

Денсаулық сақтау саласындағы
КӘСІПТІК СТАНДАРТ
 кәсіптік қызметтің саласы:
 Дәрігерлік практика
 кәсіптік қызметтің кіші саласы:
«Фтизиатрия (ересектер, балалар)»
 мамандандырылған дәрігерлік практикасы

Мазмұны

1.	Жалпы ережелер	3
2.	Кәсіптік стандарт паспорты	6
3.	Еңбек қызметі түрлерінің (кәсіптердің) карточкасы	7
3.1.	«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігердің (бейінді маманның) еңбек жағдайларына, білімі мен жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	7
3.2.	«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» сарапшы-дәрігердің еңбек жағдайларына, білімі мен жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар	9
3.3.	Ординатор-дәрігердің (бейінді маманның) еңбек функцияларының тізбесі	11
3.4.	«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша сарапшы-дәрігердің еңбек функцияларының тізбесі	12
3.3.1	«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігердің (бейінді маманның), сарапшы-дәрігердің функционалдық картасы	13
3.3.2	СБШ 7 «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігердің (бейінді маманның), сарапшы-дәрігердің құзыретіне қойылатын талаптар.	18
3.3.3.	Күрделіліктің базалық санатындағы функцияларды жүзеге асыру үшін СБШ 7.1 деңгейінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігер (бейінді маман) кәсібінің құзыретіне қойылатын талаптар	94
3.3.4.	СБШ 7.2 деңгейінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігер (бейінді маман) кәсібінің құзыретіне қойылатын талаптар	96
3.3.5.	Күрделіліктің бірінші санатындағы функцияларды жүзеге асыру үшін СБШ 7.3 деңгейінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігердің (бейінді маманның) және сарапшы-дәрігердің құзыретіне қойылатын талаптар	97
3.3.6.	Күрделіліктің жоғары санатындағы функцияларды жүзеге асыру үшін СБШ 7.4 деңгейінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігердің (бейінді маманның) және сарапшы-дәрігердің құзыретіне қойылатын талаптар	98
3.3.7.	Күрделіліктің жоғары санатындағы функцияларды жүзеге асыру үшін СБШ 8 деңгейінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша сарапшы-дәрігердің құзыретіне қойылатын	99

	талаптар	
4.	Келісу парағы	100
5.	Кәсіптік стандартты тіркеу	101

1. Жалпы ережелер

1. Осы кәсіптік стандартта «денсаулық сақтау жүйесі» саласы «медициналық қызмет» кіші саласы «дәрігерлік практика» қызмет саласы «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» кіші қызмет саласындағы қызметтің біліктілік, құзыреттілік деңгейіне, мазмұнына, сапасы мен еңбек жағдайларына қойылатын талаптар айқындалады.

2. Кәсіптік стандарт ҚР Ұлттық біліктілік жүйесінің аса маңызды бөлігі болып табылады, оның негізінде білім беру бағдарламалары, сертификаттау жүйесіндегі стандарттар, лауазымдық нұсқаулықтар, қызметтің осы кіші саласының қызметкерлеріне арналған көтермелеу және ынталандыру жүйесі әзірленеді/жетілдіріледі.

Кәсіптік стандарт Ұлттық біліктілік шеңберінің (бұдан әрі – ҰБШ), Денсаулық сақтау жүйесіндегі салалық біліктілік шеңберінің (бұдан әрі – СБШ) талаптары негізінде әзірленген, медициналық жаңа технологиялардың пайда болуын, медициналық көрсетілетін қызметтердің қауіпсіздігі мен сапасының жетілдірілуін, медициналық көрсетілетін қызметтер нарығының «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы шеңберіндегі жаңа құзыреттерге мұқтаждықтарын ескере отырып ұдайы жаңартып тұру мүмкіндігі бар.

Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) Ұлттық біліктілік шеңбері – еңбек нарығында танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау;

2) Салалық біліктілік негіздемесі – салада танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау;

3) Кәсіптік стандарт – кәсіптік қызметтің нақты саласында біліктілік деңгейіне және құзыреттілікке, еңбек мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт;

4) Сала – шығарылатын өнімнің, өндіріс технологиясының, негізгі қорлар мен жұмыс істейтіндердің кәсіптік дағдысының ортақтығы тән кәсіпорындар мен ұйымдардың жиынтығы;

5) Кәсіптік қызмет саласы – біріккен ортақ негізі (ұқсас немесе жуық мақсаты, объектілері, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары) бар және оларды орындау үшін ұқсас құзыреттер жинағы бар сала қызметі түрлерінің жиынтығы негізгі және қосалқы функцияларды іске асыруды көздейтін сала қызметінің бір бөлігі;

6) Еңбек қызметінің түрі – кәсіптік қызмет саласының еңбек функцияларының тұтас жинағымен және оларды орындау үшін қажетті құзыреттіліктермен қалыптастырылған құрамдас бөлігі;

7) Еңбек функциясы – еңбек процесінің бір немесе бірнеше міндеттерін шешуге бағытталған өзара байланысты іс-қимылдар жиынтығы;

8) Міндет – нақты бір еңбек мәндері мен құралдарын пайдалана отырып еңбек функциясын іске асырумен байланысты іс-қимыл жиынтығы;

9) Еңбек нысанасы – белгілі бір еңбек құралдарының көмегімен өнім жасау мақсатында қызметкердің іс-қимылы бағытталатын нысана;

10) Еңбек құралдары – қызметкердің еңбек нысанасын бастапқы күйден өнімге айналдыру үшін пайдаланатын құралдары;

11) Құзырет – еңбек қызметінде білімін, дағдысы мен тәжірибесін қолдану қабілеті;

12) Кәсіп – арнайы теориялық білім мен арнайы даярлықтың, жұмыс тәжірибесінің нәтижесінде алынған практикалық дағдылар кешенін білуді талап ететін еңбек қызметінің түрі;

13) Лауазым – ұйымның ұйымдық-әкімшілік сатысындағы функционалдық орын;

14) Функционалдық карта – кәсіптік қызметтің белгілі бір саласының шеңберінде белгілі бір қызмет қызметкері орындайтын еңбек функциялары мен міндеттердің құрылымданған сипаттамасы;

15) Кәсіптік стандарт бірлігі – еңбек қызметінің осы түрі үшін тұтас, аяқталған, қатысты түрде дербес және маңызды болып табылатын нақты еңбек функциясының толық сипаттамасынан тұратын кәсіптік стандарттың құрылымдық элементі;

16) Біліктілік – қызметкердің белгілі бір қызмет түрі шеңберінде нақты функцияларды сапалы орындауға әзірлігі;

17) Біліктілік деңгейі – күрделілігі, еңбек әрекетінің стандарттан тыс болуы, жауапкершілігі және дербестігі бойынша сараланатын қызметкерлер құзыреттілігіне қатысты талаптар жиынтығы;

18) Дескриптор – СБШ тиісті біліктілік деңгейіндегі қызметкердің құзыретіне, дағдысы мен білімінің сипатына қойылатын талаптар жиынтығының қорытылған сипаты.

4. Құзыреттілікке қойылатын талаптар параметрлер бойынша саралануға тиіс. Мысалы, кәсіптік қызметтегі дербестік, жауапкершілік және орындалатын міндеттердің күрделілігі.

5. Осы кәсіптік стандартты әзірлеу мақсаты еңбек функцияларын, оларды іске асыру жөніндегі міндеттерді, «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» кіші қызмет саласындағы қызметкерлердің біліміне, дағдысы мен құзыретіне қойылатын тиісті талаптарды жүйелі әрі құрылымдалған түрде сипаттау болып табылады

6. Осы кәсіптік стандарт мыналарға арналған:

өзінің кәсіптік қызметін таңдап жатқан абитуриенттеріне;

одан әрі кәсіптік дамыту үшін бағдар ретінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша денсаулық сақтау жүйесінің жұмысшыларына;

білім беру бағдарламаларын жетілдіру үшін бағдар ретінде медициналық білім беру саласының жұмысшыларына;

денсаулық сақтау ұйымдарының кадрлық қызметтеріне;

адами ресурстарды басқаруды жетілдіру үшін;

денсаулық сақтау ұйымдарының және Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау министрлігінің басшыларына;

ұтымды кадр саясатын жүзеге асыр және жеке ұйымдардың, сондай-ақ жалпы саланың адами ресурстарын дамытуды жоспарлау үшін;

7. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады:

АҚ	Артериалық қысым
АИТВ	Адам иммунитеті тапшылығы вирусы
ДВС	– Диссеминирленген тамыршілік ұю синдромы
ҚР МЖ	– Қазақстан Республикасының Мемлекеттік жіктеуіші
ҚР АПК	– Қазақстан Республикасының Азаматтық процессуалдық кодексі
МВА	– Іскери әкімшілендіру магистрі
СБШ	– Салалық біліктілік шеңбері
РнД	– докторантура
НПА	– Нормативтік құқықтық актілер
ЕПҰ	– Емдеу-профилактикалық ұйым
ЖЖЖ	– Жүрек жиырылуының жиілігі
ЭЭГ	– электроэнцефалография
КТ	– компьютерлік томография

МРТ	– Магнитті-резонансты томография
ТБ	– туберкулез
ТБ КДТ	– Көптеген дәрігер тұрақты туберкулез
ПР ТБ	– полирезистентті туберкулез
ТҚҰ	– Туберкулезге қарсы ұйымдар
ТҚП	– Туберкулезге қарсы препараттар
ҰТҚБ	– Ұлттық туберкулезге қарсы бағдарлама
ТҚД	– Туберкулезге қарсы диспансер
МБТ	– туберкулез микобактерилері
БЦЖ	– вакцина Кальметта-Герена
ИФА	– иммуноферментный анализ
ПЭТ	– позитронды-эмиссионды томография
ПТР	– полимеразды тізбекті реакция
ДКК	– Дәрігерлік-консультациялық комиссия
ОДКК	– орталық дәрігерлік-консультациялық комиссия
ДСТ	– Дәрілік сезімталдылыққа тест
Метод Bactec MGIT 960	– Қоздырғышты анықтаудың жеделдетілген әдісі (культураллы) нәтижесі 7-14 күн ішінде.
GeneXpert	– Микробактерияның қоздырғышын және дәрілік сезгіштігін анықтаудың молекулярлы-генетикалық әдісі (нәтижесі – 2 күн ішінде).
Hain-test	– Микробактерияның қоздырғышын және дәрілік сезгіштігін анықтаудың молекулярлы-генетикалық әдісі (нәтижесі – 2 күн ішінде).
Диаскинтест	– инновациялық тері асты диагностикалық тесті, жоғары сезгіштігі және арнайылығы бар
ЭКГ	– электрокардиография
ҚР ҚК	– Қазақстан Республикасының Қылмыстық кодексі
ҚР ҚАК	– Қазақстан Республикасының қылмыстық атқару кодексі
АХЖ-10	– 10 қаралымдағы аурулардың халықаралық жіктеуіші
КРІ	Тиімділіктің басты көрсеткіштері
Ф	функциялар
З	міндеттер

2. Кәсіптік стандарт паспорты

8. Кәсіптік стандартта ұсынылған экономикалық қызмет түрлерінің номенклатурасына сәйкес экономикалық қызмет түрлері:

86.10.1 Бейіні кең ауруханалардың және мамандандырылған ауруханалардың қызметі (стационарлық науқастарды емдеу);

86.22.0 Арнайы дәрігерлік практика (маман дәрігерлер ұсынатын медициналық консультация және емдеу)

9. Кәсіптік қызметтің негізгі мақсаты: «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша мамандандырылған және жоғары мамандандырылған медициналық көмекті ұсыну.

10. Кәсіптік стандарт кәсіптік стандарттың кіші саласында ұстауға, сапаға, еңбек жағдайына, жұмысшының біліктілігі мен құзыретіне қойылатын талаптарды айқындайды. Стандарттың талаптары қызмет түрлеріне және аталған саланың мынадай кәсіптеріне жатады:

1. «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор дәрігер (бейінді маман)

2. «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша сарапшы - дәрігер

2.1. Қызмет, кәсіп түрлері, біліктілік деңгейлері

р/с №	Қызмет түрінің атауы	Еңбек нарығының тенденциясын ескере отырып кәсіптердің атауы	01-2005 ҚР ГК сәйкес кәсіптердің атауы	СБШ біліктілік деңгейі
1	Арнайы дәрігерлік практика	«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігер (бейінді маман)	2221 Дәрігер-маман	7.1 7.2 7.3 7.4
2	Арнайы дәрігерлік практика	«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша сарапшы-дәрігер	2221 Дәрігер-маман	7.3 7.4 8

3. «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігердің (бейінді маман) еңбек қызметі түрінің карточкасы

3.1 Кәсіп атауы: фтизиатр-дәрігер

3.2 «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» сарапшы-дәрігердің еңбек жағдайларына, білімі мен жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Мамандығы бойынша жұмыс істеуі мүмкін орындар (кәсіпорын, ұйым)	Амбулаториялық-емханалық көмек, консультациялық - диагностикалық көмек, стационарлық көмек, стационарды алмастыратын көмек, жедел медициналық көмек, санитарлық авиация, төтенше жағдайлар кезінде медициналық көмек, қалпына келтіріп емдеу және медициналық оңалту, паллиативті көмек және мейіргер күтімін көрсететін ұйымдар		
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	Науқастармен және биологиялық сұйықтықтармен байланысқан кезде жұқтыру қаупі. Психоэмоциялық жүктемелер. Медициналық көмекті көрсету кезінде физикалық залал келтіру қаупі.		
Жұмысқа жіберудің ерекше жағдайлары	Фтизиатр маманы сертификатының, (оның ішінде балалар), жеке медициналық кітапшаның болуы		
СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру және оқыту деңгейі		Талап етілетін еңбек өтілі
7.1	«Терапия» / «педиатрия» / «жалпы практика дәрігері» / «хирургия» / мамандығы бойынша жоғары медициналық білім, интернатура + «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы		Еңбек өтілі талап етілмейді

	бойынша резидентура немесе кемінде 864 сағат көлемінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша алғашқы мамандану.	
7.2.	«Терапия» / «педиатрия» / «жалпы практика дәрігері» / «хирургия» / мамандығы бойынша жоғары медициналық білім, интернатура + «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша резидентура немесе кемінде 864 сағат көлемінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша алғашқы мамандану, соңғы 5 жыл ішінде кемінде 216 сағат көлемінде біліктілікті арттыру.	7.1. біліктілігімен кемінде 3 жыл «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша еңбек өтілінің болуы
7.3.B	«Терапия» / «педиатрия» / «жалпы практика дәрігері» / «хирургия» / мамандығы бойынша жоғары медициналық білім, интернатура + «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша резидентура немесе кемінде 864 сағат көлемінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша алғашқы мамандану, соңғы 5 жыл ішінде кемінде 216 сағат көлемінде біліктілікті арттыру.	7.2. біліктілігімен кемінде 3 жыл «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша еңбек өтілінің болуы
7.4.B	«Терапия» / «педиатрия» / «жалпы практика дәрігері» / «хирургия» / мамандығы бойынша жоғары медициналық білім, интернатура + «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша резидентура немесе кемінде 864 сағат көлемінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша алғашқы мамандану, соңғы 5 жыл ішінде кемінде 216 сағат көлемінде біліктілікті арттыру.	7.3B. біліктілігімен кемінде 3 жыл «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша еңбек өтілінің болуы

3.2. «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» сарапшы-дәрігердің еңбек жағдайларына, білімі мен жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар

Мамандығы бойынша жұмыс істеуі мүмкін орындар (кәсіпорын, ұйым)	Аудандық, қалалық, облыстық және республикалық деңгейдегі денсаулық сақтау ұйымдары. Медициналық сақтандыру компаниялары. Медициналық және фармацевтикалық қызметті бақылау комитеті. Медициналық қызметке ақы төлеу комитеті. Денсаулық сақтау басқармасының уәкілетті мемлекеттік органдары.	
Зиянды және қауіпті еңбек жағдайлары	Психоэмоционалдық жүктемелер.	
Жұмысқа жіберудің ерекше жағдайлары	«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша маман сертификатының, бірінші және жоғары категория, сарапшы-дәрігер сертификатының, жеке медициналық кітапшаның болуы.	
СБШ біліктілік деңгейі	Кәсіби білім беру және оқыту деңгейі	Талап етілетін еңбек өтілі
7.3.B	«Терапия» / «педиатрия» / «жалпы практика дәрігері» / «хирургия» / мамандығы бойынша	7.2. біліктілігімен кемінде 3 жыл

	жоғары медициналық білім, интернатура + «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша резидентура немесе кемінде 864 сағат көлемінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша алғашқы мамандану, соңғы 5 жыл ішінде кемінде 216 сағат көлемінде біліктілікті арттыру. Соңғы 5 жылда медициналық қызметтердің сапасы бойынша кемінде 216 сағат көлемінде біліктілікті арттыру	«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша еңбек өтілінің болуы
7.4.B	«Терапия» / «педиатрия» / «жалпы практика дәрігері» / «хирургия» / мамандығы бойынша жоғары медициналық білім, интернатура + «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша резидентура немесе кемінде 864 сағат көлемінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша алғашқы мамандану, соңғы 5 жыл ішінде кемінде 216 сағат көлемінде біліктілікті арттыру. Соңғы 5 жылда медициналық қызметтердің сапасы бойынша кемінде 216 сағат көлемінде біліктілікті арттыру	7.3B. біліктілігімен кемінде 3 жыл «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша еңбек өтілінің болуы
8.	«Дәрігер» біліктілігімен жоғары медициналық білім, «Жалпы практика дәрігері»/ «Терапия», «Педиатрия», «Хирургия» мамандығы бойынша интернатура + Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша резидентура немесе кемінде 864 сағат көлемінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша қайта даярлау + магистратура (ғылыми-педагогикалық), іскери әкімшілендіру магистрі (МВА) және докторантура (PhD), медицина ғылымының кандидаты немесе докторы ғылыми дәрежесі, соңғы 5 жыл ішінде кемінде мамандығы бойынша 216 сағат көлемінде біліктілікті арттыру, соңғы 5 жылда медициналық қызметтердің сапасы бойынша кемінде 216 сағат көлемінде біліктілікті арттыру	7.4.B біліктілігімен кемінде 3 жыл «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша еңбек өтілінің болуы

3.3. Ординатор-дәрігердің (бейінді маманның) еңбек функцияларының тізбесі.

Еңбек функциясының №	Еңбек функцияларының атауы
Ординатор-дәрігер (бейінді маман)	
Ф 1	Құқықтық және регламенттеуші құжаттардың нормаларын сақтау
Ф 2	Этика, деонтология және субординация қағидаларын сақтау
Ф 3	Денсаулық сақтау ұйымдарының санитариялық - гигиеналық режимдерінің нормаларын және қоршаған ортаның эпидемиологиялық қауіпсіздігін сақтауды қамтамасыз ету
Ф 4	Денсаулық сақтау ұйымдарында еңбек қауіпсіздігі нормаларын қамтамасыз ету
Ф 5	Өзінің қызметін ұйымдастыру, өзін-өзі бақылау және үздіксіз жетілдіру
Ф 6	Алғашқы көмекті көрсетуді талап ететін шұғыл жағдайларды анықтау

Ф 7	Кезек күттірмейтін жағдайларда бастапқы медициналық көмек көрсету
Ф 8	Тәлімгерлік және пациенттерді және әріптестерді консультациялық - ақпараттық қолдау
Ф 9	Медициналық қызметтер көрсету үдерісінде құжаттауды (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету
Ф 10	Әдістемелік және зерттеу медициналық қызметі
Ф 11	Кезек күттірмейтін жағдайлар кезінде білікті медициналық көмек көрсету
«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмек көрсету.	
Ф 12	Пациентті бастапқы тексеріп – қарауды жүргізу
Ф 13	Диагноз қою
Ф 14	Динамикада бақылау
Ф 15	Медициналық сараптама жүргізу
Ф 16	Туберкулезбен ауыратындарды зерттеп - қарау әдістері
Ф 17	Туберкулезді диагностикалау
Ф 18	Туберкулезді профилактикалау және емдеу
Ф 19	Фтизиатрия (ересектер, балалар) саласында науқастарды оналту
Ф 20	Фтизиатрия (ересектер, балалар) саласында сырқаттанушылықты төмендетуге бағытталған профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру

3.4. «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша сарапшы-дәрігердің еңбек функцияларының тізбесі

Еңбек функциясының №	Еңбек функцияларының атауы
Сарапшы-дәрігер	
Ф 1	Құқықтық және регламенттеуші құжаттардың нормаларын сақтау
Ф 2	Этика, деонтология және субординация қағидаларын сақтау
Ф 3	Денсаулық сақтау ұйымдарының санитариялық - гигиеналық режимдерінің нормаларын және қоршаған ортаның эпидемиологиялық қауіпсіздігін сақтауды қамтамасыз ету
Ф 4	Денсаулық сақтау ұйымдарында еңбек қауіпсіздігі нормаларын қамтамасыз ету
Ф 5	Өзінің қызметін ұйымдастыру, өзін-өзі бақылау және үздіксіз жетілдіру
Ф 6	Алғашқы көмекті көрсетуді талап ететін шұғыл жағдайларды анықтау
Ф 7	Кезек күттірмейтін жағдайларда бастапқы медициналық көмек көрсету
Ф 8	Тәлімгерлік және пациенттерді және әріптестерді консультациялық - ақпараттық қолдау
Ф 9	Медициналық қызметтер көрсету үдерісінде құжаттауды (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету
Ф 10	Әдістемелік және зерттеу медициналық қызметі
Ф 11	Кезек күттірмейтін жағдайлар кезінде білікті медициналық көмек көрсету
«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмек көрсету.	
Ф 12	Пациентті бастапқы тексеріп – қарауды жүргізу
Ф 13	Диагноз қою
Ф 14	Динамикада бақылау
Ф 15	Медициналық сараптама жүргізу

Ф 16	Туберкулезбен ауыратындарды зерттеп - карау әдістері
Ф 17	Туберкулезді диагностикалау
Ф 18	Туберкулезді профилактикалау және емдеу
Ф 19	Фтизиатрия (ересектер, балалар) саласында науқастарды оңалту
Ф 20	Фтизиатрия (ересектер, балалар) саласында сырқаттанушылықты төмендетуге бағытталған профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру
Ф 21	Денсаулық сақтау ұйымдары бөлімшелерінің қызметін талдаумен медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сыртқы және ішкі сараптама өткізу
Ф 22	«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын қамтамасыз ету мәселелері бойынша денсаулық сақтау ұйымдарының персоналына оқытуды және әдістемелік көмекті ұйымдастыру.
Ф 23	Туберкулезді диагностикалау мен емдеу алгоритмдерін әзірлеу

3.3.1 «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігердің (бейінді маманның), сарапшы-дәрігердің функционалдық картасы

3.3.2 СБШ 7 «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігердің (бейінді маманның), сарапшы-дәрігердің құзыретіне қойылатын талаптар

Міндет тер №	Жеке және кәсіби құзыреттілік	Ептілік және дағдылар	Білім
Құқықтық және регламенттеуші құжаттардың нормаларын сақтау			
1.1. ҚР денсаулық сақтау саласындағы заңнаманы сақтау			
1.1	<p>ҚР денсаулық сақтау саласындағы заңнамасы шеңберінде өзінің қызметін жүзеге асыру қабілеттілігі.</p> <p>Дербестігі: ҚР денсаулық сақтау саласындағы заңнама негіздерін сапалы сақталуын жүйелі бақылау.</p> <p>Жауапкершілігі: ҚР денсаулық сақтау саласындағы заңнама актілерін қолдану сапасына.</p> <p>Күрделілігі: міндеттің нақты регламенттелуін және саланың нормативтік-құқықтық құжаттамасын жетілдіруді ескере отырып, жоғары</p>	<p>Негізгі функцияларды орындау практикасында қажетті нормативтік құқықтық құжаттарды іздеу. ҚР денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының НҚА дұрыс түсіндіру.</p> <p>Қызметті ҚР денсаулық сақтау саласындағы заңнаманы регламенттейтін нормативтік - құқықтық актілерге сәйкес жүзеге асыру. ҚР денсаулық сақтау саласындағы заңнаманың нормативтік-құқықтық актілеріне сәйкес қызметті жүзеге асыру процессінде шешім қабылдауды негіздеу.</p>	<p>ҚР Конституциясы.</p> <p>«Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР кодексі.</p> <p>«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» ҚР заңы.</p> <p>«Қазақстан Республикасындағы тілдер туралы» ҚР заңы.</p> <p>Денсаулық сақтау саласындағы НҚА.</p> <p>Уақытша еңбекке жарамсыздық сараптамасының және медициналық-әлеуметтік сараптаманың негіздері.</p> <p>Бейін бойынша қызметтерді ұйымдастырудың жалпы мәселелері. Еңбекті қорғау қағидалары және нормалары.</p>
1.2. Жеке тұлғалар туралы (пациенттер) ақпараттық құпиялылығын қамтамасыз ету			
1.2.	<p>Құзыретіне дәрігерлік құпияны сақтау кірмейтін тұлғалардың пациенттер туралы құпия ақпаратқа қолжетімділігін шектеу қабілеттілігі.</p> <p>Дербестігі: жүйелі бақыланатын пациенттер туралы құпия ақпаратқа қолжетімділікті сапалы шектеу.</p> <p>Жауаптылығы: пациенттер туралы құпия ақпаратқа</p>	<p>Пациенттер туралы құпия ақпаратты алу, өңдеу және қолжетімділікті пайдалану процесстерінің мақсаттарын шектеу.</p> <p>Электрондық ақпараттық ресурстарды қалыптастыру үшін денсаулық жағдайы туралы мәліметтерді ұсынуға жеке тұлғаның (пациенттің) келісімін алу. Пациенттер туралы құпия ақпаратты</p>	<p>ҚР Конституциясы.</p> <p>«Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР кодексі.</p> <p>«Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» ҚР заңы.</p> <p>Медициналық құжаттаманың ақпараттық қауіпсіздігі қағидалары.</p> <p>Электрондық базаның ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету қағидалары.</p>

	<p>қолжетімділікті шектеудің сапасы үшін. Күрделілігі: пациенттер туралы құпия ақпаратқа, саланың құжаттарына қолжетімділікті шектеудің қазіргі заманғы жүйелерін ескере отырып, жоғары</p>	<p>жариялаудан қорғау бойынша шаралар қабылдау. Мүліктің және (немесе) моральдық зиян келтіру, ұйымның басқа қызметкерлері ҚР заңнамасында кепілдік берілген құқықтары мен еркіндіктерін шектеу мақсатында жеке тұлғалар (пациент) туралы дербес медициналық деректерді қамтитын электрондық ақпараттық ресурстарды пайдалануға тиым салу және толық шектеу</p>	
<p>1.3. Пациенттердің денсаулық сақтау саласындағы құқықтарын сақтау</p>			
<p>1.3.</p>	<p>Пациенттердің денсаулық сақтау саласындағы құқықтарын сақтау шеңберінде өзінің қызметін жүзеге асыру қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын пациенттердің денсаулық сақтау саласындағы құқықтарын сақтау шеңберінде қызметті сапасы жүзеге асырғаны үшін. Жауапкершілігі: пациенттердің денсаулық сақтау саласындағы құқықтарын сақтау шеңберінде қызметті сапалы жүзеге асырғаны үшін. Күрделілігі: пациенттердің денсаулық сақтау саласындағы құқықтарын сақтау шеңберінде қызметті жүзеге асыру кезінде құқықтық заңнаманы дамытуға және</p>	<p>Азаматтардың құқықтарын: - диагностика, емдеу және күтіп процессінде лайықты қарым-қатынас, өзінің мәдени және жеке құндылықтарына құрметпен қарау; - қандай да бір кемсіту факторларының әсерсіз медициналық критерийлердің негізінде айқындалатын кезекте медициналық көмек алу; - дәрігерді немесе медициналық ұйымды таңдау, ауыстыру; - отбасы, туыстар және достары, сондай-ақ діни бірлестіктердің қызметшілері тарапынан қолдау; - қиналғанын медициналық технологиялардың қолданыстағы деңгейі мүмкіндік беретін шамада жеңілдеу; - өзінің денсаулығының жағдайы және консилиум өткізу</p>	<p>ҚР Конституциясы. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР кодексі. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» ҚР заңы; Денсаулық сақтау саласындағы НҚА. Уақытша еңбекке жарамсыздық сараптамасының және медициналық-әлеуметтік сараптаманың негіздері. Бейін бойынша қызметтерді ұйымдастырудың жалпы мәселелері. Азаматтық кодекс</p>

	үздіксіз жетілдіруге қол жеткізуді ескере отырып, жоғары	туралы тәуелсіз ойды алу; - ҚР заңнамаларында көзделген өзге де құқықтар қамтамасыз ету	
1.4. Азаматтардың медициналық көмектен бас тарту құқығын қамтамасыз ету			
1.4	Азаматтардың медициналық көмектен бас тарту құқығын қамтамасыз ету қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын азаматтардың медициналық көмектен бас тарту құқығын қамтамасыз ету. Жауапкершілігі: Азаматтардың медициналық көмектен бас тарту құқығын қамтамасыз етуді сапалы жүзеге асырғаны үшін. Күрделілігі: аталған процедураның салдарын ескере отырып, жоғары	Пациенттерге және олардың заңды өкілдеріне медициналық көмектен бас тарту салдары туралы түсіндіру. Медициналық құжаттамада медициналық көмектен бас тартуды рәсімдеу. Кәмелет жасына толмаған немесе қабілетсіз адамның заңды өкілдері көрсетілген адамдардың өмірін сақтау үшін қажетті медициналық көмектен бас тартқан кезде қамқорлық және қорғаныш органдарына жүгіну	ҚР Конституциясы. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР кодексі. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» ҚР заңы; Денсаулық сақтау саласындағы НҚА. Уақытша еңбекке жарамсыздық сараптамасының және медициналық-әлеуметтік сараптаманың негіздері. Бейін бойынша қызметтерді ұйымдастырудың жалпы мәселелері. Азаматтық кодекс
1.5. Тиісті жағдайда азаматтың келісімінсіз медициналық көмек көрсету			
1.5.	Тиісті жағдайда азаматтың келісімінсіз медициналық көмек көрсету қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын тиісті жағдайда азаматтың келісімінсіз медициналық көмек көрсету. Жауапкершілігі: тиісті жағдайда азаматтың келісімінсіз медициналық көмек көрсету сапасы үшін. Күрделілігі: қабылданған шешім үшін жауапкершілікті ескере отырып, жоғары	Тиісті жағдайда және олардың келісімінсіз медициналық көмек көрсетуге жататын тұлғаларды анықтау. Кәмелет жасына толмағандар және сотпен әрекетсіз болып танылған азаматтарға қатысты олардың заңды өкілдерінен медициналық көмек көрсетуге келісім алу. Азаматтардың келісімінсіз консилиумда медициналық көмек көрсету туралы шешім қабылдау. Консилиум жасау мүмкіндігі болмағанда	ҚР Конституциясы. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР кодексі. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» ҚР заңы; Денсаулық сақтау саласындағы НҚА. Уақытша еңбекке жарамсыздық сараптамасының және медициналық-әлеуметтік сараптаманың негіздері. Бейін бойынша қызметтерді ұйымдастырудың жалпы мәселелері. Азаматтық кодекс

		<p>азаматтардың келісімсіз медициналық көмек көрсету туралы шешімді өздігінен қабылдау, кейіннен медициналық ұйымдардың лауазымды тұлғаларын және заңды өкілдерді хабардар ету. Азаматтардың келісімсіз медициналық көмек көрсетуді тоқтатуға негіздемені анықтау.</p>	
1.6. Дәрігерлік құпияны сақтау			
1.6.	<p>Дәрігерлік құпияны сақтау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын дәрігерлік құпияны сақтау. Жауапкершілігі: дәрігерлік құпияны сақтау сапасы үшін. Күрделілігі: дәрігерлік құпияны сақтау жауапкершілігін ескере отырып, жоғары</p>	<p>Дәрігерлік құпия болып табылатын ақпаратты анықтау. Дәрігерлік құпия болып табылатын мәліметтердің жарияланбауын қамтамасыз ету. Пациенттен және оның заңды өкілдерінен дәрігерлік құпия болып табылатын мәліметтерді басқа жеке және (немесе) заңды тұлғаларға оқыту процесінде және басқа да мақсаттарда аталған мәліметтерді пайдалану, ғылыми зерттеулер жүргізу үшін беруге келісін алу. Азаматтың немесе оның заңды өкілінің келісімсіз дәрігерлік құпияны қамтитын мәліметтерді берге рұқсат ететін жағдайларды анықтау. Азаматтың немесе оның заңды өкілінің электрондық дерекқорға жекеленген сипаттағы ақпаратты енгізуге келісін ресімдеу.</p>	<p>ҚР Конституциясы. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР кодексі. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» ҚР заңы; Денсаулық сақтау саласындағы НҚА. Уақытша еңбекке жарамсыздық сараптамасының және медициналық-әлеуметтік сараптаманың негіздері. Бейін бойынша қызметтерді ұйымдастырудың жалпы мәселелері. Азаматтық кодекс</p>
1.7. Денсаулық сақтау ұйымдарына қойылатын санитариялық - эпидемиологиялық талаптардың нормаларын сақтау			
1.7.	Денсаулық сақтау	Арнайы, емдеу-	ҚР Конституциясы.

	<p>ұйымдарына қойылатын санитариялық - эпидемиологиялық талаптардың нормаларын сақтау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын денсаулық сақтау ұйымдарына қойылатын санитариялық - эпидемиологиялық талаптардың нормаларын сақтау. Жауапкершілігі: денсаулық сақтау ұйымдарына қойылатын санитариялық - эпидемиологиялық талаптардың нормаларын сақтау сапасы үшін. Күрделілігі: Денсаулық сақтау ұйымдарына қойылатын санитариялық - эпидемиологиялық талаптардың нормаларын сақтау жауапкершілігін ескере отырып, жоғары</p>	<p>профилактикалық, балалар, ем дәм және қоғамдық тамақтану ұйымдарына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды сақтау. Биологиялық және химиялық заттармен, улармен, биологиялық және микробиологиялық организмдер және оларды уыттарымен жұмыс істеу шарттарына қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды сақтау. Гигиеналық тәрбиелеуге және халықты оқытуға қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды сақтау. Радиациялық, химиялық, микробиологиялық, токсикологиялық, паразитологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды сақтау. Медициналық мақсаттағы бұйымдарды стерильдеу және дезинфекциялауға қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды сақтау. Санитарлық - эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шараларды ұйымдастыруға және өткізуге қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптарды сақтау.</p>	<p>«Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР кодексі «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» ҚР заңы; Денсаулық сақтау саласындағы НҚА. Уақытша еңбекке жарамсыздық сараптамасының және медициналық-әлеуметтік сараптаманың негіздері. Бейін бойынша қызметтерді ұйымдастырудың жалпы мәселелері. Азаматтық кодекс</p>
1.8. Қоғамдық денсаулық сақтауды қорғауды жүзеге асыру нормаларын сақтау			
1.8.	Қоғамдық денсаулық сақтауды қорғауды жүзеге асыру	Ауруларды профилактикалаудың мақсаттары мен	ҚР Конституциясы. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі

	<p>нормаларын сақтау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын қоғамдық денсаулық сақтауды қорғауды жүзеге асыру нормаларын сақтау. Жауапкершілігі: қоғамдық денсаулық сақтауды қорғауды жүзеге асыру нормаларын сақтау сапасы үшін. Күрделілігі: Қоғамдық денсаулық сақтауды қорғауды жүзеге асыру нормаларын сақтау жауапкершілігін ескере отырып, жоғары</p>	<p>түрлерін анықтау. Қоғамның салауатты өмір салтын қалыптастыруын қамтамасыз ету. Профилактикалық медициналық тексеріп - қараулардың өткізілуін қамтамасыз ету. Профилактикалық екпелерді өткізуді қамтамасыз ету. Инфекциялық емес, оның ішінде кәсіби және жарақаттарды профилактикалауды қамтамасыз ету. Психобелсенді заттарға тәуелділікті профилактикалауды қамтамасыз ету. Темекі шегуді және алкогольизмді профилактикалау және шектеуді қамтамасыз ету. Темір және иод тапшылығы жағдайларын профилактикалауды қамтамасыз ету.</p>	<p>туралы» ҚР кодексі. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» ҚР заңы; Денсаулық сақтау саласындағы НҚА. Уақытша еңбекке жарамсыздық сараптамасының және медициналық-әлеуметтік сараптаманың негіздері. Бейін бойынша қызметтерді ұйымдастырудың жалпы мәселелері. Азаматтық кодекс</p>
1.9. ҚР еңбек заңнамасының нормаларын сақтау			
1.9.	<p>ҚР еңбек заңнамасының нормаларын сақтау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын ҚР еңбек заңнамасының нормаларын сақтау. Жауапкершілігі: ҚР еңбек заңнамасының нормаларын сақтау сапасы үшін. Күрделілігі: ҚР еңбек заңнамасының нормаларын сақтау жауапкершілігін ескере отырып, жоғары</p>	<p>Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттерін сақтау. Денсаулық сақтау ұйымдарындағы қызметкерлерге қатысты еңбек нормаларын сақтау. Лауазымдық нұсқаулықты сақтау</p>	<p>ҚР Конституциясы. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР кодексі. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» ҚР заңы; Денсаулық сақтау саласындағы НҚА. Уақытша еңбекке жарамсыздық сараптамасының және медициналық-әлеуметтік сараптаманың негіздері. Бейін бойынша қызметтерді ұйымдастырудың жалпы мәселелері. ҚР Еңбек кодексі</p>
1.10. ҚР Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің ар-намыс кодексін сақтау			

1.10.	<p>ҚР Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің ар-намыс кодексін сақтау қабілеттілігі.</p> <p>Дербестігі: жүйелі бақыланатын ҚР Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің ар-намыс кодексін сақтау.</p> <p>Жауапкершілігі: ҚР Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің ар-намыс кодексін сақтау сапасы үшін.</p> <p>Күрделілігі: ҚР Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің ар-намыс кодексін сақтау жауапкершілігін ескере отырып, жоғары</p>	<p>ҚР медицина және фармацевтика қызметкерлерінің ар-намыс кодексін сақтау (бұдан әрі – ар-намыс кодексі). Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің азаматтар және жалпы қоғам алдындағы өздерінің қызметі үшін моральдік жауапкершілігін қамтамасыз етуі</p>	<p>ҚР Конституциясы. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР кодексі. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес туралы» ҚР заңы;</p> <p>Денсаулық сақтау саласындағы НҚА. Уақытша еңбекке жарамсыздық сараптамасының және медициналық-әлеуметтік сараптаманың негіздері. Бейін бойынша қызметтерді ұйымдастырудың жалпы мәселелері. ҚР Еңбек кодексі</p>
2. Этика, деонтология және субординация қағидаларын сақтау			
2.1. Ішкі тәртіп мәдениетінің қағидаттарын сақтау			
2.1.	<p>Ішкі тәртіп мәдениетінің қағидаттарын сақтау қабілеттілігі.</p> <p>Дербестігі: жүйелі бақыланатын ішкі тәртіп мәдениетінің қағидаттарын сақтау.</p> <p>Жауапкершілігі: ішкі тәртіп мәдениетінің қағидаттарын сақтау сапасы үшін.</p> <p>Күрделілігі: ішкі тәртіп мәдениетінің қағидаттарын сақтау жауапкершілігін ескере отырып, жоғары</p>	<p>Еңбек ұқыптылықты сақтау. Тәртіпті сақтау. Еңбек құралдарына ұқыпты қарау. Пациенттерге, олардың заңды өкілдеріне және туыстарына қатысты ықылас. әріптестермен қарым-қатынас кезінде коллегиялдылықты қамтамасыз ету.</p>	<p>Медициналық этика. Деонтология. Тиімді қарым-қатынас шеберлігі. Қарым-қатынас деңгейі. Қарым-қатынас құралдары. Қарым-қатынас стилдері. Қарым-қатынасқа себепші болатын факторлар. Қарым-қатынасқа кедергі болатын факторлар. Қарым-қатынас тиімділігінің критерийлері.</p>
2.2. Сыртқы тәртіп мәдениетінің қағидаттарын сақтау			
2.2.	<p>Сыртқы тәртіп мәдениетінің қағидаттарын сақтау қабілеттілігі.</p> <p>Дербестігі: жүйелі</p>	<p>әдеп ережелерін сақтау. Жақсы мінез қағидаларын сақтау. Сөйлеу мәдениетін сақтау.</p>	<p>Медициналық этика. Деонтология. Тиімді қарым-қатынас шеберлігі. Қарым-қатынас деңгейі. Қарым-қатынас</p>

	бақыланатын сыртқы тәртіп мәдениетінің қағидаттарын сақтау. Жауапкершілігі: сыртқы тәртіп мәдениетінің қағидаттарын сақтау сапасы үшін. Күрделілігі: сыртқы тәртіп мәдениетінің қағидаттарын сақтау жауапкершілігін ескере отырып, жоғары	Тиісті сыртқы сипатты сақтау	құралдары. Қарым-қатынас стилдері. Қарым-қатынасқа себепші болатын факторлар. Қарым-қатынасқа кедергі болатын факторлар. Қарым-қатынас тиімділігінің критерийлері.
2.3. Медициналық этика және деонтология қағидаттарын сақтау			
2.3.	Медициналық этика және деонтология қағидаттарын сақтау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын медициналық этика және деонтология қағидаттарын сақтау. Жауапкершілігі: медициналық этика және деонтология қағидаттарын сақтау сапасы үшін. Күрделілігі: медициналық этика және деонтология қағидаттарын сақтау жауапкершілігін ескере отырып, жоғары	Адамгершілік, қайырымдылық және күтім қағидаттарын сақтау. Рақымдылық қағидаттарын сақтау. Ақпейілділік қағидаттарын сақтау. Риясыздық қағидаттарын сақтау. Еңбек сүйгіштік қағидаттарын сақтау. Хабардарлық келісімді сақтау.	Медициналық этика. Деонтология. Тиімді қарым-қатынас шеберлігі. Қарым-қатынас деңгейі. Қарым-қатынас құралдары. Қарым-қатынас стилдері. Қарым-қатынасқа себепші болатын факторлар. Қарым-қатынасқа кедергі болатын факторлар. Қарым-қатынас тиімділігінің критерийлері.
2.4. Субординацияны сақтау			
2.4.	Субординацияны сақтау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын субординацияны сақтау. Жауапкершілігі: субординацияны сақтау сапасы үшін. Күрделілігі: субординацияны сақтау жауапкершілігін ескере отырып, жоғары	Иерархия және бағыныштылықпен байланысты қызметтік қарым-қатынас жүйесін сақтау. Көпшілік мақұлдаған моральдік-этикалық нормаларды, әріптестермен ізеттілікті және әдептілікті сақтау. Пациенттің мүддесі талап етсе әріптестерге риясыз көмекті қамтамасыз ету. Пациенттің мүддесі талап етсе әріптестерден	Медициналық этика. Деонтология. Тиімді қарым-қатынас шеберлігі. Қарым-қатынас деңгейі. Қарым-қатынас құралдары. Қарым-қатынас стилдері. Қарым-қатынасқа себепші болатын факторлар. Қарым-қатынасқа кедергі болатын факторлар. Қарым-қатынас тиімділігінің критерийлері.

		риясыз көмекті сұрау. Басқа медицина және фармацевтика қызметкерінің кәсіби біліктілігі туралы күмәнді көпшілік алдында айтуға тиым салу.	
2.5. Денсаулық сақтау ұйымының абыройын сақтауды қамтамасыз ету			
2.5.	Денсаулық сақтау ұйымының абыройын сақтауды ұстану қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын денсаулық сақтау ұйымының абыройын сақтау. Жауапкершілігі: денсаулық сақтау ұйымының абыройын сақтау сапасы үшін. Күрделілігі: денсаулық сақтау ұйымының абыройын сақтауды ұстану жауапкершілігінің деңгейін ескере отырып, жоғары	Денсаулық сақтау ұйымы бөлімшесінің абыройына ұқыпты қарау. Медициналық ұйымның абыройына ұқыпты қарау. денсаулық сақтау саласы қызметкерлеріне абыройына ұқыпты қарау. Денсаулық сақтау ұйымының құрылымының абыройына ұқыпты қарым-қатынас. Медициналық ұйымның абыройына ұқыпты қарым-қатынас. Денсаулық сақтау саласының қызметкерлерінің абыройына ұқыпты қарым-қатынас.	Медициналық этика. Деонтология. Тиімді қарым-қатынас шеберлігі. Қарым-қатынас деңгейі. Қарым-қатынас құралдары. Қарым-қатынас стилдері. Қарым-қатынасқа себепші болатын факторлар. Қарым-қатынасқа кедергі болатын факторлар. Қарым-қатынас тиімділігінің критерийлері.
3. Денсаулық сақтау ұйымдарының санитариялық - гигиеналық режимдерінің нормаларын және қоршаған ортаның эпидемиологиялық қауіпсіздігін сақтауды қамтамасыз ету			
3.1. Қорғаныс киімін пайдалану қағидаларын сақтау			
3.1.	Қорғаныс киімін пайдалану қағидаларын сақтау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын қорғаныс киімін пайдалану қағидаларын сақтау. Жауапкершілігі: қорғаныс киімін пайдалану қағидаларын сақтау сапасы үшін. Күрделілігі: қорғаныс киімін пайдалану қағидаларын сақтау	Сыртқы сипатқа қойылатын негізгі талаптарды сақтау. Арнайы медициналық киімді, аяқ киімді және бас киімді пайдалану. Маскаларды, қорғаныс көзілдіріктерін, қалқанды пайдалану. Медициналық қолғаптарды пайдалану.	Қорғаныс медициналық киімін пайдалану қағидалары

	жауапкершілігінің деңгейін ескере отырып, жоғары		
3.2. Қолды тазарту: әлеуметтік деңгей			
3.2.	Қолды тазартудың әлеуметтік деңгейіне қабілеттілік. Дербестігі: жүйелі бақыланатын әлеуметтік деңгейде қолды тазарту. Жауапкершілігі: әлеуметтік деңгейде қолды тазарту сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Қолдан механикалық әдіспен кірді және ішінара-транзиторлы микрофлораны кетіру	Қолды тазартудың әлеуметтік деңгейінің мақсаты. Қолды тазартудың әлеуметтік деңгейінің көрсетілімдері. Қолды тазартудың әлеуметтік деңгейін жаратқандыру; Қолды тазартудың әлеуметтік деңгейінің міндетті шарттары
3.3. Қолды тазарту: гигиеналық деңгей			
3.3.	Қолды тазартудың гигиеналық деңгейіне қабілеттілік. Дербестігі: жүйелі бақыланатын гигиеналық деңгейде қолды тазарту. Жауапкершілігі: гигиеналық деңгейде қолды тазарту сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Транзиттік микрофлораны ішінара (антисептикалық сабынмен) кетіру немесе транзиттік микрофлораны толығымен жою (антисептикпен қосымша тазарту арқылы)	Қолды тазартудың гигиеналық деңгейінің мақсаты. Қолды тазартудың гигиеналық деңгейінің көрсетілімдері. Қолды тазартудың гигиеналық деңгейін жаратқандыру; Қолды тазартудың гигиеналық деңгейінің міндетті шарттары
3.4. Қолды тазарту: хирургиялық деңгей			
3.4.	Қолды тазартудың хирургиялық деңгейіне қабілеттілік. Дербестігі: жүйелі бақыланатын хирургиялық деңгейде қолды тазарту. Жауапкершілігі: хирургиялық деңгейде қолды тазарту сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Қолдың тазалығына қол жеткізу	Қолды тазартудың хирургиялық деңгейінің мақсаты. Қолды тазартудың хирургиялық деңгейінің көрсетілімдері. Қолды тазартудың хирургиялық деңгейін жаратқандыру; Қолды тазартудың хирургиялық деңгейінің міндетті шарттары
3.5. Жұмыста санитариялық-гигиеналық нормаларды сақтау			
3.5 .	Ерекше стерильді аймақтарда жұмыс нормаларын сақтау қабілеттілігі; Дербестігі: жүйелі бақыланатын ерекше стерильді аймақтарда	Стерильді халаттарды қию. Стерильді қолғаптарды қию. Стерильді столды жабу. Стерильді үстелмен жұмыс істеу үшін стерильді лотокты	Ерекше стерильділік аймақтарында жұмыс істеу қағидалары

	жұмыс нормаларын сақтау; Жауакершілігі: ерекше стерильді аймақтарда жұмыс нормаларын сақтау сапасы үшін; Күрделілігі: жоғары	жұмысқа дайындау.	
4. Денсаулық сақтау ұйымдарында еңбек қауіпсіздігі нормаларын қамтамасыз ету			
4.1. Денсаулыққа қауіпті болуы мүмкін жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік нормаларын сақтау			
4.1.	Денсаулыққа қауіпті болуы мүмкін жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік нормаларын сақтау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын денсаулыққа қауіпті болуы мүмкін жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік нормаларын сақтау. Жауапкершілігі: денсаулыққа қауіпті болуы мүмкін жабдықтармен және заттармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік нормаларын сақтау сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Электр жабдықтарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасының қағидаларын сақтау. Медициналық техникамен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасының қағидаларын сақтау. Тесетін - кесетін медицина құралдарымен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасының қағидаларын сақтау. Радиоактивті сәуле бөлетін жабдықтармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасының қағидаларын сақтау. Денсаулыққа зиян келтіру қаупі бар заттармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасының қағидаларын сақтау.	Электр жабдықтарымен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасы. Медициналық техникамен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасы. Тесетін - кесетін медицина құралдарымен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасы. Радиоактивті сәуле бөлетін жабдықтармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасы. Денсаулыққа зиян келтіру қаупі бар заттармен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасы.
4.2. Өртке қарсы қауіпсіздік нормаларын сақтау			
4.2.	Өртке қарсы қауіпсіздік нормаларын сақтау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын өртке қарсы қауіпсіздік нормаларын сақтау. Жауапкершілігі: өртке қарсы қауіпсіздік нормаларын сақтау	Өртке қарсы қауіпсіздікті сақтау	Өртке қарсы қауіпсіздік қағидалары.

	сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары		
5. Өзінің қызметін ұйымдастыру, өзін-өзі бақылау және үздіксіз жетілдіру			
5.1. Қызметті жоспарлау			
5.1.	Өзінің қызметін жоспарлау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын өзінің қызметін жоспарлау. Жауапкершілігі: қызметті жоспарлау сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары Қызмет мақсаттарын анықтау. Міндеттерді анықтау. Қызмет міндеттерін оңтайлы шешуге себепші болатын іс-шараларды анықтау. Іс-шараларды орындау мерзімдерін анықтау. Қызмет мақсаттарына қолжеткізуді көрсететін тиімділіктің басты көрсеткіштерін анықтау		Қызмет туралы ереже. Лауазымдық нұсқаулықтар. Операциялық процедуралардың стандарттары. Нормативтер. Қызметті сапалы орындаудың алгоритмдері мен нұсқаулары.
5.2. Кәсіптік қызмет процессінде жеке әлеуетін арттыру			
5.2	Кәсіптік қызмет процессінде жеке әлеуетін арттыру қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен кәсіптік қызмет процессінде жеке әлеуетін арттыру. Жауапкершілігі: Кәсіптік қызмет процессінде жеке әлеуетін арттыру сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Кәсіби қызмет үдерісінде өзін өзі оқыту және білім мен дағдыларды бекіту. Оқыту - әдістемелік әдебиет бойынша ауық-ауық өзін өзі оқыту. Кәсіби оқыту іс-шараларына тұрақты қатысу. Кәсіби ақпараттық алмасу іс-шараларына қатысу.	Кәсіби қызмет процессінде өзін өзі оқыту және жеке әлеуетін арттыру технологиясы. Кәсіптік оқыту - әдістемелік ақпарат көздері. Кәсіби біліктілікті арттыру саласындағы құжаттарды регламенттейтін ақпаратты және НҚА игеру тәсілдері.
5.3. Жұмысты жүзеге асыру кезінде стандарттарды, нұсқауларды, алгоритмдерді және хаттамаларды сақтау			
5.3	Жұмысты жүзеге асыру кезінде стандарттарды, нұсқауларды, алгоритмдерді және хаттамаларды сақтау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын жұмысты жүзеге асыру кезінде стандарттарды, нұсқауларды, алгоритмдерді және хаттамаларды сақтау. Жауапкершілігі: жұмысты жүзеге асыру кезінде стандарттарды,	Стандарттарды, нұсқауларды, алгоритмдерді, хаттамаларды сақтау	Қызмет туралы ереже. Лауазымдық нұсқаулықтар. Операциялық процедуралардың стандарттары. Нормативтер. Қызметті сапалы орындаудың алгоритмдері мен нұсқаулары.

	нұсқауларды, алгоритмдерді және хаттамаларды сақтау сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары		
5.4. Жұмыс нәтижесін талдау			
5.4.	Жұмыс нәтижесін талдау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын жұмыс нәтижесін талдау. Жауапкершілігі: жұмыс нәтижесін талдау сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Нәтиже, сапа көрсеткіштерін, жұмыс тиімділігін талдау	Қызметтің нәтижелілігі. Жұмыс сапасы; Қызмет тиімділігі. Медициналық статистика. Экономикалық тиімділік. Медициналық тиімділік. Әлеуметтік тиімділік
5.5. Қызмет нәтижесін жетілдіретін іс-шараларды әзірлеу			
5.5	Қызмет нәтижесін жетілдіретін іс- шараларды әзірлеу қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын қызмет нәтижесін жетілдіретін іс-шараларды әзірлеу. Жауапкершілігі: қызмет нәтижесін жетілдіретін іс- шараларды әзірлеу сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Қызметтің нәтижелілігін шектейтін проблемаларды анықтау. Қызмет нәтижелігін жетілдіретін іс- шараларды жоспарлау Қызмет нәтижелігін жетілдіретін іс- шараларды жүзеге асыру. Қызмет нәтижелігін жетілдіретін іс- шараларды талдау	Нәтиже көрсеткіштері. Сапа менеджменті. Енгізуді ұйымдастыру. Жұмыс бейіні бойынша ғылымның қазіргі заманғы жетістіктері
5.6. Бағыныстағы медициналық персоналдың жұмысын ұйымдастыруға қатысу			
5.6.	Бағыныстағы медициналық персоналдың жұмысын ұйымдастыру қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын бағыныстағы медициналық персоналдың жұмысын ұйымдастыру. Жауапкершілігі: бағыныстағы медициналық персоналдың жұмысын ұйымдастырудың сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Бағыныстағы персоналға жұмысындағы кемшіліктер немесе жұмыс тиімділігінің жеткіліксіздігіне көрсету. Бағыныстағы персоналмен бірлесіп жұмыстағы кемшіліктерді жою және алгоритмдердің тиімділігін немесе мінсіз және тиімділігі жоғары іс-қимылдар нұсқауын арттыру тетіктерін әзірлеу. өзінің мысалында мінсіз және тиімділігі жоғары іс-қимылдарды көрсету. Бағыныстағы персоналдың алгоритм	Бағыныстағы персонал жұмысының мақсаттары. Бағыныстағы персоналдың міндеттері. Бағыныстағы персоналдың лауазымдық функциялары. Бағыныстағы персоналдық жұмысын регламенттейтін стандарттар және НҚА. Персоналды басқару. Сапа менеджменті. Операциялық менеджмент.

		мен нұсқауды орындауын бақылау	
5.7. Медициналық қызмет нәтижесінің басты көрсеткіштеріне мониторинг жүргізу			
5.7.	Медициналық қызмет нәтижесінің басты көрсеткіштеріне мониторинг жүргізу қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын медициналық қызмет нәтижесінің басты көрсеткіштеріне мониторингті. Жауапкершілігі: медициналық қызмет нәтижесінің басты көрсеткіштеріне мониторинг жүргізу сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Өзінің қызметі тиімділігінің басты көрсеткіштерін анықтау. Қызмет нәтижелерін ай сайынғы мониторингін енгізу. Ақпаратты тиісті құрылымға ұсыну	Нәтиже көрсеткіштері. Сапа менеджменті. Енгізуді ұйымдастыру. Жұмыс бейіні бойынша ғылымның қазіргі заманғы жетістіктері
5.8. Практикаға жаңа әдістерді енгізу			
5.8.	Практикаға жаңа әдістерді енгізу қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын практикаға жаңа әдістерді енгізуді. Жауапкершілігі: практикаға жаңа әдістерді енгізу. Күрделілігі: жоғары	Қызмет бейіні бойынша халықаралық тәжірибені зерделеу. Қызмет саласында жаңа ғылыми жетістіктерді зерделеу. Жаңа әдісті практикаға енгізу. Жаңа әдісті практикаға енгізу нәтижелерін талдау.	Қызмет саласындағы қазіргі заманғы жетістіктер; қызмет саласындағы халықаралық тәжірибе. Енгізу процессін регламенттейтін НҚА
6. Алғашқы көмек көрсетуді талап ететін шұғыл жағдайларды анықтау			
6.1. Зәбірленушінің ақыл-есін бағалау			
6.1.	Зәбірленушінің ақыл-есін бағалау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен зәбірленушінің ақыл-есін бағалау. Жауапкершілігі: зәбірленушінің ақыл-есін бағалау сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Зәбірленушінің сыртқы қоздырғыштарға реакциясын анықтау	Айқын ақыл-ой сипаттамасы. Естен танған жағдайдың сипаттамасы. Сопорозды жағдайдың сипаттамасы. Кома және оның дәрежелерінің сипаттамасы
6.2. Зәбірленушінің өмір сүру белгілерін және клиникалық өлім белгілерін анықтау			
6.2.	Зәбірленушінің өмір сүру белгілерін және клиникалық өлім белгілерін анықтау қабілеттілігі.	Жүрек соғысын анықтау. Тамыр соғысын анықтау. Тыныс алуды анықтау.	Өмір сүру белгілері. Клиникалық өлім белгілері. Биологиялық өлім белгілері

	Дербестігі: өздігінен зәбірленушінің өмір сүру белгілерін және клиникалық өлім белгілерін анықтау. Жауапкершілігі: зәбірленушінің өмір сүру белгілерін және клиникалық өлім белгілерін анықтау сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Қарашықтардың жарыққа реакциясын анықтау	
6.3. Зәбірленушінің сыртқы жағынан тексеріп - қарау			
6.3.	Зәбірленушінің сыртқы жағынан тексеріп – қарау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен зәбірленушінің сыртқы жағынан тексеріп - қарау. Жауапкершілігі: Зәбірленушінің сыртқы жағынан тексеріп – қарау сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Бірнеше минут ішінде өлімге алып келетін өмірге қауіп тудыратын белгілерді анықтау. Көмек көрсету орынсыз болғанда биологиялық өлім белгілерін анықтау	Клиникалық өлім белгілері. Кома белгілері. Сыртынан қан кету белгілері. Мойынды және кеуде қуысын тесіп өткен жарақат белгілері. өмірмен сәйкес келмейтін жарақаттардың белгілері. Биологиялық өлім белгілері.
6.4. Зәбірленушіні толығымен тексеріп - қарау			
6.4.	Зәбірленушіні толығымен тексеріп – қарауды жүзеге асыру қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен зәбірленушіні толығымен тексеріп - қарау. Жауапкершілігі: зәбірленушіні толығымен тексеріп – қарау сапасы үшін . Күрделілігі: жоғары	Зәбірленушіні сұрастыру; Зәбірленушіні "бастан аяқ" тексеріп-қарау. Сүйектердің зақымдану мүмкіндігін анықтау (аяқ-қолдар, жамбас, омыртқа, көкірек қуысы). Тесіп өтетін жарақаттың болуын анықтау; Жарақаттар мен дақтарды анықтау. Күйіктер мен үсуді анықтау; Ауыздан шығатын иісті анықтау	Сүйектердің сынуының белгілері. Тесіп өткен жарақаттардың белгілері. Күю мен үсу белгілері. Қан кету белгілері. (сыртқы және ішкі). Улану белгілері. Қылғыну белгілері. Электржарақат белгілері
6.5. Шұғыл көмекті қажет ететін синдромды/ауруды анықтау			
6.5.	Шұғыл көмекті қажет ететін синдромды/ауруды анықтау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен шұғыл көмекті қажет	Жігі жүрек-қан тамыр жеткіліксіздігін анықтау. Жігі тыныс алу жеткіліксіздігін анықтау.	Жігі жүрек-қан тамыр жеткіліксіздігі симптомдары. Жігі тыныс алу жеткіліксіздігінң симптомдары. Жігі

	ететін синдромды/ауруды анықтау. Жауапкершілігі: шұғыл көмекті қажет ететін синдромды/ауруды анықтау сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Жігі аллергиялық реакцияны анықтау; Определение "острого живота". Жігі улануды (эндогендік және экзогендік) анықтау. Ми қан айналымының жігі бұзылыстарын анықтау	аллергиялық реакция симптомдары. Симптомы "острого живота". Жігі улану симптомдары (эндогендік және экзогендік). Ми қан айналымының жігі бұзылыстарының симптомдары
7. Шұғыл жағдайлар кезінде алғашқы көмекті көрсету			
7.1. Алғашқы медициналық көмек көрсету үшін қауіпсіз жағдайларды қамтамасыз ету			
7.1.	Алғашқы медициналық көмек көрсету үшін қауіпсіз жағдайларды қамтамасыз ету қабілеттігі. Дербестігі: өздігінен немесе алғашқы медициналық көмек көрсету үшін қауіпсіз жағдайларды қамтамасыз ету. Жауапкершілігі: алғашқы медициналық көмек көрсету үшін қауіпсіз жағдайларды қамтамасыз ету сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Оқиға болған жерді тексеру / зәбірленушіні табу. Қоршаған ортаның қауіпсіздік деңгейін бағалау. Зәбірленушіні қоршаған ортаның қауіпсіз аймағына жеткізу. Зақымдаушы факторлардың зәбірленушіге әсер етуін жою.	Адамдардың өміріне және денсаулығына қауіп төндіретін орта факторлары. Зәбірленушіні жеткізу тәсілдері. Шұғыл жағдайлар кезінде алғашқы көмекті ұсыну үшін қауіпсіз аймақ жағдайлары. Зәбірленушілердегі зақымдайтын факторларды жою әдістері.
7.2. Ургентті жағдай бейініне сәйкес білікті медициналық көмекті қамтамасыз ету үшін пациентті шұғыл жеткізу немесе мамандарды шақыру			
7.2.	Ургентті жағдай бейініне сәйкес білікті медициналық көмекті қамтамасыз ету үшін пациентті шұғыл жеткізу немесе мамандарды шақыру қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен немесе бірлесіп ургентті жағдай бейініне сәйкес білікті медициналық көмекті қамтамасыз ету үшін пациентті шұғыл жеткізу немесе мамандарды шақыру. Жауапкершілігі: ургентті жағдай	Пациентті ЕПҰ жеткізу және оның жолдағы жағдайына мониторинг. Ургентті жағдайдың бейінін анықтау. Білікті көмегіне мұқтаж пациентке маманды шақырту Білікті мамандарға пациент туралы ақпаратты беру	Зәбірленушіні жеткізу әдістері. Пациенттің жағдайын мониторингілеудің негізгі көрсеткіштері. Бейінге байланысты ургентті жағдайлардың сипаттамасы. Медициналық қызметтерді көрсету бейініне сәйкес дәрігерлік медициналық жұмысшылардың функциялары.

	бейініне сәйкес білікті медициналық көмекті қамтамасыз ету үшін пациентті шұғыл жеткізу немесе мамандарды шақыру апасы үшін. Күрделілігі: жоғары		
7.3. Тыныс алу жолдарының өткізгіштігін қалпына келтіру және қолдау жөніндегі іс-шаралар			
7.3.	Тыныс алу жолдарының өткізгіштігін қалпына келтіру және қолдау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен тыныс алу жолдарының өткізгіштігін қалпына келтіру және қолдау. Жауапкершілігі: шұғыл көмекті талап ететін синдромды /ауруды анықтау сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Басты артқа шалқайтуды, төменгі жақты жылжыту және ауызды ашуды жүзеге асыру Үш реттік Сафара тәсілі). Тыныс алу жолдарын өзге нәрселерден тазарту. Тыныс алу жолдарын өзге нәрселерден тазарту кезінде сорғыны қолдану Тыныс алу жолдарының өткізгіштігін қолдау	Тыныс алу жолдарының бітелу себептері. Тыныс алу жолдарының бітелу белгілері. Үш реттік Сафара тәсілін өткізу техникасы. Тыныс алу жолдарын өзге нәрселерден тазарту техникасы. Тыныс алу жолдарының өткізгіштігін қолдау техникасы.
7.4. Жүрек-өкпе реанимациясын өткізу бойынша іс-шаралар			
7.4.	Жүрек-өкпе реанимациясын өткізу бойынша іс-шаралар жүзеге асыру қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен немесе жұптасып жүрек-өкпе реанимациясын өткізу бойынша іс-шараларды жүзеге асыру. Жауапкершілігі: жүрек-өкпе реанимациясын өткізу бойынша іс-шараларды жүзеге асыру сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Өкпені жасанды желдетуді жүргізу (ауыздан мұрынға, ауыздан ауызға). Жүрекке жабық тікелей емес массаж жасау	Өкпені жасанды желдетуді жүргізу техникасы. Жүрекке тікелей массаж жасау техникасы.
7.5. Сыртқы қан кетуді уақытша тоқтату бойынша іс-шаралар			
7.5.	Сыртқы қан кетуді уақытша тоқтату бойынша іс-шараларды жүзеге асыру қабілеттілігі.	Қан ағып тұрған тамырды қысумен қан кетуді уақытша тоқтату. Қысып байланған таңғышты таңу арқылы	Қан ағып тұрған тамырды қысумен қан кетуді уақытша тоқтату техникасы. Қысып байланған

	<p>Дербестігі: өздігінен немесе жұптасып сыртқы қан кетуді уақытша тоқтату бойынша іс-шараларды жүзеге асыру.</p> <p>Жауапкершілігі: сыртқы қан кетуді уақытша тоқтату бойынша іс-шараларды жүзеге асыру сапасы үшін.</p> <p>Күрделілігі: жоғары</p>	<p>қан кетуді уақытша тоқтату.</p> <p>Тампондардың көмегімен қан кетуді уақытша тоқтату.</p> <p>Қанды тоқтататын бұрауды салумен қан кетуді уақытша тоқтату</p>	<p>таңғышты таңу арқылы қан кетуді уақытша тоқтату техникасы.</p> <p>Тампондардың көмегімен қан кетуді уақытша тоқтату техникасы.</p> <p>Қанды тоқтататын бұрауды салумен қан кетуді уақытша тоқтату техникасы.</p>
<p>7.6. Дененің әртүрлі жерлері жарақаттанған кезде, оның ішінде окклюзионды (герметикалайтын) кеуде қуысы жараланған кезде таңғыш тану</p>			
7.6.	<p>Дененің әртүрлі жерлері жарақаттанған кезде, оның ішінде окклюзионды (герметикалайтын) кеуде қуысы жараланған кезде таңғыш тану қабілеттілігі.</p> <p>Дербестігі: өздігінен дененің әртүрлі жерлері жарақаттанған кезде, оның ішінде окклюзионды (герметикалайтын) кеуде қуысы жараланған кезде таңғыш тану.</p> <p>Жауапкершілігі: дененің әртүрлі жерлері жарақаттанған кезде, оның ішінде окклюзионды (герметикалайтын) кеуде қуысы жараланған кезде сапалы таңғыш тану үшін.</p> <p>Күрделілігі: жоғары</p>	<p>Әртүрлі жерлердегі жарақаттарға асептикалық таңғыштарды таңу.</p> <p>Ішті тесіп өткен жарақаттарда және құрсақ қуысынан ағзалардың түсіп қалу кезінде асептикалық таңғыштарды таңу.</p> <p>Кеуде қуысын тесіп өткен жарақаттар кезінде окклюзионды таңғыштарды таңу (герметикалық).</p> <p>Таңғыштарды таңу және күйіктер кезінде салқындату.</p> <p>Зақымданған жерді таңу</p>	<p>Асептикалық таңғыштарды таңу техникасы. Ішті тесіп өткен жарақаттарда және құрсақ қуысынан ағзалардың түсіп қалу кезінде асептикалық таңғыштарды таңу техникасы.</p> <p>Кеуде қуысын тесіп өткен жарақаттар кезінде окклюзионды таңғыштарды таңу (герметикалық) техникасы.</p> <p>Таңғыштарды таңу және күйіктерде салқындату техникасы. Десмургияның негіздері</p>
<p>2.7. Иммобилизация жасау</p>			
7.7.	<p>Жараланған аяқ-қолға иммобилизация жасау қабілеттілігі.</p> <p>Дербестігі: өздігінен жараланған аяқ-қолға иммобилизация жасау.</p>	<p>Аяқ-қолды мамандандырылған жақтауды салумен иммобилизациялауды жүзеге асыру.</p> <p>Аяқ-қолды қолда бар</p>	<p>Аяқ-қолды мамандандырылған жақтауды салумен иммобилизациялау техникасы.</p> <p>Аяқ-қолды қолда бар</p>

	Жауапкершілігі: жараланған аяқ-қолды сапалы иммобилизациялау үшін. Күрделілігі: жоғары	заттармен иммобилизациялауды жүзеге асыру. Сау аяққа немесе қолды денеге таңу әдісімен иммобилизациялау. Ашық сынықтарды иммобилизациялау	заттармен иммобилизациялау техникасы. Сау аяққа немесе қолды денеге таңу әдісінің техникасы Ашық сынықтар техникасы.
7.8. Қауіпті химиялық заттардың жәбірленушіге әсер етуін тоқтату жөніндегі іс-шаралар			
7.8.	Қауіпті химиялық заттардың жәбірленушіге әсер етуін тоқтату жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыру қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен қауіпті химиялық заттардың жәбірленушіге әсер етуін тоқтату жөніндегі іс-шараларды жүзеге асыру. Жауапкершілігі: қауіпті химиялық заттардың жәбірленушіге әсер етуін тоқтату жөніндегі іс-шараларды сапалы жүзеге асырғаны үшін. Күрделілігі: жоғары	Асқазанды шаю. Зақымданған денені зақымдаушы агенттерден тазарту. Антидотты енгізу	Асқазанды шаю техникасы. Зақымданған денені зақымдаушы агенттерден тазарту техникасы. Антидоттардың іс-қимылының тетігі.
7.9. Күйіктер және үсулер кезінде алғашқы көмек іс-шаралары			
7.9.	Күйіктер және үсулер кезінде алғашқы көмек іс-шараларды жүзеге асыру қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен күйіктер және үсулер кезінде алғашқы көмек іс-шараларын жүзеге асыру. Жауапкершілігі: күйіктер және үсулер кезінде алғашқы көмек іс-шараларын сапалы жүзеге асырғаны үшін. Күрделілігі: жоғары	Зақымданған күйген денені киімнен босату. Күйген денеге асептикалық таңғышты таңу. Зақымданған күйген дененің салқындауын қамтамасыз ету. Үсулерде орау және біртіндеп жылыту. Зәбірленушінің көп су ішуін қамтамасыз ету.	Күйік және үсу кезіндегі алғашқы көмек
7.10. Негізгі өмірлік маңызы бар көрсеткіштерді және психологиялық қолдау көрсетуді мониторингілеу			

7.10.	Негізгі өмірлік маңызы бар көрсеткіштерді және психологиялық қолдау көрсетуді мониторингілеу қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен негізгі өмірлік маңызы бар көрсеткіштерді және психологиялық қолдау көрсетуді мониторингілеуді жүзеге асыру. Жауапкершілігі: негізгі өмірлік маңызы бар көрсеткіштерді және психологиялық қолдау көрсетуді мониторингілеуді сапалы жүзеге асырғаны үшін. Күрделілігі: жоғары	Артериялық қысымға мониторингті жүзеге асыру. Жүрек жиырылуының жиілігін немесе бір минутта тамыр соғысының санына мониторингті жүзеге асыру. Тыныс алу қозғалысының жиілігіне мониторингті жүзеге асыру. Термометрияға мониторингті жүзеге асыру. Науқастың ақыл-есін мониторингтеуді жүзеге асыру	Артериялық қысымды өлшеу техникасы. Жүрек жиырылуының жиілігін немесе бір минутта тамыр соғысының санын есептеу техникасы. Тыныс алу қозғалысының жиілігін есептеу техникасы. Термометрия техникасы. Науқастың ақыл-есін мониторингтеу техникасы.
-------	---	---	--

8. Тәлімгерлік және пациенттерді және әріптестерді консультациялық - ақпараттық қолдау

8.1. Пациенттерге консультация беру

8.1.	Пациенттерге консультация беру қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен пациенттерге консультация беруді жүзеге асыру. Жауапкершілігі: пациенттерге консультация берудің сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Науқасты тыңдау. Алынған мәліметтерді талдау. Ұсынымдарды беру. Пациенттердің қызықтыратын сұрақтарына өзінің құзыреті шегінде жауап беру	Тиімді қарым-қатынас қағидалары. Медициналық этика және деонтология. Пациенттерге өзінің құзыреті шегінде бейінді мамандандырылған ұсынымдар
------	--	--	--

8.2. Пациентті немесе оның заңды өкілін профилактикалау, тексеру, емдеу әдістері мен тәсілдерін таңдау мүмкіндігі туралы ақпараттандыру

8.2.	Пациентті немесе оның заңды өкілін профилактикалау, зерттеп-қарау, емдеу әдістері мен тәсілдерін таңдау мүмкіндігі туралы ақпараттандыру қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен пациентті немесе оның заңды өкілін	Пациентті немесе оның заңды өкілін тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі туралы ақпараттандыру. Пациентті немесе оның заңды өкілін профилактиканың әдістері мен тәсілдерін таңдау мүмкіндігі туралы ақпараттандыру. Пациентті немесе оның	Профилактика, зерттеп - қарау және емдеудің белгілі бір әдістері мен тәсілдерін таңдау кезінде айғақтар, қарсы көрсетілімдер, болуы мүмкін қауіптер және асқынулар
------	---	---	--

	<p>профилактикалау, зерттеп-қарау, емдеу әдістері мен тәсілдерін таңдау мүмкіндігі туралы ақпараттандыру.</p> <p>Жауапкершілігі: пациентті немесе оның заңды өкілін профилактикалау, зерттеп-қарау, емдеу әдістері мен тәсілдерін таңдау мүмкіндігі туралы ақпараттандыру сапасы үшін.</p> <p>Күрделілігі: жоғары</p>	<p>заңды өкілін зерттеп - қараудың әдістері мен тәсілдерін таңдау мүмкіндігі туралы ақпараттандыру.</p> <p>Пациентті немесе оның заңды өкілін емдеудің әдістері мен тәсілдерін таңдау мүмкіндігі туралы ақпараттандыру.</p> <p>Профилактикалау, зерттеп-қарау, емдеудің белгілі бір әдістері мен тәсілдерін орындауға ақпараттық келісімін алу</p>	
8.3. Аса қауіпті инфекциялық ауруларға күдіктенген немесе анықтаған кезінде жедел хабарландыру			
8.3	<p>Аса қауіпті инфекциялық ауруларға күдіктенген немесе анықтаған кезінде жедел хабарландыру қабілеттілігі.</p> <p>Дербестігі: өздігінен аса қауіпті инфекциялық ауруларға күдіктенген немесе анықтаған кезінде жедел хабарландыру.</p> <p>Жауапкершілігі: аса қауіпті инфекциялық ауруларға күдіктенген немесе анықтаған кезінде жедел хабарландыруды орындағаны үшін.</p> <p>Күрделілігі: жоғары</p>	<p>Аса қауіпті инфекцияларға күдіктену немесе сырқаттану туралы шұғыл хабарландырудың үлгілік сызбасына сәйкес іс-шараларды жүзеге асыру.</p> <p>Аса қауіпті инфекциялардың жайылдырмау және таратпау бойынша іс-шаралар өткізу</p>	<p>Аса қауіпті инфекцияларға күдіктену немесе сырқаттану туралы шұғыл хабарландырудың үлгілік сызбасы.</p> <p>Аса қауіпті инфекцияларды анықтау кезіндегі іс-қимыл алгоритмі</p>
8.4. Медициналық көмек көрсетудің барлық кезеңдерінде сабақтастықты сақтау			
8.4.	<p>Медициналық көмек көрсетудің барлық кезеңдерінде сабақтастықты сақтау қабілеттілігі.</p> <p>Дербестігі: өздігінен медициналық көмек көрсетудің барлық кезеңдерінде сабақтастықты сақтау.</p>	<p>Пациентке жүгінгенге «дейін» медициналық көмек көрсеткен медицина қызметкерлерімен қажетті ақпаратпен алмасу. Жүгінгеннен «кейін» медициналық көмекті жүзеге асыратын медицина</p>	<p>Тиімді қарым-қатынас қағидалары.</p> <p>Медициналық этика және деонтология.</p> <p>Әріптестерге өзінің құзыреті шегінде бейінді мамандандырылған ұсынымдар</p>

	Жауапкершілігі: медициналық көмек көрсетудің барлық кезеңдерінде сабақтастықты сақтау. Күрделілігі: жоғары	қызметкерлерімен қажетті ақпаратпен алмасу	
8.5. Қажетті мамандарды тартумен консилиумды инициализациялау			
8.5.	Қажетті мамандарды тартумен консилиумды инициализациялау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен қажетті мамандарды тартумен консилиумды инициализациялау. Жауапкершілігі: қажетті мамандарды тартумен консилиумды сапалы инициализациялау үшін. Күрделілігі: жоғары	Консилиум мақсаттарын және өткізу уақытын айқындау. Консилиумге материалдарды дайындау. Консилиумге қатысуы қажетті бейінді мамандарды анықтау. Консилиум өткізу. Консилиум қорытындысын қалыптастыру	Дәрігерлік консилиумдерді өткізу мақсаттары. Консилиум қорытындысын рәсімдеу қағидалары. Тиімді қарым-қатынас қағидалары. Медициналық этика және деонтология. Әріптестерге өзінің құзыреті шегінде бейінді мамандандырылған ұсынымдар
8.6. Бөлімшенің әлеуетін арттыруға қатысу			
8.6	Бөлімшенің әлеуетін арттыруға қатысу қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен бөлімшенің әлеуетін арттыруға қатысу. Жауапкершілігі: бөлімшенің әлеуетін арттыруға қатысу. Күрделілігі: жоғары	Бөлімшені жетілдіру стратегиясын қалыптастыруға қатысу. Тәжірибесі аз әріптестерге қатысты тәлімгерлік Орта медицина персоналына қатысты тәлімгерлік. Кіші медицина персоналына қатысты тәлімгерлік	Бөлімше қызметтің мақсаттары, міндеттері, функциялары мен нәтижелері. Дәрігерлік консилиумдерді өткізу мақсаттары. Консилиум қорытындысын рәсімдеу қағидалары. Тиімді қарым-қатынас қағидалары. Медициналық этика және деонтология. Әріптестерге өзінің құзыреті шегінде бейінді мамандандырылған ұсынымдар
8.7. Кәсіптік баспа және электрондық мерзімді баспаларда жариялау			
8.7.	Кәсіптік баспа және электрондық мерзімді баспаларда жариялау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен немесе әріптестермен бірлесіп кәсіптік баспа және электрондық мерзімді баспаларда жариялау.	Жариялауға арналған материалды іріктеу. Жариялауға арналған материалды статистикалық және талдамалық өңдеу. Жариялым мәтінін жазу. Жариялымға түйіндемені жазу	Ғылыми және ғылыми-практикалық баспа және электрондық баспаларда жариялымдарды жазу қағидалары

	Жауапкершілігі: авторлық жариялымдардағы нақтылығы және сапасы үшін Күрделілігі: жоғары		
8.8. Кәсіптік ақпараттық алмасу іс-шараларына қатысу			
8.8	Кәсіптік ақпараттық алмасу іс-шараларына қатысу қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен кәсіптік ақпараттық алмасу іс-шараларына қатысу Жауапкершілігі: кәсіптік ақпараттық алмасу іс-шараларына қатысқаны үшін Күрделілігі: жоғары	Суреттерді, бейне материалдарын, емдеу туралы мәліметтерді көрсетумен кәсіби ақпараттық алмасу іс-шараларында талқылауларға қатысу және пациентті одан әрі емдеу тактикасы туралы шешімді қабылдау	Нормативтік-құқықтық актілердің, әдістемелік ұсынымдардың және әдістемелік нұсқаулардың талаптары, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулар). Пациентті одан әрі диагностикалау және емдеу тактикасы туралы мәселені шығарумен бөлімшеде жатқан пациенттер туралы ақпаратпен презентацияны дайындау.
8.9. Тәжірибесі аз әріптестерге қатысты тәлімгерлік			
8.9	Тәжірибесі аз әріптестерге қатысты тәлімгерлік жүргізу қабілеттілігі Дербестігі: өздігінен тәжірибесі аз әріптестерге қатысты тәлімгерлік жүргізу. Жауапкершілігі: тәжірибесі аз әріптестерге қатысты тәлімгерлік сапалы жүргізгені үшін. Күрделілігі: жоғары	Бөлімшенің жаңа қызметкерлерінің әлеуметтік-психологиялық дағдылануын қолдау Денсаулық сақтау ұйымдарының жаңа қызметкерлерінің және тәжірибесі аз әріптестердің кәсіби дағдылануын қолдау Кәсіби дағдылары бойынша жеке әңгімелесулер мен консультацияларды өткізудің коммуникативтік дағдылар Жаңа қызметкерлерге және тәжірибесі аз әріптестерге емтихандар өткізген және сынақ мерзімін уақытынан бұрын тоқтатқан кезде кәсіптік дағдылану қағидаттарын сақтау	Нормативтік-құқықтық актілердің, әдістемелік ұсынымдардың және әдістемелік нұсқаулардың талаптары, диагностикалау мен емдеудің клиникалық хаттамаларының стандарттары (клиникалық нұсқаулар) және лауазымдық нұсқаулықтар. Медициналық этика және деонтология. Әріптестермен және пациенттермен қарым-қатынастың педагогикалық және психологиялық элементтері. Кәсіби қызметпен ұшпастырылған мамандандырылған білім. Коммуникативті және педагогикалық дағдылар
8.10. Орта медицина персоналына қатысты тәлімгерлік			
8.10	Орта медицина	Орта медицина	Нормативтік-құқықтық

	<p>персоналына қатысты тәлімгерлік жүргізуге қабілеттілік. Дербестігі: өздігінен орта медицина персоналына қатысты тәлімгерлік жүргізу. қабілеттілік Жауапкершілігі: орта медицина персоналына қатысты тәлімгерлік сапалы жүргізгені үшін. Күрделілігі: жоғары</p>	<p>персоналын лауазымдық нұсқаулықпен, қызмет стандарттарымен, жұмысқа қажетті нұсқаушы - әдістемелік материалдармен және нормативтік құжаттармен таныстыру Кәсіптік дағдылары бойынша жеке әңгімелесулерді және консультация беруді өткізу. Жұмыс кезіндегі деонтология және этика негіздеріне оқыту</p>	<p>актілердің, әдістемелік ұсынымдардың және әдістемелік нұсқаулардың талаптары, диагностикалау мен емдеудің клиникалық хаттамаларының стандарттары (клиникалық нұсқаулар) және лауазымдық нұсқаулықтар. Медициналық этика және деонтология. Әріптестермен және пациенттермен қарым-қатынастың педагогикалық және психологиялық элементтері. Кәсіби қызметпен ұшғастырылған мамандандырылған білім. Коммуникативті және педагогикалық дағдылар</p>
8.11. Кіші медицина персоналына қатысты тәлімгерлік			
8.11	<p>Кіші медицина персоналына қатысты тәлімгерлік жүргізуге қабілеттілік. Дербестігі: өздігінен кіші медицина персоналына қатысты тәлімгерлік жүргізу. Жауапкершілігі: кіші медицина персоналына қатысты тәлімгерлік сапалы жүргізгені үшін. Күрделілігі: жоғары</p>	<p>Кіші персоналға қатысты әлеуметтік-психологиялық қолдау көрсету. Кіші персоналға қатысты кәсіби қолдау көрсету</p>	<p>Нормативтік-құқықтық актілердің, әдістемелік ұсынымдардың және әдістемелік нұсқаулардың талаптары, диагностикалау мен емдеудің клиникалық хаттамаларының стандарттары (клиникалық нұсқаулар). Кіші персоналға қатысты әлеуметтік-психологиялық қолдау қағидаттары. Кіші персоналға қатысты кәсіби қолдау қағидаттары. Медициналық этика және деонтология. Әріптестермен және пациенттермен қарым-қатынастың педагогикалық және психологиялық элементтері. Кәсіби қызметпен ұшғастырылған мамандандырылған білім.</p>

			Коммуникативті және педагогикалық дағдылар
9. Медициналық қызметтер көрсету процессін құжаттауды (оның ішінде электрондық) қамтамасыз ету			
9.1. Медициналық құжаттаманың стандартты нысандарын жүргізу			
9.1	Медициналық құжаттаманың стандартты нысандарын жүргізу қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен медициналық құжаттаманың стандартты нысандарын жүргізу. Жауапкершілігі: медициналық құжаттаманың стандартты нысандарын сапалы жүргізгені және олардағы ақпараттың нақтылығы үшін. Күрделілігі: жоғары	Медициналық құжаттаманың стандартты нысандарын жүргізу. Барлық қажетті жазбаларды дұрыс ресімдеу. Оларды жасау уақыты туралы жазбалар мен таңбалардың анықтығын қамтамасыз ету. Медициналық құжаттаманың стандартты нысандарының сақталуын қамтамасыз ету. Медициналық құжаттаманы денсаулық сақтау ұйымының тіркеу орнына және мұрағатына уақытылы беру.	Медициналық құжат айналымды регламенттеу жөніндегі НҚА. Медициналық есепке алу - есеп беру құжаттамасының стандартты нысандары
9.2. Электрондық медициналық құжаттаманы жүргізу			
9.2.	Электрондық медициналық құжаттаманы жүргізу қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен электрондық медициналық құжаттаманы жүргізу. Жауапкершілігі: электрондық медициналық құжаттаманы сапалы жүргізгені және олардағы ақпараттың нақтылығы үшін. Күрделілігі: жоғары	Дербес компьютерді қолдану. Электрондық медициналық құжаттаманың стандартты нысандарын жүргізу. Электрондық дерекқорға ақпаратты дұрыс және уақытылы енгізу. Ақпараттық қауіпсіздікті сақтауды қамтамасыз ету. Электрондық медициналық құжаттаманың сақталуын қамтамасыз ету	Дербес компьютермен жұмыс істеу туралы негізгі мәліметтер. Негізгі компьютерлік бағдарламаларды қолдану. Денсаулық сақтауды ақпараттандыру негіздері. Ақпараттық қауіпсіздікті қамтамасыз ету негіздері. Электрондық және медициналық құжат айналымды регламенттеу жөніндегі НҚА. Электрондық медициналық есепке алу - есеп беру құжаттамасының стандартты нысандары
10. Әдістемелік және зерттеу медициналық қызметі			
10.1. Денсаулық мектептерінің жұмысын ұйымдастыру			
10.1	Пациенттерге арналған мектептердің жұмысын ұйымдастыру	Пациенттерге арналған мектептердің жұмысын жоспарлау. Пациенттерге арналған	Пациенттерге арналған мектептердің мақсаттары, міндеттері, функциялары. Ғылыми-әдістемелік

	<p>қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен пациенттерге арналған мектептердің жұмысын ұйымдастыру. Жауапкершілігі: пациенттерге арналған мектептердің жұмысын сапалы ұйымдастырғаны үшін. Күрделілігі: жоғары</p>	<p>мектептер үшін әдістемелік материалдарды дайындау. Пациенттермен сабақтар өткізу. Пациенттерге арналған мектептердің жұмысын жетілдірудің нәтижелерін талдау</p>	<p>қызмет негіздері. Тиімді қарым-қатынас қағидалары. Медициналық этика және деонтология. Әріптестерге өзінің құзыреті шегінде бейінді мамандандырылған ұсынымдар</p>
10.2 «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша кәсіптік тренингтерді, мастер-кластарды өткізуге қатысу			
10.2.	<p>Кәсіптік тренингтерді, мастер-кластарды өткізуге қатысу қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен кәсіптік тренингтерді, мастер-кластарды өткізуге қатысу. Жауапкершілігі: кәсіптік тренингтерді, мастер-кластарды өткізуге сапалы қатысқаны үшін. Күрделілігі: жоғары</p>	<p>Кәсіптік тренингтерді, мастер-кластарды өткізуге қатысуды жоспарлау. Кәсіптік тренингтер, мастер-кластарға арналған әдістемелік материалдарды дайындау. Теориялық сабақтар өткізу. Қолданбалы материалды дайындау. Тренингтің немесе мастер-класс негізінің практикалық негізін көрсету. Тыңдаушының тренингтің немесе мастер-класстың практикалық негізін орындауын бақылау. Тыңдаушының теориялық және практикалық материалды белгілі бір дәрежеде игеруінің қорытындыларын шығару</p>	<p>Кәсіптік тренингтер мен мастер-кластардың мақсаттары, міндеттері, функциялары. Ғылыми-әдістемелік қызмет негіздері. Тиімді қарым-қатынас қағидалары. Практикалық дағдылардың тиімді беру техникасы. Медициналық этика және деонтология. Әріптестерге өзінің құзыреті шегінде бейінді мамандандырылған ұсынымдар</p>
10.3. Қолданбалы медициналық зерттеуге қатысу			
10.3.	<p>Қолданбалы медициналық зерттеуге қатысу қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен қолданбалы медициналық</p>	<p>Зерттеу объектісін анықтауға қатысу. Зерттеу құралдарын таңдауға қатысу. Алғашқы зерттеу материалдарын жинау. Алғашқы материалды</p>	<p>Қолданбалы медициналық зерттеулердің мақсаттары, міндетті, функциялары. Ғылыми-практикалық қызметтің негіздері. Медициналық этика және деонтология.</p>

	зерттеуге қатысу. Жауапкершілігі: колданбалы медициналық зерттеуге сапалы үлес қосқаны үшін. Күрделілігі: жоғары	өңдеу. Алынған материалды алдын ала талдау. Алынған материалды статистикалық өңдеу	Медициналық статистика
11. Шұғыл жағдайлар кезінде білікті медициналық көмек көрсету			
11.1. Кардиологиядағы шұғыл жағдайлар кезінде білікті медициналық көмек көрсету			
11.1.	Кардиологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен кардиологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету. Жауапкершілігі: кардиологиядағы шұғыл жағдайларда сапалы білікті медициналық көмек көрсету үшін; Күрделілігі: жоғары	Диагностика и оказание квалифицированной неотложной помощи при: - жігі коронарлық синдром; - миокард инфарктісі; -аритмия; - өкпе ісігі; - инфекциялық эндокардит; - терең вена тромбозы; - өкпе артериясының тромбоэмболиі; - жігі артериялық қысым; - аортаның қабатталған аневризмдері; -жігі перикардит кезінде; - жүректің тампонадасы кезінде диагностика және шұғыл білікті көмек көрсету	- жігі коронарлық синдром; - миокард инфарктісі; -аритмия; - өкпе ісігі; - инфекциялық эндокардит; - терең вена тромбозы; - өкпе артериясының тромбоэмболиі; - жігі артериялық қысым; - аортаның қабатталған аневризмдері; -жігі перикардит кезінде; - жүректің тампонадасы кезінде этиология, патогенез, клиникалық карта, диагностика, шұғыл дәрігерлік емдеу іс-шараларының техникасы
11.2. Тыныс алу жүйесі аурулары кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
11.2.	Тыныс алу жүйесі аурулары кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен тыныс алу жүйесі аурулары кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету үшін; Жауапкершілігі: тыныс алу жүйесі аурулары кезінде шұғыл жағдайларда	- жігі пневмония; - бронх демікпесінің ұстамасы; - жігі тыныс алу жеткіліксіздігі; -респираторлық дистресс-синдромы; -пневмоторакс; - қан қақыру; -плевралық жалқық; -тыныс алу жолдарының жігі обструкциясы кезіндегі диагностика және шұғыл білікті көмек көрсету	- жігі пневмония; - бронх демікпесінің ұстамасы; - жігі тыныс алу жеткіліксіздігі; -респираторлық дистресс-синдромы; -пневмоторакс; - қан қақыру; -плевралық жалқық; -тыныс алу жолдарының жігі обструкциясы кезінде этиология, патогенез, клиникалық карта, диагностика, шұғыл дәрігерлік емдеу іс-

	сапалы білікті медициналық көмек көрсету. Күрделілігі: жоғары		шараларының техникасы
11.3. Шок кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
1.3.	Шок кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен шок кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету; Жауапкершілігі: шок кезінде шұғыл жағдайларда сапалы білікті медициналық көмек көрсету үшін. Күрделілігі: жоғары	-кардиогенді шок; -гиповолемикалық шок; -анафилактикалық шок; -септикалық шок; -уытты шок; -лактат-ацидоз кезіндегі диагностика және шұғыл білікті көмек көрсету	-кардиогенді шок; -гиповолемикалық шок; -анафилактикалық шок; -септикалық шок; -уытты шок; -лактат-ацидоз кезінде этиология, патогенез, клиникалық карта, диагностика, шұғыл дәрігерлік емдеу іс-шараларының техникасы
11.4. Инфекциялық аурулар кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
11.4	Инфекциялық аурулар кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен инфекциялық аурулар кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету. Жауапкершілігі: инфекциялық аурулар кезінде шұғыл жағдайларда сапалы білікті медициналық көмек көрсету үшін Күрделілігі: жоғары	-безгек және бөртпемен көрінетін инфекциялық аурулар проявляющихся; -менингокок инфекциялары; -вирусты геморрагиялық безгек; -жіті ішек инфекциясы; -ауыр жіті респираторлық синдром; -ботулизм; -сіреспе кезіндегі диагностика және шұғыл білікті көмек көрсету	-безгек және бөртпемен көрінетін инфекциялық аурулар проявляющихся; -менингокок инфекциялары; -вирусты геморрагиялық безгек; -жіті ішек инфекциясы; -ауыр жіті респираторлық синдром; -ботулизм; -сіреспе кезінде этиология, патогенез, клиникалық карта, диагностика, шұғыл дәрігерлік емдеу іс-шараларының техникасы
11.5. АИТВ жұқтырған пациенттерде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
11.5.	АИТВ жұқтырған пациенттерде шұғыл жағдайлар кезінде алғашқы дәрігерлік медициналық көмек көрсету қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен АИТВ жұқтырған пациенттерде шұғыл жағдайлар кезінде	-АИТВ - жұқтырғандардағы жіті неврологиялық жағдай; - АИТВ - жұқтырғандардағы шұғыл респираторлық жағдай; - АИТВ - жұқтырғандардағы асқазан - ішек аурулары	-АИТВ - жұқтырғандардағы жіті неврологиялық жағдай; - АИТВ - жұқтырғандардағы шұғыл респираторлық жағдай; - АИТВ - жұқтырғандардағы асқазан - ішек аурулары кезінде этиология, патогенез, клиникалық карта, диагностика, шұғыл

	алғашқы дәрігерлік медициналық көмек көрсету; Жауапкершілігі: АИТВ жұқтырған пациенттерде шұғыл жағдайлар кезінде сапалы алғашқы дәрігерлік медициналық көмек көрсету үшін; Күрделілігі: жоғары	кезінде диагностика және шұғыл білікті көмек көрсету	дәрігерлік емдеу іс-шараларының техникасы
11.6. Бүйрек аурулары кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
11.6.	Бүйрек аурулары кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен бүйрек аурулары кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету. Жауапкершілігі: бүйрек аурулары кезінде шұғыл жағдайларда сапалы білікті медициналық көмек көрсету үшін Күрделілігі: жоғары	-жігі бүйрек жеткіліксіздігі; -анурия; -жігі интерстициалды нефрит; -рабдомиолиз; -гепатореналды синдром; -бүйрек шаншуы; -гематурия кезіндегі диагностика және шұғыл білікті көмек көрсету	-жігі бүйрек жеткіліксіздігі; -анурия; -жігі интерстициалды нефрит; -рабдомиолиз; -гепатореналды синдром; -бүйрек шаншуы; -гематурия кезіндегі этиология, патогенез, клиникалық карта, диагностика, шұғыл дәрігерлік емдеу іс-шараларының техникасы
11.7. Шұғыл неврологиялық жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
11.7.	Шұғыл неврологиялық жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен шұғыл неврологиялық жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету. Жауапкершілігі: шұғыл неврологиялық жағдайларда сапалы білікті медициналық көмек көрсету үшін. Күрделілігі: жоғары	-кома; -жігі менингит; -жігі энцефалит; -бас сүйек - ми зақымы; -бассүйекшілік қан кету ; -эпилептикалық статус; -инсульт; -миастеническомкриз; -жұлын компрессиясы кезіндегі диагностика және шұғыл білікті көмек көрсету	-кома; -жігі менингит; -жігі энцефалит; -бас сүйек - ми зақымы; -бассүйекшілік қан кету ; -эпилептикалық статус; -инсульт; -миастеническомкриз; -жұлын компрессиясы кезіндегі этиология, патогенез, клиникалық карта, диагностика, шұғыл дәрігерлік емдеу іс-шараларының техникасы
11.8. Психиатриядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
11.8.	Психиатриядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық	-жігі ақыл-есінен айырылу; -алкогольді шамадан тыс	-жігі ақыл-есінен айырылу; -алкогольді шамадан тыс тұтынғанда бас тарту

	көмек көрсету қабілеттілігі. Дербестік: өздігінен психиатриядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету. Жауапкершілік: психиатриядағы шұғыл жағдайларда сапалы білікті медициналық көмек көрсету үшін. Күрделілігі: жоғары	тұтынғанда бас тарту синдромы; -суицид кезіндегі диагностика және шұғыл білікті көмек көрсету	синдромы; -суицид кезіндегі этиология, патогенез, клиникалық карта, диагностика, шұғыл дәрігерлік емдеу іс-шараларының техникасы
11.9. Эндокринологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
11.9.	Эндокринологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен эндокринологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету; Жауапкершілігі: эндокринологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету сапасы үшін; Күрделілігі: жоғары	-Диабетикалық кетоацидоз; -гипоосмолярлық некетоацидотикалық кома; -гипогликемиялық кома; -гипонатриемия; -гипернатриемия; -жіті гипокальциемия; -гиперкальциемия; -гипофосфатемия; -аддисондық криз кезінде диагностика және шұғыл білікті медициналық көмек көрсету	-Диабетикалық кетоацидоз; -гипоосмолярлық некетоацидотикалық кома; -гипогликемиялық кома; -гипонатриемия; -гипернатриемия; -жіті гипокальциемия; -гиперкальциемия; -гипофосфатемия; -аддисондық криз кезінде этиология, патогенез, клиникалық көрініс, диагностика, білікті шұғыл емдеу іс-шараларының техникасы
11.10. Гастроэнтерологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
11.10.	Гастроэнтерологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен гастроэнтерологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету; Жауапкершілігі: гастроэнтерологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету сапасы үшін; Күрделілігі: жоғары	Ішек-қарын жолы жоғарғы бөліктерінен жіті қан кету; жіті гастроэнтерит; қан аралас диарея; сарыауру; өттің тас байлану салдарынан қабынуы; жіті бауыр жетімсіздігі; жіті панкреатит кезіндегі диагностикалау және шұғыл білікті медициналық көмек көрсету	Ішек-қарын жолы жоғарғы бөліктерінен жіті қан кету; жіті гастроэнтерит; қан аралас диарея; сарыауру; өттің тас байлану салдарынан қабынуы; жіті бауыр жетімсіздігі; жіті панкреатит кезіндегі этиология, патогенез, клиникалық көрініс, диагностика, білікті шұғыл емдеу іс-шараларының техникасы
11.11. Гематологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
11.11.	Гематологиядағы	-трансфузиондық	--трансфузиондық

	шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен гематологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету; Жауапкершілігі: гематологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету сапасы үшін; Күрделілігі: жоғары	реакциялар; -ДВС-синдромы; -жіті лейкоз; -гемофилия кезінде диагностикалау және шұғыл білікті медициналық көмек көрсету	реакциялар; -ДВС-синдромы; -жіті лейкоз; -гемофилия кезіндегі этиология, патогенез, клиникалық көрініс, диагностика, білікті шұғыл емдеу іс-шараларының техникасы
11.12 Ревматологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
11.12.	Ревматологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен ревматологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету; Жауапкершілігі: ревматологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету сапасы үшін; Күрделілігі: жоғары	Жіті моноартрит; жіті полиартрит; СКВ; васкулиттар кезіндегі диагностика және шұғыл білікті медициналық көмек көрсету	Жіті моноартрит; жіті полиартрит; СКВ; васкулиттар кезіндегі этиология, патогенез, клиникалық көрініс, диагностика, білікті шұғыл емдеу іс-шараларының техникасы
11.13. Дерматологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
11.13.	Дерматологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен дерматологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету; Жауапкершілігі: дерматологиядағы шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету сапасы үшін; Күрделілігі: жоғары	Терінің дәрілік реакциялары; аутоиммундық буллездік аурулар; -генерализацияланған пустулездік псориаз; - уытты эпидермалды некролиз кезіндегі диагностика және шұғыл білікті көмек көрсету	Терінің дәрілік реакциялары; аутоиммундық буллездік аурулар; -генерализацияланған пустулездік псориаз; - уытты эпидермалді некролиз кезіндегі этиология, патогенез, клиникалық көрініс, диагностика, білікті шұғыл емдеу іс-шараларының техникасы

11.14. Уланулар кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
11.14.	Уланулар кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен уланулар кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету; Жауапкершілігі: уланулар кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету сапасы үшін; Күрделілігі: жоғары	-Дәрі-дәрмектермен, -иісті газбен улану, -этанолмен жігі улану, -есірткі заттарымен, -цианидтермен улану кезіндегі диагностика және шұғыл білікті көмек көрсету	-Дәрі-дәрмектермен, -иісті газбен улану, -этанолмен жігі улану, -есірткі заттарымен, -цианидтермен улану кезіндегі этиология, патогенез, клиникалық көрініс, диагностика, білікті шұғыл емдеу іс-шараларының техникасы
11.15. Қоршаған орта факторлары әсері кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету			
11.15.	Қоршаған орта факторлары әсері кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен Қоршаған орта факторлары әсері кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету; Жауапкершілігі: Қоршаған орта факторлары әсері кезінде шұғыл жағдайларда білікті медициналық көмек көрсету сапасы үшін; Күрделілігі: жоғары	-Күн өту, -суық өтіп кету, -тереңдікке кетумен байланысты жағдайлар, -электр тоғының ұруы, -жәндіктер, -жыландар шағу кезіндегі диагностика және шұғыл білікті көмек көрсету.	-Күн өту, -суық өтіп кету, -тереңдікке кетумен байланысты жағдайлар, -электр тоғының ұруы, -жәндіктер, -жыландар шағу кезіндегі этиология, патогенез, клиникалық көрініс, диагностика, білікті шұғыл емдеу іс-шараларының техникасы.
«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша мамандандырылған медициналық көмек көрсету			
12 Пациентті алғашқы тексеріп-қарау			
12.1 Пациент туралы жалпы мәліметтерді алу			
12.1	Пациент туралы жалпы мәліметтерді алу қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен пациент туралы жалпы мәліметтерді алу;	Пациенттен ақпарат алу; науқастардан сұрастыру және науқастың психологиялық жағдайы мен ой-өрісіне тәуелсіз жағдайда қажет мәліметтерді алу; тиімді	Нормативтік құқықтық актілер талаптары, әдістемелік нұсқаулар мен әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық басшылық);

	Жауапкершілігі: пациент туралы жалпы мәліметтердің сапасы мен дұрыстығы үшін; Күрделілігі: орташа	қатынас техникасы	Науқас туралы мәліметтерді жинақтау реті мен көлемі; Науқастың психологиясы; медициналық этика және деонтология ерекшеліктері
2 Пациенттің шағымдарын анықтау және нақтылау			
12.2.	Пациенттің шағымдарын анықтау және нақтылау қабілеттілігі; Дербестігі: пациенттің шағымдарын өздігінен анықтау және нақтылау; Жауапкершілігі: пациенттің шағымдарын сапалы анықтау және нақтылау үшін; Күрделілігі: жоғары	Науқастан сұрастыру; Сұрастыру арқылы науқастың негізгі шағымдарын бөліп ажырату; Сұрастыру арқылы науқастың қосымша шағымдарын бөліп ажырату; Аталған патологиялық үдерістің белгілі факторларға байланысы пайда болу, жалғасу, қарқындылық, окшауландырушылық, иррадиациялық затына шағымдарын бағалау.	Ішкі аурулардың пропедевтикасы; Этиология, патогенез, патологиялық үдерістердің клиникалық байқалуы; Нормативтік құқықтық актілер талаптары, әдістемелік нұсқаулар мен әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық басшылық); Түрлі патологиялық жағдайлар мен аурулар кезіндегі негізгі шағымдар мен олардың өзіндік ерекшеліктері.
12.3 Аурулардың анамнезін жинау			
12.3.	Пациенттің ауруларының анамнезі туралы мәліметтерді анықтау қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен пациенттің ауруларының анамнезі туралы мәліметтерді анықтау; Жауапкершілігі: пациенттің ауруларының анамнезінің мәліметтерін сапалы анықтағаны үшін; Күрделілігі: жоғары	Науқастан сұрастыру; Патологиялық үдерістің алғашқы байқалуы мен ағымы жөнінде толық ақпарат алу.	Ішкі аурулардың пропедевтикасы; Этиология, патогенез, патологиялық үдерістердің клиникалық байқалуы; Нормативтік құқықтық актілер талаптары, әдістемелік нұсқаулар мен әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық басшылық); Науқастану кезінде қойылатын негізгі анамнестикалық нышандар
12.4 Өмір анамнезін жинау			
12.4.	Пациенттің өмір анамнезін жинау қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен пациенттің өмір анамнезін жинау; Жауапкершілігі: пациенттің өмір сүру	Ауырған аурулары, аллергиялық реакциялар, тұқым қуалаушылық, кәсіби зияндылық, өмір салты туралы толық ақпарат алу; Ауруға әсер етуі мүмкін ТБ ауыратын науқастың	Ішкі аурулардың пропедевтикасы; Этиология, патогенез, патологиялық үдерістердің клиникалық байқалуы; Нормативтік құқықтық актілер талаптары, әдістемелік нұсқаулар мен

	анамнезін жинау сапасы үшін; Күрделілігі: жоғары	жасына байланысты өмір анамнезін жинау.	әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық басшылық); Ауырған ауруларының салдары және басқа аурулардың ағымына әсер ету
Эпидемиологиялық анамнезін жинау			
	Пациенттің эпидемиологиялық анамнезі туралы мәліметтерді анықтау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен пациенттің эпидемиологиялық анамнезі туралы мәліметтерді анықтау. Жауапкершілігі: пациенттің эпидемиологиялық анамнезі туралы мәліметтерді анықтау сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары.	Туберкулезбен ауырған науқаспен контактта болу немесе болмау туралы толық ақпарат алу. Контактты анықтау, контактыға байланысты алдын алу іс-шараларының қауіптілік деңгейін, ұзақтығын, клиникалық формасын және көлемін анықтау.	Эпидемиология және микробиология. Нормативтік құқықтық актілер талаптары, әдістемелік нұсқаулар мен әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық басшылық). Эпидемиология, алдын алу, диагностикалау, ТБ анықтау.
12.5 Пациенттің жалпы жағдайын бағалау			
12.5.	Пациенттің жалпы жағдайын бағалау қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен пациенттің жалпы жағдайын бағалау; Жауапкершілігі: пациенттің жалпы жағдайын бағалау сапасы үшін; Күрделілігі: жоғары	Объективті тексеріп-қарауды өткізу. Зерттеудің объективті әдістерін қолдану. Ағзалар мен жүйелер ауруларының жалпы және спецификалық нышандарын анықтау. Науқастың жалпы жағдайын бағалау	Нормативтік құқықтық актілер талаптары, әдістемелік нұсқаулар мен әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық басшылық); Этиология, патогенез, патологиялық үдерістердің клиникалық байқалуы;
12.6 Пациентті объективті (физикалық) зерттеу			
12.6.	Пациентті объективті (физикалық) зерттеу қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен пациентті объективті (физикалық) зерттеу; Жауапкершілігі: пациентті объективті (физикалық) зерттеу сапасы үшін; Күрделілігі: жоғары	Науқасты қарау; Науқас ой-санасын бағалау; Науқас жағдайын бағалау; Науқастың дене бітімін бағалау; Науқасты пальпациялау; Науқастың перкуссиясы. Науқастың аускультациясы. АҚ өлшеу.	Нормативтік құқықтық актілер талаптары, әдістемелік нұсқаулар мен әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық басшылық); Қалыпты анатомия; Қалыпты физиология; Топографиялық анатомия; Биохимия; Патологиялық физиология;

		ЖЖЖ, ТҚЖ өлшеу. Термометрия. Салмағын, бойын, дене бітімінің көлемін өлшеу.	Патологиялық анатомия; Саусақпен сезу техникасы Перкуссия техникасы мен ережелері Аускультация техникасы мен ережелері
12.7 Алдын ала сараланған диагностиканы жүргізу			
12.7.	Алдын ала сараланған диагностиканы жүргізу қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен алдын ала сараланған диагностиканы жүргізу; Жауапкершілігі: алдын ала сараланған диагностиканы жүргізу сапасы үшін; Күрделілігі: жоғары	Наукастан сұрастырған мәліметтерді науқасты алғашқы қарауды, науқасты объективті зерттеуді саралау, сараптау және жүйелеу	Нормативтік құқықтық актілер талаптары, әдістемелік нұсқаулар мен әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық басшылық); Қалыпты анатомия; Қалыпты физиология; Топографиялық анатомия; Биохимия; Патологиялық физиология; Патологиялық анатомия; Этиология, патогенез, ағзалар мен жүйе ауруларының клиникалық симптоматикасы және өзіндік ерекшеліктері (айырмашылық нышандары)
12.8 Алдын ала қойылған диагнозды тұжырымдау			
12.8.	Алдын ала қойылған диагнозды тұжырымдау қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен алдын ала қойылған диагнозды тұжырымдау; Жауапкершілігі: алдын ала қойылған диагнозды сапалы тұжырымдау үшін; Күрделілігі: жоғары	Негізгі ауруды атап көрсету. Аталған аурудың қайталану мүмкіндігі растайтын мәліметтер сараптамасы. Қосалқы ауруларды атап көрсету. Диагноз бен қосалқы патологияны тұжырымдау. Алдын ала диагнозды негіздеу.	Нормативтік құқықтық актілер талаптары, әдістемелік нұсқаулар мен әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық басшылық); Ағзалар мен жүйе ауруларының клиникалық көрінісі, классификациясы, этиологиясы, патогенезі.
13 Диагноз қою			
1 Саралаған диагнозды қою			
13.1.	Саралаған диагнозды қою қабілеттілігі; Дербестігі: жүйелі түрде бақыланатын саралаған диагнозды қою; Жауапкершілігі: саралаған диагнозды қою үшін; Күрделілігі: жоғары	Жетекші синдромды бөліп атау; бөліп көрсетілген синдромның бөлшектік сипаттамасы; диагностика барысында анықталған барлық симптомдарды көрсетумен аурудың толық көрінісінің	Ішкі аурулардың пропедевтикасы; Этиология, патогенез, клиникалық көрініс, бағытына қарай ауруларды диагностикалау.

		сипаттамасы. Болжамды диагнозға енгізілген ауруды ықтимал аурулардың тізбесіндегі барлық аурулармен дәйектей отырып салыстыру. Ақпараттың анализі және синтезі. Барлық ықтималды ауруларды есептен шығару.	
2Аурудың сатысын анықтау			
13.2.	Аурудың сатысын анықтау қабілеттілігі; Дербестігі: жүйелі түрде бақыланатын ауру сатысын анықтау; Жауапкершілігі: ауру сатысын сапалы анықтау үшін; Күрделілігі: жоғары	Анамнезиялық мәліметтердің бөлшектік сипаттамасы. Аталған аурудың даму ағымының тұрпатты ағымын аурудың пайда болуымен бірізді салыстыру. Ақпараттың анализі және синтезі. Аурудың сатысын анықтау	Ішкі аурулардың пропедевтикасы; Этиология, патогенез, клиникалық көрініс, бағытына қарай ауруларды диагностикалау.
3Жараланған жүйенің немесе ағзаның функционалдық жеткіліксіздігін бағалау			
13.3.	Жараланған жүйенің немесе ағзаның функционалдық жеткіліксіздігін бағалау қабілеттілігі; Дербестігі: жүйелі түрде бақыланатын жараланған жүйенің немесе ағзаның функционалдық жеткіліксіздігін бағалау; Жауапкершілігі: Жараланған жүйенің немесе ағзаның функционалдық жеткіліксіздігін сапалы бағалау үшін; Күрделілігі: жоғары	Жараланған жүйенің немесе ағзаның функционалдық жеткіліксіздігін анықтау. Функционалдық жеткіліксізді анықтау. Функционалдық жеткіліксіздіктің деңгейін бағалау.	Қалыпты физиология; Биохимия; Патологиялық физиология; Функционалдық диагностикалау әдістері; Ішкі аурулардың пропедевтикасы; Этиология, патогенез, клиникалық көрініс, бағытына қарай ауруларды диагностикалау.
4Асқынуларды анықтау			
13.4.	Асқынуларды уақытылы анықтау қабілеттілігі; Дербестігі: жүйелі түрде бақыланатын асқынуларды анықтау; Жауапкершілігі: асқынуларды сапалы	Негізгі аурудың немесе қосалқы аурудың асқынуын уақытылы анықтау	Қалыпты физиология; Биохимия; Патологиялық физиология; Патологиялық анатомия; Ішкі аурулардың пропедевтикасы; Этиология, патогенез, клиникалық көрініс, бағытына қарай ауруларды

	анықтау үшін; Күрделілігі: жоғары		диагностикалау.
5 Қосалқы патологиялық процесстерді айқындау			
13.5.	Қосалқы патологиялық процесстерді айқындау қабілеттілігі. Дербестік: жүйелі түрде бақыланатын қосалқы патологиялық процесстерді айқындау. Жауапкершілігі: қосалқы патологиялық процесстерді уақытылы анықтау сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Қатар жүретін патологиялық үдерістерді уақытылы анықтау	Қалыпты физиология; Биохимия; Патологиялық физиология; Патологиялық анатомия; Ішкі аурулардың пропедевтикасы; Этиология, патогенез, клиникалық көрініс, бағытына қарай ауруларды диагностикалау.
14 Динамикалық байқау			
14.1 Патологиялық процесстің белсенділігі динамикасын бағалау			
14.1.	Патологиялық процесстің белсенділігі динамикасын бағалау қабілеттілігі; Дербестігі: жүйелі түрде бақыланатын патологиялық процесстің белсенділігі динамикасын бағалау; Жауапкершілігі: патологиялық процесстің белсенділігі динамикасын сапалы бағалау үшін; Күрделілігі: жоғары	Пациентті динамикалық байқауларды жүзеге асыру; Клиникалық көріністің динамикалық байқауларын жүзеге асыру; Патологиялық процесс белсенділік динамикасын бағалау.	Қалыпты физиология; Биохимия; Патологиялық физиология; Патологиялық анатомия; Ішкі аурулардың пропедевтикасы; Этиология, патогенез, клиникалық көрініс, бағытына қарай ауруларды диагностикалау.
14.2 Жүргізілген емдеу-диагностикалық әсер етудің тиімділігін бағалау			
14.2.	Жүргізілген емдеу-диагностикалық әсер етудің тиімділігін бағалау қабілеттілігі; Дербестігі: жүйелі түрде бақыланатын жүргізілген емдеу-диагностикалық әсер етудің тиімділігін	Пациенттерді күнделікті қарауды жүзеге асыру. Клиникалық көріністің динамикалық байқауларын жүзеге асыру. Жүргізілген емдеу-диагностикалық іс-шаралар мен	Қалыпты физиология; Биохимия; Патологиялық физиология; Патологиялық анатомия; Ішкі аурулардың пропедевтикасы; Этиология, патогенез, клиникалық көрініс, диагностикалау, ағымы,

	бағалау; Жауапкершілігі: жүргізілген емдеу- диагностикалық әсер етудің тиімділігін сапалы бағалау үшін; Күрделілігі: жоғары	динамикалық өлшемдерді салыстыру. Емдеу-диагностикалық іс-шаралар асқынуларын уақытылы анықтау. Жүргізілген емдеу- диагностикалық әсер етудің тиімділігін бағалау	ауруларды профиліне сәйкес емдеу; фармакотерапия
15 Медициналық сараптаманы жүргізу			
15.1 Уақытша жұмысқа жарамсыздыққа сараптама жүргізу			
15.1.	Уақытша жұмысқа жарамсыздыққа сараптама жүргізу қабілеттілігі; Дербестігі: уақытша жұмысқа жарамсыздыққа сараптама жүргізу; Жауапкершілігі: уақытша жұмысқа жарамсыздыққа сапалы сараптама жүргізу және сараптама қорытындысының дұрыстығы үшін; Күрделілігі: жоғары	Еңбекке жарамдылығына қатысты пациенттің жағдайын бағалау. Еңбекке жарамсыздық мерзімдерін анықтау. Уақытша еңбекке жарамсыздық туралы сараптамалық қорытынды беру.	Этиология, патогенез, клиникалық көрініс, бағытына қарай ауруларды диагностикалау. Денсаулық сақтау және еңбектік келісімдер саласындағы НҚА; Уақытша еңбекке жарамсыздық туралы парақты беру ережелері
15.2 Медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиясына қатысу			
15.2.	Медициналық- әлеуметтік сараптама комиссиясына қатысу қабілеттілігі; Дербестігі: өздігінен медициналық- әлеуметтік сараптама комиссиясына қатысу; Жауапкершілігі: медициналық- әлеуметтік сараптама комиссиясының басқа мүшелерімен бірлесе отырып, сапалы сараптама жүргізу және сараптама қорытындысының дұрыстығы үшін; Күрделілігі: жоғары	Пациент жағдайын оның әрекет етуінің шектелуіне қатысты анықтау. Мүгедектік тобын анықтау; Мүгедектікті тағайындау немесе одан бас тарту туралы сараптама қорытындысын қалыптастыруға қатысу.	Этиология, патогенез, клиникалық көрініс, бағытына қарай ауруларды диагностикалау. Денсаулық сақтау және еңбектік келісімдер саласындағы НҚА; Мүгедектік топтары; Мүгедектік топ беру және алу тәртібі
15.3 Әскери – дәрігерлік сараптама жүргізу			
15.3.	Әскери – дәрігерлік сараптама жүргізу	Әскерге шақырушылар мен әскери	Этиология, патогенез, клиникалық көрініс,

	<p>қабілеттілігі; Дербестігі: жүйелі түрде бақыланатын әскери – дәрігерлік сараптама жүргізу; Жауапкершілігі: әскери – дәрігерлік сараптаманы сапалы жүргізу және сараптама қорытындысының дұрыстығы үшін; Күрделілігі: жоғары</p>	<p>қызметкерлердің денсаулық жағдайын бағалау. ҚР қорғаныс және әскери қызмет функцияларын орындаумен үйлеспейтін жағдайларды анықтау. Әскери – дәрігерлік сараптама өткізу туралы сараптамалық қорытындыны қалыптастыруға қатысу.</p>	<p>бағытына қарай ауруларды диагностикалау. ҚР денсаулықты сақтау, қорғаныс және қарулы күштер салаларындағы НҚА; Қарулы күштерде әскери – дәрігерлік сараптама жүргізу ұйымдастыру және жүргізу тәртібі</p>
--	--	--	--

Ф 16. Туберкулезбен ауыратын науқастарды зерттеп - қараулар

16.1. Жұқтырушылықты, аурушаңдықты, таратушылықты және өлім-жітімділікті анықтау.

16.1	<p>Туберкулез инфекциясының таралуын және туберкулезге қарсы іс-шаралардың тиімділігін үздіксіз бақылау үшін мониторинг жүргізу қабілеттілігі Дербестігі: Жүйелі бақыланатын туберкулез бойынша эпидемиологиялық жағдайдың динамикасын бақылау Жауапкершілігі: Туберкулез бойынша эпидемиологиялық жағдайды динамиканы сапалы бақылағаны үшін Күрделілігі: жоғары</p>	<p>Туберкулез бойынша эпидемиологиялық жағдайдың негізгі көрсеткіштерін анықтау: Жұқтырушылықты, аурушаңдықты, таратушылықты және өлім-жітімділікті анықтау. Туберкулезбен ауыратын науқастардың жағдайлары мен санаттарын анықтау. Туберкулезді инфекциялық бақылау.</p>	<p>Фтизиатрия (ересектер, балалар) саласы бойынша нормативтік құқықтық актілер талаптары, әдістемелік нұсқаулар мен әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық басшылық). Қоздырғыш қасиеттері, МБТ түрлері. Туберкулез инфекцияларының резервуары мен ошағы. Қазіргі заманғы туберкулездің патоморфозы. Инфекция берілісі. Тәуекел топтары мен факторлары. Жұқтырушылық МБТ дәрі-дәрмектік тұрақтылығы, түрлері (МЛУ ТБ, ШЛУ ТБ, ПР ТБ).</p>
------	---	---	--

16.2. Туберкулезбен ауыратын науқастарды зерттеу әдістері. Негізгі симптомдарды анықтау.

	<p>Аурудың негізгі симптомдарын анықтау және талдау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі түрде бақыланатын аурудың негізгі симптомдарын анықтау және талдау. Жауапкершілігі: аурудың негізгі</p>	<p>Аурудың негізгі симптомдарын анықтау Оларды сараланған диагностика үшін пайдалану.</p>	<p>Нормативтік құқықтық актілер талаптары, әдістемелік нұсқаулар мен әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық); Патологиялық процестердің заңдылығы және аурудың ағымы, этиология және аурудың патогенезі,</p>
--	---	---	---

	симптомдарын анықтау және талдау сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары.		фтизиатрия саласында аурудың клиникалық картинасы (ересектер, балалар).
16.3. Пациентті алғашқы тексеріп-қарау нәтижелерін талдау: шағымдар, ауру және өмір анамнезі, эпидемиологиялық анамнез			
16.3	Пациентті алғашқы тексеріп-қарау нәтижелерін талдау қабілеттілігі: сұрастыру, физикалық мәліметтері. Дербестігі: жүйелі бақыланатын пациентті алғашқы тексеріп-қарау нәтижелерін талдау қабілеттілігі: сұрастыру, физикалық мәліметтері; клиникалық диагнозды жеке тұжырымдау. Жауапкершілігі: за пациентті алғашқы тексеріп-қарау нәтижелерін талдау сапасы үшін: сұрастыру, физикалық мәліметтері; клиникалық диагнозды сапалы тұжырымдағаны үшін Күрделілігі: жоғары.	Пациентті алғашқы тексеріп-қарау: шағымдар, ауру және өмір анамнезі, эпидемиологиялық анамнез, физикалық мәліметтері: тексеріп-қарау, қолмен тексеру, дауыс дірілі, перкуссия, аускультация. Пациентті алғашқы тексеріп-қарауды дұрыс талдау. Органдар мен жүйелер бойынша пациентті объективті тексеріп-қарау және туберкулездің симптомдарын анықтау, оның ішінде физикалық мәліметтері. Сараланған диагнозды қою.	Нормативтік құқықтық актілер талаптары, әдістемелік нұсқаулар мен әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық); Патологиялық процестердің заңдылығы және аурудың ағымы, этиология және аурудың патогенезі, фтизиатрия саласында аурудың клиникалық картинасы (ересектер, балалар). Пациентті алғашқы тексеріп-қарау нәтижелерін талдау әдістемесі: сұрастыру, физикалық мәліметтері.
16.4. Зертханалық – диагностикалық зерттеулердің нәтижелерін талдау, консультанттардың қорытындыларын салыстыру және клиникалық диагнозды қою.			
	Зертханалық – диагностикалық зерттеулердің нәтижелерін талдау, консультанттардың қорытындыларын салыстыру және клиникалық диагнозды қою қабілеттілігі Дербестігі: жүйелі бақыланатын	Зертханалық – диагностикалық зерттеулерді өткізу және мамандар мен сарапшылардың консультациясының қажеттілігін анықтау. Зертханалық – диагностикалық зерттеулердің нәтижелерін және консультанттардың	Нормативтік құқықтық актілер талаптары, әдістемелік нұсқаулар мен әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық); Патологиялық процестердің заңдылығы және аурудың ағымы, этиология және аурудың патогенезі, фтизиатрия саласында

	зертханалық – диагностикалық зерттеулердің нәтижелерін талдау, консультанттардың қорытындыларын салыстыру және клиникалық диагнозды қою Жауапкершілігі зертханалық – диагностикалық зерттеулердің нәтижелерін талдау, консультанттардың қорытындыларын салыстыру және клиникалық диагнозды қою сапасы үшін. Күрделілігі: клиникалық диагноз қоюға жауапкершілік деңгейін ескере отырып, жоғары	қорытындыларын ықпалдастырып талдауды жүргізу. Зертханалық – диагностикалық зерттеулердің нәтижелерін және фғизиятрия саласында консультанттардың қорытындыларын дұрыс талдау (ересектер, балалар): клиникалық диагнозды дұрыс қою.	аурудың клиникалық картинасы (ересектер, балалар). Аталған нозологияда қажетті зертханалық - диагностикалық зерттеулер, мамандар мен сарапшылардың консультациясы. Сараланған диагноз қою әдістемесі және фғизиятрия саласында (ересектер, балалар) клиникалық диагноз қою.
16.5 Аталған иммунологиялық диагностиканы талдау			
16.5	Аталған иммунологиялық диагностика нәтижелерін талдау қабілеттілігі Дербестігі: жүйелі бақыланатын иммунологиялық диагностика нәтижелерін талдау, науқастың жағдайын өздігінен бақылау. Жауапкершілігі: иммунологиялық диагностика нәтижелерін талдау сапасы үшін Күрделілігі: жоғары	Туберкулинодиагностика ны қолдану қажеттілігін анықтау. Диагностикалық және эпидемиологиялық мәліметтерді алу үшін тәуекел топтарында (көбіне балалар және жасөспірімдер) туберкулинодиагностика ны пайдалану. Диаскинтестке арналған айғақтар, туберкулинодиагностика нәтижелерін бағалау. ПЦР, ИФА қолдану қажеттілігін анықтау.	Нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулар). Туберкулин препараттары. Туберкулинді енгізу реакциясы. Туберкулиндік сынамалардың әдістері. Коха сынамасы. Манту сынамасы. Диаскинтест. ПЦР. Иммуноферментті анализ.
16.6 Микробиологиялық зерттеулердің нәтижелерін талдау: бактериоскопия, посев на питательные среды.			
16.6	Микробиологиялық зерттеулердің нәтижелерін талдау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын	Микробиологиялық зерттеулердің қажеттілігін анықтау. Микробиологиялық зерттеулер жасау. Bactek, G-xpert, Hain-test	Нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық

	микробиологиялық зерттеулердің нәтижелерін талдау Жауапкершілігі: микробиологиялық зерттеулердің нәтижелерін талдауды сапалы жүргізгені үшін Күрделілігі: жоғары	әдістері. Пациентке жасалған Микробиологиялық зерттеулердің нәтижелерін талдау.	нұсқаулар). Бактериологиялық зерттеу әдістері - диагностикалық материалдың микроскопиясы және микроорганизмнің биологиялық түрін анықтау
16.7 Сәулелік диагностиканың аталған әдістерін талдау			
16.7	Сәулелік диагностиканың аталған әдістерінің нәтижелерін талдау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен сәулелік диагностиканың аталған әдістерінің нәтижелерін талдау Жауапкершілігі: сәулелік диагностиканы сапалы жүргізгені үшін. Күрделілігі: жоғары	Сәулелік диагностика әдістерін қажеттілігін анықтау. Сәулелік диагностика әдістерін жүргізу (рентгенологиялық, ультрадыбыстық әдістер, магнитті-резонансты томография). Сәулелік диагностика әдістерін нәтижелерін талдау.	Нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулар). Сәулелі диагностика әдістерін жасау тәсілдері.
16.8 Эндоскопия мәліметтерін талдау			
16.8	Эндоскопия мәліметтерінің нәтижелерін талдау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен эндоскопия мәліметтерінің нәтижелерін талдау Жауапкершілігі: эндоскопия мәліметтерінің нәтижелерін талдаудың сапасы үшін Күрделілігі: жоғары	Эндоскопия қолдану қажеттілігін анықтау. Эндоскопия жасау (фибробронхоскопия, торакоскопия, медиастиноскопия). Эндоскопия нәтижелерін дұрыс талдау.	Нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулар). Эндоскопия жасау әдісі.
16.9 Өкпеқап қуысы мәліметтерінің пункциясын талдау			
16.9	Өкпеқап қуысы мәліметтерінің пункциясының нәтижелерін талдау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен және жүйелі бақыланатын өкпеқап	Өкпеқап қуысының пункциясын қолдану қажеттілігін анықтау. Өкпеқап қуысының пункциясының диагностикалық және емдік мәні. Өкпеқап қуысының пункциясын	Нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулар). Өкпеқап қуысының пункциясын

	<p>қуысы мәліметтерінің пункциясының нәтижелерін талдау Жауапкершілігі: өкпеқап қуысы мәліметтерінің пункциясының нәтижелеріне талдау сапалы жүргізгені үшін Күрделілігі: жоғары.</p>	<p>жасау. Өкпеқап қуысының пункциясын дұрыс талдау.</p>	<p>жасау әдістемесі. Өкпеқап қуысы пункциясының асқынулары (өкпеқап ішілік қан кету, бас миы тамырларының ауа эмболиясы, өкпе, асқазан хаттамалы)</p>
16.10 Өкпеқап, өкпе және лимфа түйіндерінің биопсия мәліметтерін талдау			
16.10	<p>Өкпеқап, өкпе және лимфа түйіндерінің биопсия мәліметтерінің нәтижелерін талдау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен өкпеқап, өкпе және лимфа түйіндерінің биопсия мәліметтерінің нәтижелерін талдау Жауапкершілігі: өкпеқап, өкпе және лимфа түйіндерінің биопсия мәліметтерінің нәтижелерін талдауды сапалы жүргізгені үшін Күрделілігі: жоғары.</p>	<p>Өкпеқап, өкпе және лимфа түйіндерінің биопсия жасау қажеттілігін анықтау. Айғақтар бойынша трансбронхиалды биопсия, аспирациондық, трансторакальді ине биопсиясын, прескаленді биопсия, ашық биопсия, пункциондық биопсия перифериялық лимфа түйіндерін тағайындау.</p>	<p>Нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулар). Өкпеқап, өкпе және лимфа түйіндерінің биопсиясын жасау әдістемесі мен техникасы.</p>
16.11 Қан және есеп зерттеулерінің мәліметтерін талдау			
16.11	<p>Қан және есеп зерттеулерінің нәтижелерін талдау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен қан және есеп зерттеулерінің нәтижелерін талдау. Жауапкершілігі: қан және есеп зерттеулерінің нәтижелерін сапалы талғаны үшін Күрделілігі: жоғары.</p>	<p>Өкпе туберкулезімен ауыратын науқастардың жалпы қан талдауын және қанның биохимиялық зерттеуін дұрыс талдау. Өкпе туберкулезімен ауыратын науқастардың несесінің жалп клиникалық анализін дұрыс талдау.</p>	<p>Патогенез, өкпе туберкулезінің клиникалық картинасы. Туберкулездің асқынуы. Патология болғанда және қалыпты жағдайда қанның, несептің зертханалық көрсеткіштері.</p>
16.12 Тыныс алу және қан айналымы функцияларын бағалау.			

16.12	Тыныс алу және қан айналымы функцияларына талдау жүргізу қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен тыныс алу және қан айналымы функцияларына бағалау жүргізу. Жауапкершілігі: тыныс алу және қан айналымы функцияларына бағалауды жүргізудің сапасы үшін Күрделілігі: жоғары.	Шағымдар, анамнез, физикалық зерттеулер, артериялық қысымды өлшеу, электрокардиография және рентгенологиялық мәліметтердің негізінде тыныс алу және қан айналымын функциясын анықтау. Спирографияны тағайындау. плетизмография, тыныс алудың бұзылуларын сапалы және көлемді сипаттамасы үшін қан құрамының газдық және қышқыл - негізін анықтау.	Қанның газ құрамын анықтау және тыныштықта және мөлшерленген жүктеме кезінде тыныс алу жұмысын анықтау – тыныс алу функциясы жеткіліксіздігінің бар болуы немесе жоқ болуы туралы сұраққа жауап. Тыныс алу функциясы жеткіліксіздігінің рестриктивті және обструктивті үлгісін жіктеу. Тубекүлезге улану кезінде электрокардиографиялық және эхокардиографиялық өзгерістер.
16.13 Диагностикалық іс-шараларды жүргізу кезінде науқас үшін тәуекелді бағалау .			
16.13	Диагностикалық іс-шараларды жүргізу кезінде науқас үшін тәуекелді бағалау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын диагностикалық іс-шараларды жүргізу кезінде науқас үшін тәуекелді бағалау. Жауапкершілігі: диагностикалық іс-шараларды жүргізу кезінде әрбір пациенттің қауіпсіздігі мен амандығына Күрделілігі: жоғары.	Диагностикалық іс-шараларды жүргізу кезінде науқас үшін тәуекелді анықтау. Фтизиатрия саласында диагностикалық іс-шараларды жүргізу кезінде науқас үшін тәуекелді дұрыс бағалау (ересектер, балалар). Диагностиканың құрал-саймандық әдістерін жүргізу кезінде науқастың жағдайы үшін тәуекел дәрежесін анықтау.	Медициналық қызметтер көрсету сапасын сараптау бойынша нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Айғақтар, қарсы көрсетілімдер, артықшылықтар, диагностикалық зерттеулерді жүргізудің тәуекелдер. Диагностиканың, айғақтар, қарсы көрсетілімдер, асқынулардың құрал-саймақтық әдістері.
Ф 17. Туберкулезді диагностикалау			
17.1. Клиникалық ерекшеліктер және алғашқы туберкулезді диагностикалау			
17.1	Клиникалық ерекшеліктер және алғашқы туберкулезді диагностикалауды дұрыс бағалау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын клиникалық ерекшеліктер және алғашқы туберкулезді диагностикалауды	Пациенттің жағдайының ауырлығын бағалау. Алғашқы туберкулездің-интоксикациялық туберкулездің басты, негізгі синдромын анықтау. Кеуде ішілік лимфа түйіндерін – алғашқы туберкулездің жие кездесетін клиникалық формаларын анықтау. Алғашқы	Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Алғашқы туберкулездің этиологиясы, патогенезі, патологиялық аномалиясы, клиникалық симптоматикасы, диагностикасы.

	бағалау Жауапкершілігі: клиникалық ерекшеліктер және алғашқы туберкулезді диагностикалауды сапалы бағалағаны үшін. Күрделілігі: жоғары.	туберкулез кешенін анықтау. Диагностика жасау. Туберкулинодиагностика . Вираз – алғашқы жұқтырудың объективті критерийлері. Бактериологиялық зерттеулер (скопия және посев). Рентгендік- томографиялық зерттеу. Фибробронхоскопия. Қанның жалпы талдауының көрсеткіштерін бағалау – интоксикациялық синдромның көріну дәрежесі және туберкулез процесінің фазалары.	
17.2. Клиникалық ерекшеліктер және өкпенің диссеминирленген туберкулезін диагностикалау			
17.2	Клиникалық ерекшеліктер және өкпенің диссеминирленген туберкулезін диагностикалауды дұрыс бағалау қабілеттілігі Дербестігі:жүйелі бақыланатын клиникалық ерекшеліктер және өкпенің диссеминирленген туберкулезін диагностикалауды бағалау. Жауапкершілігі: клиникалық ерекшеліктер және өкпенің диссеминирленген туберкулезін диагностикалаудың сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары.	Пациент жағдайының ауырлығын бағалау. Өкпенің жігі диссеминирленген (милиарленген) туберкулезінің клиникалық картинасын анықтау. Диссеминирленген кіші жігі өкпе туберкулезінің клиникалық картинасын анықтау. Созылмалы диссеминирленген өкпе туберкулезінің клиникалық картинасы. Диагностика жүргізу. МБТ, G-xpert, Hain-test, Bactek бактериоскопия және посев. Өкпе рентгенограммасы, компьютерлік томография, бойлық томография.	Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Этиология, патогенез, патологиялық анатомия, клиникалық симптоматика, диагностика.
17.3. Өкпенің ошақтық туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері және диагностикасы.			
17.3	Ошақтық	Пациент жағдайының	Нормативтік-құқықтық

	<p>туберкулезге диагностика жүргізу және клиникалық ерекшеліктерді дұрыс бағалау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын ошақтық туберкулезге диагностика жүргізу және клиникалық ерекшеліктерді бағалау. Жауапкершілігі: ошақтық туберкулезге диагностика жүргізу және клиникалық ерекшеліктерді бағалау сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары.</p>	<p>ауырлығын бағалау. Ошақтық өкпе туберкулезінің клиникалық картинасын анықтау. Ошақтық өкпе туберкулезіне диагностика жасау: - бактериологиялық зерттеулер; - рентгенотомографиялық зерттеулер – ошақтық туберкулез кезінде маңызды тексеру компоненті.</p>	<p>актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Өкпенің ошақтық туберкулезінің этиологиясы, патогенезі, патологиялық анатомиясы, клиникалық симптоматикасы, диагностикасы.</p>
17.4. Инфильтративті өкпе туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері және диагностика.			
17.4	<p>Инфильтративті өкпе туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері мен диагностика жүргізуді дұрыс бағалау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын клиникалық ерекшеліктерді бағалау және инфильтративті туберкулезді диагностикалау. Жауапкершілігі: клиникалық ерекшеліктерді бағалау және инфильтративті туберкулезді диагностикалауды сапалы жүргізгені үшін. Күрделілігі: жоғары.</p>	<p>Пациент жағдайының ауырлығын бағалау. Инфильтративті өкпе туберкулезінің клиникалық картинасын анықтау. Инфильтративті өкпе туберкулезіне диагностика жасау: - бактериологиялық зерттеу – скопия, посев, ПЦР; G-xpert, Hain-test, Вастек . - рентген-томографиялық зерттеу.</p>	<p>Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Инфильтративті өкпе туберкулезінің этиологиясы, патогенезі, патологиялық анатомия, клиникалық симптоматика.</p>
17.5. Казеозды пневмонияның клиникалық ерекшеліктері және диагностика			
17.5	<p>Казеозды пневмонияның клиникалық ерекшеліктері дұрыс бағалау және</p>	<p>Пациент жағдайының ауырлығын бағалау. Казеозды пневмонияның клиникалық картиналарын анықтау.</p>	<p>Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары</p>

	<p>диагностика жасау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын казеозды пневмонияның клиникалық ерекшеліктерін бағалау және диагностика жасау. Жауапкершілігі: казеозды пневмонияның клиникалық ерекшеліктерін және диагностика жасауды сапалы бағалағаны үшін Күрделілігі: жоғары.</p>	<p>Казеозды пневмонияға диагностика жасау (науқасты клиникалық, зертханалық, рентгендік-томографиялық зерттеп-қарау)</p>	<p>(клиникалық нұсқаулық). Казеозды пневмонияның этиологиясы, патогенезі, патологиялық анатомия, клиникалық симптоматика, диагностикасы. Казеозды пневмонияның ерекшеліктері: - қатты көрінетін казеозді-некротикалық туберкулез қыбануының компоненті; - тез үдемелі және ыдыраудың көп қуысының қалыптасуы.</p>
17.6. Өкпе туберкулемасының клиникалық ерекшеліктері және диагностика			
17.6	<p>Өкпе туберкулемасының клиникалық ерекшеліктері және диагностика жасауды дұрыс бағалау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын өкпе туберкулемасының клиникалық ерекшеліктері және диагностика жасауды бағалау. Жауапкершілігі: өкпе туберкулемасының клиникалық ерекшеліктері және диагностика жасауды сапалы бағалағаны үшін. Күрделілігі: жоғары.</p>	<p>Пациент жағдайының ауырлығын бағалау. Өкпе туберкулемасының клиникалық картинасын анықтау. Туберкулеманың клиникалық ағымы: - үдемелі; - стационарлық; - кереғар Өкпе туберкулемасына диагностика жасау (туберкулинге реакция, қақырықты бактериологиялық зерттеу, кеуде қуысы ағзаларын рентген-томографиялық зерттеу</p>	<p>Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Өкпе туберкулемасының этиологиясы, патогенезі, патологиялық анатомиясы, клиникалық симптоматикасы, диагностика.</p>
17.7 Кавернозды және фиброзды-кавернозды өкпе туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері және диагностика			
17.7	<p>Кавернозды және фиброзды-кавернозды өкпе туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері және диагностика жасауды дұрыс бағалау</p>	<p>Пациент жағдайының ауырлығын бағалау. Кавернозды және фиброзды-кавернозды өкпе туберкулезінің клиникалық картинасын анықтау (қақырықты</p>	<p>Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Кавернозды туберкулездің</p>

	<p>қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын кавернозды және фиброзды-кавернозды өкпе туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері және диагностиканы бағалау. Жауапкершілігі: кавернозды және фиброзды-кавернозды өкпе туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері және диагностика жасауды дұрыс бағалағаны үшін. Күрделілігі: жоғары.</p>	<p>бактериологиялық зерттеу, скопия және посев, дәрілік сезгіштігіне тест (ТЛЧ), кеуде қуысы жасушаларын рентгенологиялық зерттеу).</p>	<p>маңызды ерекшеліктері: - морфологиялық өзгерістердің шектеулі және айналмалы сипаты; - бара-бар кешенді терапия кезінде жақсы нәтижелер; Кавернозды және фиброзды-кавернозды өкпе туберкулезінің этиологиясы, патогенезі, патологиялық анатомиясы, клиникалық симптоматикасы, диагностика.</p>
17.8 Цирротикалық өкпе туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері және диагностика			
17.8	<p>Цирротикалық өкпе туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері және диагностика жасауды дұрыс бағалау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын цирротикалық өкпе туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері және диагностиканы бағалау. Жауапкершілігі: цирротикалық өкпе туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері және диагностика жасауды дұрыс бағалағаны үшін. Күрделілігі: жоғары.</p>	<p>Пациент жағдайының ауырлығын бағалау. Цирротикалық өкпе туберкулезінің клиникалық картинасын анықтау. Цирротикалық өкпе туберкулезіне диагностика жасау: - анамнез; - клиникалық-рентгенологиялық мәліметтер; - қақырықты бактериологиялық зерттеу; - фибробронхоскопия; - қанның жалпы талдауы</p>	<p>Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Цирротикалық туберкулездің маңызды ерекшеліктері: - өкпедегі және плеврадағы фиброздық өзгерістердің өзіндік қабыну белгілерінен басымдылығы. Цирротикалық өкпе туберкулезінің этиологиясы, патогенезі, патологиялық анатомиясы, клиникалық симптоматикасы, диагностикасы</p>
17.9 Туберкулездік плевриттің клиникалық ерекшеліктері және диагностика			
17.9	<p>Туберкулездік плевриттің клиникалық ерекшеліктері және диагностика жасауды дұрыс бағалау</p>	<p>Пациент жағдайының ауырлығын бағалау. Туберкулездік плевриттің клиникалық картинасын анықтау. Туберкулездік плевритке</p>	<p>Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық).</p>

	<p>қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын туберкулездік плевриттің клиникалық ерекшеліктері және диагностика жасауды дұрыс бағалау Жауапкершілігі: туберкулездік плевриттің клиникалық ерекшеліктері және диагностика жасауды сапалы бағалағаны үшін</p>	<p>диагностика жасау. Плевритпен ауыратын науқастардың диагнозын анықтау: бұл – өкпе туберкулезінде қақырықта МБТ немесе ол болған кезде плевра экссудасында МБТ анықтау. Құрамына аспирация жасаумен плевралық пункция жасау. Сыртқаттанғаннан бастап 2-3 айдан кейін туберкулездік плеврит диагнозын анықтау – видеоторакоскопиялық биопсия жасау.</p>	<p>Туберкулездік плевриттің этиологиясы, патогенезі, патологиялық анатомиясы, клиникалық симптоматикасы, диагностикасы. Туберкулездік плеврит: аллергиялық, перифокальді плевра туберкулез. Құрғақ және экссудативті туберкулездік плеврит.</p>
17.10 Көмекей, кеңірдек және бронх туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері мен диагностика			
17.10	<p>Қабілеттілігі: Көмекей, кеңірдек және бронх туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері мен диагностиканы дұрыс бағалау. Дербестігі: жүйелі бақыланатын көмекей, кеңірдек және бронх туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері мен диагностиканы бағалау. Жауапкершілігі: көмекей, кеңірдек және бронх туберкулезінің клиникалық ерекшеліктері мен диагностиканы сапалы бағалағаны үшін.</p>	<p>Пациент жағдайының ауырлығын бағалау. Қабілеттілігі: Көмекей, кеңірдек және бронх туберкулезінің клиникалық картинасын анықтау. Көмекей, кеңірдек және бронх туберкулезіне диагностика жүргізу. Сараланған диагностика жүргізу: - өзіндік емес қабыну процестерімен; - қатерлі ісіктермен</p>	<p>Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Көмекей, кеңірдек және бронх туберкулезінің этиологиясы, патогенезі, патологиялық анатомиясы, клиникалық симптоматика, диагностика, сараланған диагностика.</p>
17.11 Туберкулездің басқа аурулармен бірлесуінде клиникалық ерекшеліктері мен диагностика			
17.11	Қабілеттілігі:	Тіркескен жарақаттың	Нормативтік-құқықтық

	<p>Туберкулездің басқа аурулармен бірлесуінде клиникалық ерекшеліктері мен диагностиканы дұрыс бағалау.</p> <p>Дербестігі: жүйелі бақыланатын туберкулездің басқа аурулармен бірлесуінде клиникалық ерекшеліктері мен диагностика.</p> <p>Жауапкершілігі: Туберкулездің басқа аурулармен бірлесуінде клиникалық ерекшеліктері мен диагностиканың сапасы үшін</p> <p>Күрделілігі: жоғары</p>	<p>уақытылы диагностикасы – дәрігердің басты міндеті және науқасты тімді емдеу үшін қажетті шарт болып табылады.</p> <p>Туберкулезбен ауруы мүмкін адамдарды анықтау. Фтизиатрдың динамикада бақылауы.</p> <p>Пациенттің ауырлық жағдайын бағалау.</p> <p>Туберкулездің басқа аурулармен бірлесуінде клиникалық картинаны анықтау. (АИТВ жұқтырған және ЖИТС науқастардағы туберкулез, өкпе туберкулезі және пневмокониоздер, туберкулез және созылмалы тыныс алу жоладырының өзіндік емес аурулар, туберкулез және қант диабеті, туберкулез және асқазанның ойық жарасы, және двенадцатиперстті ішек, туберкулез және алкогольизм, туберкулез және психикалық аурулар, туберкулез және обыр).</p> <p>Туберкулездің басқа аурулармен бірлесуінде өкпе туберкулезіне диагностика жасау. (АИТВ жұқтырған және ЖИТС науқастардағы туберкулез, өкпе туберкулезі және пневмокониоздер, туберкулез және созылмалы тыныс алу жоладырының өзіндік емес аурулар, туберкулез және қант диабеті, туберкулез және асқазанның ойық жарасы, және</p>	<p>актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық).</p> <p>Туберкулездің басқа аурулармен бірлесуінде клиникалық ерекшеліктері мен диагностиканың этиологиясы, патогенезі, патологиялық анатомиясы, клиникалық симптоматикасы, диагностикасы, сараланған диагностика (АИТВ жұқтырған және ЖИТС науқастардағы туберкулез, өкпе туберкулезі және пневмокониоздер, туберкулез және созылмалы тыныс алу жоладырының өзіндік емес аурулар, туберкулез және қант диабеті, туберкулез және асқазанның ойық жарасы, және двенадцатиперстті ішек, туберкулез және алкогольизм, туберкулез және психикалық аурулар, туберкулез және обыр).</p>
--	---	--	--

		двенадцатиперстті ішек, туберкулез және алкоголизм, туберкулез және психикалық аурулар, туберкулез және обыр).	
17.12 Арнайы зерттеу әдістерінің мәліметтерін ескере отырып өкпе туберкулезіне сараланған диагностика.			
17.12	Арнайы зерттеу әдістерінің мәліметтерін ескере отырып өкпе туберкулезіне сараланған диагностика жасау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен арнайы зерттеу әдістерінің мәліметтерін ескере отырып өкпе туберкулезіне сараланған диагностика жасау Жауапкершілігі: Арнайы зерттеу әдістерінің мәліметтерін ескере отырып өкпе туберкулезіне сараланған диагностика жасау сапасы үшін Күрделілігі: жоғары	Сараланған диагностика жүргізу - өзіндік емес кеуде ішілік аденопатиясы, тимомегалия, тамырлардың даму ақаулары, қатерлі және қатерсіз ісіктер средостениясы, I саты саркоидозы, лимфогранулематоз, ересек адамдағы орталық өкпе обыры бар кеуде ішілік лимфа түйіндері туберкулезі; - жігі өзіндік емес және ұзаққа созылған пневмониясы бар алғашқы туберкулез кешенін сараланған диагностикалау; - II саты саркоидозы, арциноматоз, екі жақты ошақтық пневмониясы бар диссеминирленген туберкулезді сараланған диагностикалау; - ошақтық пневмония, перифериялық обыр, қатерсіз ісік бар ошақтық туберкулезді сараланған диагностикалау; - өзіндік емес пневмониясы, орталық және перифериялық өкпе обыры бар инфилтративті туберкулезді сараланған диагностикалау; - перифериялық обыр, қатерсіз ісік, өзіндік емес пневмониясы бар туберкулеманы сараланған	- туберкулезді интоксикация; - кеуде ішілік лимфа түйіндерінің туберкулезі; - диссеминирленген өкпе туберкулезі; - ошақты өкпе туберкулезі; - инфилтративті өкпе туберкулезі; - казеозды пневмония; - өкпе туберкулемасы; - кавернозды және фиброзды-кавернозды туберкулез; - цирротикалық туберкулез; - туберкулезді плеврит кезінде клиникалық және рентген көріністері, науқасты объективті зерттеп-қарау мәліметтері, зертханалық және рентген мәліметтерінің талдауы, бронх құрамын бактериологиялық зерттеу, жоғары кеңейтумен КТ, өкпе биоптатын морфологиялық зерттеу.

		<p>диагностикалау; - обырдың толық нысанымен, абцесспен кавернозды және фиброзды-кавернозды өкпе туберкулезінің сараланған диагностикасы; - плеврит туберкулезінің тікелей және жанама белгілері.</p>	
17.13 Туберкулез және ана болу			
17.13	<p>Қабілеттілігі: клиникалық ерекшеліктерді, диагностикалау, әйелдерді фтизиатр мен акушер-гинекологтың бірлесіп қарауын, туберкулезбен ауыратындарды жүктілік және босанудан кейін, туберкулезбен ауыратын науқастарда жүктілікті үзуге айғақтарды дұрыс бағалау Дербестігі: клиникалық ерекшеліктерді, диагностикалау, әйелдерді фтизиатр мен акушер-гинекологтың бірлесіп қарауын, туберкулезбен ауыратындарды жүктілік және босанудан кейін, туберкулезбен ауыратын науқастарда жүктілікті үзуге айғақтарды дұрыс бағалауға жүйелі бақылау жүргізу Жауапкершілігі: клиникалық ерекшеліктерді, диагностикалау, әйелдерді фтизиатр</p>	<p>Туберкулезбен ауыратын науқастарда жүктілікті үзуге айғақтарды анықтау:</p> <ul style="list-style-type: none"> • алғаш анықталған өкпе туберкулезі, туберкулезді менингит, миллиарлы туберкулездің үдемелі ағымы; • фиброзды-кавернозды, диссеминирленген немесе цирротикалық өкпе туберкулезі; • қант диабетімен, басқа жүйелер мен ағзалардың созылмалы ауруларымен бірлескен айқын көрінетін өкпе туберкулезі (өкпе-жүрек, жүрек-қан тамыр, бүйрек функциясының жеткіліксіздігі); • шұғыл араласуды қажет ететін өкпе туберкулезі. 	<p>Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Туберкулез және ана болудың этиологиясы, патогенезі, патологиялық анатомиясы, клиникалық симптоматикасы, диагностика</p>

	мен акушер-гинекологтың бірлесіп қарауын, туберкулезбен ауыратындарды жүктілік және босанудан кейін, туберкулезбен ауыратын науқастарда жүктілікті үзуге айғақтарды дұрыс бағалау сапасы үшін Күрделілігі: жоғары		
17.14 Өкпеден тыс орналасқан туберкулез			
17.14	Қабілеттілігі: Өкпеден тыс орналасқан туберкулездің клиникалық ерекшеліктерін және жүргізуді дұрыс бағалау Дербестігі: жүйелі бақыланатын өкпеден тыс орналасқан туберкулездің клиникалық ерекшеліктерін және жүргізуді дұрыс бағалау Жауапкершілігі: өкпеден тыс орналасқан туберкулездің клиникалық ерекшеліктерін және жүргізуді дұрыс бағалау сапасы үшін	Пациент жағдайының ауырлығын бағалау. Өкпеден тыс орналасқан туберкулездің клиникалық картинасын анықтау: - орталық жүйке жүйесінің туберкулезі; - сүйек және буындар туберкулезі; - бүйрек және қуық туберкулезі; - ерлердің жыныс мүшелерінің туберкулезі; - әйелдердің жыныс мүшелерінің туберкулезі; -перифериялық лимфа түйіндерінің туберкулезі; - абдоминальді туберкулез; - көз туберкулезі; - тері туберкулезі. Өкпеден тыс орналасқан туберкулезді диагностикалау: - орталық жүйке жүйесінің туберкулезі; - сүйек және буындар туберкулезі; - бүйрек және қуық туберкулезі; - ерлердің жыныс мүшелерінің туберкулезі; - әйелдердің жыныс мүшелерінің туберкулезі; -перифериялық лимфа түйіндерінің туберкулезі; - абдоминальді	Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Өкпеден тыс орналасқан туберкулездің этиологиясы, патогенезі, патологиялық анатомиясы, клиникалық симптоматикасы, диагностика, сараланған диагностика.

		туберкулез; - көз туберкулезі; - тері туберкулезі.	
Ф18 Туберкулез профилактикасы және емдеу			
18.1 Туберкулезді профилактикалау			
18.1	Туберкулезді әлеуметтік, санитариялық және арнайы профилактикалау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын және өздігінен профилактикалық іс-шараларды жоспарлау. Туберкулезді әлеуметтік, санитариялық және арнайы профилактикалау Жауапкершілігі: жүргізілетін профилактика іс-шаралары үшін. Күрделілігі: жоғары	Әлеуметтік және медициналық бағдарланған іс-шараларды жүргізу. Санитариялық профилактика. Арнайы профилактика: тубкулезге қарсы екпе, довакцинация және ревакцинация; Химиопрофилактика. Санитариялық-танымдық жұмыс. Туберкулез инфекцияларының ошақтары және Олардағы профилактикалық іс-шаралар. Ағымдағы және қорытынды дезинфекция.	Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Профилактикалық іс-шаралардың белгілі бір түрлері қолданылатын негізгі клиникалық симптомдар және ауру синдромдары. Фтизиатрии (ересектер, балалар) саласында профилактика әдістері.
18.2. Туберкулезбен ауыратын науқастарды анықтау және диагнозды анықтау			
18.2	Туберкулезбен ауыратын науқастарды уақытылы және сапалы анықтау және диагнозды анықтау қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын туберкулезбен ауыратын науқастарды анықтау және диагнозды анықтау. Жауапкершілігі: сапалы және уақытылы туберкулезбен ауыратын науқастарды анықтағаны және диагнозды анықтағаны үшін Күрделілігі: орта	Туберкулезбен ауыратын науқастарды анықтау. Туберкулезбен ауыратын науқастарды ерте, уақытылы және кеш анықтау. Туберкулезбен ауыратын науқастарды анықтауды ұйымдастыру. Шағымдар кезінде туберкулезбен ауыратын науқастарды анықтау. жаппай тесеріп-қарау және тәуекел топтарында туберкулезбен ауыратын науқастарды анықтау (өкпе флюорографиясы, туберкулинодиагностика). Медициналық-санитариялық алғашқы көмек мекемелерінде туберкулез диагностикасы	Туберкулез кезінде диагностика және емдеу-профилактикалық іс-шаралар бойынша нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Туберкулезді анықтаудың пассивті және белсенді әдістері.

		алгоритмін жүргізу. Диагнозды анықтау.	
18.3 Туберкулезді емдеу. Химиотерапия			
18.3	Туберкулезді емдеу қабілеттілігі. Химиотерапия; Дербестігі: өздігінен туберкулезді емдеу. Химиотерапия; Жауапкершілігі: туберкулезді емдеу. Химиотерапия сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары	Туберкулездің екі кезеңдік химиотерапиясының негізгі қағидаттарын анықтау. Туберкулезбен ауыратын науқасты кешенді емдеу жағдайында барынша тиімді этиотропнды химиотерапияға қолжеткізу. Туберкулезге қарсы химиопрепараттарды қолдану. Негізгі туберкулезге қарсы препараттар. Резервтегі препараттар. Белгіленген дозалары бар көп компонентті туберкулезге қарсы препараттар. Химиотерапияның тиімділігін бақылау және емдеу нәтижесін бағалау. Профилактика және жанама әсерлерді жою. Туберкулезді қоздырушының дәріге төзімділігі және химиотерапия әдістемесі. Өкпе туберкулезін хирургиялық емдеу. Жасанды пневмоторакс және пневмоперитонеум. Патогенетикалық және симптоматикалық терапия. Санаториялық-курорттық емдеу.	Туберкулез кезінде диагностика және емдеу-профилактикалық іс-шаралар бойынша нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Химиотерапия қағидаттары. Негізгі туберкулезге қарсы препараттар, іс-әрекет тетігі, жанама әсерлер. Химиотерапия сызбалары туберкулезбен ауыратын науқастың санатына сәйкес. Емдеуді бақылау (мониторинг).
18.4 Шұғыл жағдайларда мамандандырылған медициналық көмек көрсету: өкпеден қан кету			
18.4	Өкпеден қан кету кезінде жедел диагностика және шұғыл немесе жедел емдеу іс-шараларын көрсету қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын шұғыл жағдайлар кезінде:	Клиникалық практикада өкпеден қан кетуді және қан қақыруды айыра білу. Клиникалық картинаны анықтау және өкпеден қан кетуді диагностикалау. Өкпеден қан кеткен кезде мамандандырылған	Шұғыл жағдайларда өкпеден қан кету кезінде диагностика және шұғыл, жедел емдеу іс-шаралары бойынша нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары

	өкпеден қан кету кезінде мамандандырылған медициналық көмек көрсету. Жауапкершілігі: шұғыл жағдайлар кезінде: өкпеден қан кету кезінде мамандандырылған медициналық көмекті сапалы жүргізу үшін. Күрделілігі: жоғары	медициналық көмек көрсету.	(клиникалық нұсқаулық).
18.5 Шұғыл жағдайларда мамандандырылған медициналық көмек көрсету: спонтанды пневмоторакс			
18.5	Спонтанды пневмоторакс кезінде жылдам диагностика және шұғыл немесе жедел емдеу іс-шараларын көрсету қабілеттілігі. Дербестігі: жүйелі бақыланатын шұғыл жағдайларда мамандандырылған медициналық көмек көрсету: спонтанды пневмоторакс. Жауапкершілігі: шұғыл жағдайларда мамандандырылған медициналық көмекті сапалы көрсеткені үшін: спонтанды пневмоторакс. Күрделілігі: жоғары	Спонтанды пневмоторакстың өт ауыр және өмірге зиянды нысандарын анықтау. – қауырттылығы, вентильді, қақпақша немесе үдемелі пневмоторакс.	Шұғыл жағдайларда спонтанды пневмоторакста диагностика және мамандандырылған медициналық көмек бойынша нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Спонтанды пневмоторакс кезінде патогенез және патологиялық анатомия. Клиникалық картина және диагностика. Емдеу.
18.6 Болуы мүмкін болжанатын жағдайының нашарлауы кезінде науқастың іс-қимылы бойынша нұсқау			
18.6	Болуы мүмкін тәуекелдерді бағалау, қолайсыз салдардың алдын алу бойынша профилактика іс-шараларын қарастыру қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен диагностиканың қосымша әдістерін қолдану және емдеуді түзету қажеттілігін анықтау.	Дәрі-дәрмекпен емдеудің болуы мүмкін тәуекелдерін бағалау, профилактикаға жіберілген қоласыз әсерлердің іс-әрекет жоспарын жасау, түзету терапиясы және бақылаудағы зертханалық және құрал-саймандық зерттеулер жоспары.	Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Туберкулезді емдеу, дәрі-дәрмекпен емдеудің болуы мүмкін асқынулары. Бақылаудағы зертханалық және құрал-саймандық зерттеулерді тағайындауға көрсетілімдер.

	Жауакершілігі: профилактикалық іс-шараларды уақытылы өткізгені үшін. Күрделілігі: жоғары		
18.7 Туберкулез кезінде диспансерлік бақылау			
18.7	Туберкулез кезінде сапалы диспансерлік бақылау жасау қабілеттігі. Дербестігі: өздігінен туберкулез кезінде диспансерлік бақылау жасау қажеттілігін анықтау. Жауакершілігі: уақытылы туберкулез кезінде диспансерлік бақылау жүргізгені үшін. Күрделілігі: жоғары	Туберкулезге қарсы диспансерде диспансерлеуді ұйымдастыру және өткізу. Есепке алу, тіркеу топтарын анықтау, контингентті есепке алу бақылау. Туберкулезбен ауырған тұлғаларды жұмысқа, оқуға жіберу тәртібі.	Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Туберкулезге қарсы диспансердік функциялары. Туберкулез процесінің белсенділігі критерийлері. Диспансерлік есепке алу және бақылау топтары. Туберкулез бойынша қауіп тобы.
18.8 ҚР Туберкулезді бақылау бойынша Ұлттық бағдарламаның стратегиясы және ұйымдастыру.			
18.8	ҚР Туберкулезді бақылау бойынша Ұлттық бағдарламаның стратегиясын және ұйымдастыруды сапалы жүргізу қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен ҚР Туберкулезді бақылау бойынша Ұлттық бағдарламаның стратегиясын және ұйымдастыруды анықтау. Жауакершілігі: ҚР Туберкулезді бақылау бойынша Ұлттық бағдарламаның стратегиясын және ұйымдастыруды уақытылы өткізгені үшін. Күрделілігі: жоғары	Туберкулезге қарсы жұмысты ұйымдастыру. ҚР туберкулезді бақылау. Бақылау жөніндегі Ұлттық бағдарламасын ұйымдастыру.	Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Туберкулезді бақылау мақсаты. Туберкулезді бақылаудағы халықаралық стратегия.
18.9 Туберкулезге қарсы мекемелердегі тіркеу және есептілік			
18.9	Туберкулезге қарсы мекемелерде тіркеулі және есептілікті	Есепке алу құжаттамасы. Есеп беру құжаттамасы. Туберкулезбен ауыратын	Нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік

	сапалы жүргізу кабілеттілігі. Дербестігі: Өздігінен туберкулезге қарсы мекемелерде тіркеуді және есептілікті жүргізу. Жауакершілігі: Туберкулезге қарсы мекемелерде тіркеуді және есептілікті уақытылы жүргізгені үшін. Күрделілігі: жоғары	науқастарды тіркеу және есептілік тәртібі.	нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Есепке алу-есеп беру нысандары.
Ф 19. Фтизиатрия (ересектер, балалар) саласында науқастарды оңалту.			
19.1 Фтизиатриялық науқастар үшін оңалту іс-шаралары бойынша нұсқау			
19.1	Фтизиатриялық науқастарға оңалту іс- шараларын жүргізу тиімділігін бағалау кабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен фтизиатриялық науқастарға оңалту іс- шараларын жүргізу қажеттілігін анықтау. Жауакершілігі: оңалту іс-шараларын уақытылы жүргізгені үшін. Күрделілігі: жоғары	Фтизиатриялық науқастарға белгілі бір оңалту іс-шараларының қажеттілігін анықтау. Фтизиатриялық науқастарға оңалту іс- шараларының тиімділігін анықтау.	Фтизиатр-дәрігердің қызметін реттейтін нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша этиология, патогенез, клиникалық картина, аурының болуы мүмкін асқынулары.
19.2 Фтизиатриялық науқастарды физикалық оңалтуды ұйымдастыру.			
19.2	Фтизиатриялық науқастарға емдік физикалық факторлардың тиімділігін бағалау кабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен фтизиатриялық науқастарды физикалық оңалту қажеттілігін анықтау Жауакершілігі: жүргізілген оңалту іс- шараларының тиімділігі үшін Күрделілігі: жоғары	Фтизиатриялық науқастарға емдік физикалық факторлардың тиімділігін анықтау.	Физиотерапиялық әдістердің мүмкіндіктері мен ерекшеліктері. Ағзаға физиотерапиялық процедуралардың әсері. Физикалық факторларды емдік-профилактикалық пайдаланудың негізгі қаидаттары. Физиотерапиялық процедуралар жүргізу бойынша айғақтар және қарсы көрсетілімдер. Емдік диагностиканы уақыты тағайындау, емдік дене шынықтыру; дозаланған жүру; физикалық жаттығу. (бақыланушы және

			бақыланбайтын). Оңалтудың физикалық аспектісі – бұл оңалту жүйесінде ерекше аспект.
19.3 Фтизиатриялық науқастарды психологиялық оңалтуды ұйымдастыру			
19.3	Фтизиатриялық аурумен байланысты пациенттің психологиялық проблемаларын бағалау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен психологиялық оңалтудың қажеттілігін анықтау Жауакершілігі: жүргізілген психологиялық оңалтудың тиімділігі үшін. Күрделілігі: жоғары	Фтизиатриялық аурумен байланысты пациенттің психологиялық проблемаларын уақытылы жөнге келтіру. Кез-келген психологиялық ауытқулардың алдын алу, анықтау және жою, сырқатына байланысты пациенттердің өзгерістерге қалыпты психологиялық бейімделуі үшін қолайлы жағдайлар жасау.	Фтизиатриялық науқастың психологиясы. Фтизиатриялық аурумен байланысты пациенттің психологиялық проблемаларының мүмкіндігі. Фтизиатриялық науқастарды психологиялық оңалту бойынша іс-шаралар.
19.4 Фтизиатриялық науқастарды кәсіби оңалтуды ұйымдастыру			
19.4	Фтизиатриялық науқастарды кәсіби оңалтуда мүмкіндігін анықтау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен өзгерген өмірлік жағдайларға байланысты пациенттің қайта бейіндеу, оқыту, қайта оқу мүмкіндігін анықтау. Жауакершілігі: жүргізілген кәсіби оңалтудың тиімділігі үшін Күрделілігі: жоғары	Пациенттің бұрынғы еңбекке қабілеттілігін толық қалпына келтіруді барынша қамтамасыз ету. Өзгерген өмірлік жағдайларға байланысты пациенттің қайта бейіндеу, оқыту, қайта оқу мүмкіндігін анықтау.	Фтизиатриялық науқастарды кәсіби оңалту бойынша іс-шаралар.
19.5 Фтизиатриялық науқастарды әлеуметтік-экономикалық оңалтуды ұйымдастыру			
19.5	Әлеуметтік-экономикалық оңалтуда фтизиатриялық науқастың мүмкіндіктерін анықтау қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен қоршаған ортада	Пациенттің айналасындағылармен, туыстарымен және медицина персоналымен жайлы қарым-қатынасын қамтамасыз ету. Фтизиатриялық науқасты зейнеткерлік қамтамасыз ету мүмкіндігін анықтау	Фтизиатриялық науқастарды әлеуметтік-экономикалық оңалту бойынша іс-шаралар.

	пациенттің жайлы жағдайын қамтамасыз ету. Жауакершілігі: жүргізілген әлеуметтік-экономикалық оңалтудың тиімділігі үшін Күрделілігі: жоғары	(немесе жеңілдік).	
Ф 20 Фтизиатрия (ересектер, балалар) саласында сырқаттанушылықты төмендетуге бағытталған профилактикалық іс-шараларды ұйымдастыру.			
20.1 Жалпы санатарлық-гигиеналық іс-шараларды жүргізу бойынша нұсқау			
20.1	Жалпы санатарлық-гигиеналық іс-шараларды жүргізу бойынша нұсқау жүргізу қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен жалпы санатарлық-гигиеналық іс-шараларды жүргізу бойынша нұсқау жүргізуді жоспарлау. Жауакершілігі: жалпы санатарлық-гигиеналық іс-шараларды жүргізу бойынша нұсқау жүргізу сапасы үшін Күрделілігі: жоғары	Жалпы санитарлық-гигиеналық іс-шаралар бойынша нұсқау жүргізу (еңбек режимі, шаңға, газға қарсы күрес, күн өту және салқындау, үй-жайды желдету және науқастарды оқшаулау)	Стандарттар, НҚА және басқа регламенттейтін құжаттар. Профилактикалық санитарлық-гигиеналық іс-шаралар
20.2 Фтизиатриялық патологиясы бар науқастардың жеке профилактикасы бойынша нұсқау			
20.2	Фтизиатриялық жеке профилактикасы бойынша нұсқау жүргізу қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен фтизиатриялық жеке профилактикасы бойынша нұсқау жүргізу. Жауакершілігі: фтизиатриялық жеке профилактикасы бойынша нұсқауды жүргізу сапасы үшін Күрделілігі: жоғары	Организмді шынықтыруды қамтитын ауруларды жеке профилактикалау бойынша нұсқау өткізу, дене шынықтырумен айналысу және туризм, толымды тамақтану, инфекция ошақтарын санациялау.	Организмді шынықтыруды қамтитын ауруларды профилактикалау, дене шынықтырумен айналысу және туризм, толымды тамақтану, инфекция ошақтарын санациялау.
20.3 Иммуитетті нығайту бойынша іс-шараларды өткізу			

20.3	Иммунитетті нығайту бойынша іс-шараларды өткізу қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен науқастың иммунитетін нығайту бойынша іс-шараларды жоспарлау. Жауакершілігі: иммунитетті нығайту бойынша өткізілетін іс-шаралар үшін Күрделілігі: жоғары	Организмді шынықтыруды қамтитын ауруларды жеке профилактикалау бойынша нұсқау өткізу, дене шынықтырумен айналысу және туризм, толымды тамақтану, инфекция ошақтарын санациялау.	Организмді шынықтыруды қамтитын ауруларды, профилактикалау дене шынықтырумен айналысу және туризм, толымды тамақтану, инфекция ошақтарын санациялау
20.4 Туберкулезге қарсы жұмысты ұйымдастыру			
20.4	Туберкулезге қарсы жұмысты ұйымдастыру бойынша іс-шараларды жүргізу қабілеттілігі. Дербестігі: өздігінен туберкулезге қарсы жұмысты ұйымдастыру бойынша іс-шараларды жоспарлау. Жауакершілігі: туберкулезге қарсы жұмысты ұйымдастыру бойынша жүргізген іс-шаралар үшін Күрделілігі: жоғары	Туберкулезге қарсы іс-шараларды басқару. Туберкулезге қарсы диспансерлер. Пациенттің маршруты. Диспансерлік топтау. 18 жасқа дейінгі балалар мен жасөспірімдерді диспансерлік топтау. ҚР туберкулезді бақылау. Туберкулезді бақылаудағы халықаралық стратегия. Туберкулезді бақылау жөніндегі Ұлттық туберкулезге қарсы бағдарламаны (ҰТБ) ұйымдастыру. Есепке алу құжаттамасы. Есеп беру құжаттамасы. Туберкулезбен ауыратын науқастарды тіркеу және есеп беру тәртібі.	Туберкулезге қарсы жұмысты ұйымдастыру бойынша фтизиатр дәрігердің қызметін реттейтін, есепке алу – есеп беру құжаттамасын жүргізу бойынша нормативтік-құқықтық актілер, әдістемелік нұсқаулар және әдістемелік нұсқаулар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық нұсқаулық). Туберкулезді бақылау мақсаты. Туберкулезді бақылаудағы халықаралық стратегия.
Оның ішінде, «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» кіші саласының дәрігерлері үшін			
21. Денсаулық сақтау ұйымдарының бөлімшелері қызметінің тиімділігін талдаумен медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына ішкі және сыртқы сараптама жасау			
21.1. Медициналық ұйымның қызметін денсаулық сақтау саласындағы белгіленген стандарттарға сәйкес талдау			
21.1	Медициналық ұйымның қызметін денсаулық сақтау саласындағы белгіленген стандарттарға сәйкес талдау қабілеттілігі.	Денсаулық сақтау саласында белгіленген стандарттарға медициналық көмек көрсету технологияларының сәйкестігін тексеруді	Денсаулық сақтау туралы заңнаманың негіздері және денсаулық сақтау органдары мен мекемелерінің қызметін белгілетін басшылық құжаттары. Медициналық қызметтер сапасының ішкі

	<p>Медициналық ұйымның қызметін денсаулық сақтау саласындағы белгіленген стандарттарға сәйкес талдауды өткізу дербестігі. Жауапкершілігі: Медициналық ұйымның қызметін денсаулық сақтау саласындағы белгіленген стандарттарға сәйкес талдау дұрыстығы үшін. Күрделілігі: жоғары.</p>	<p>бағалау. Материалдық-техникалық және кадрлық ресурстарды тиімді пайдалануды қамтамасыз етуді бағалау. Сауалнама жүргізу арқылы медициналық көмек көрсету кезіндегі негізделген шағымдар саны бойынша пациенттерді және (немесе) олардың туыстарын медициналық қызмет көрсету сапасының қанағаттандыру деңгейін анықтау. Пациенттерді инвазивті араласулар жүргізу туралы хабардар етуді және пациенттің тиесілі тегін медициналық көмек алу үшін құқығын сақтауын бағалау.</p>	<p>және сыртқы сараптамасы бойынша НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулардың талаптары. Медициналық қызмет нәтижелерінің басты көрсеткіштеріне мониторингін жасау принциптері және әдістері.</p>
<p>21.2 Денсаулық сақтау стандарттарына сәйкес халыққа көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемін орындауды бақылау</p>			
21.2	<p>Денсаулық сақтау стандарттарына сәйкес халыққа көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемін орындауды бақылау қабілеттілігі. Денсаулық сақтау стандарттарына сәйкес халыққа көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемін орындауды бақылауды өткізуде дербестігі. Жауапкершілігі: Денсаулық сақтау стандарттарына сәйкес халыққа көрсетілетін медициналық қызметтердің көлемін орындауды бақылау</p>	<p>Денсаулық сақтау стандарттарына сәйкес халыққа медициналық қызмет көрсету көлемдерінің орындалуын қадағалау және сараптау.</p>	<p>Денсаулық сақтау туралы заңнаманың негіздері және денсаулық сақтау органдары мен мекемелерінің қызметін белгілетін басшылық құжаттары. Медициналық қызметтер сапасының ішкі және сыртқы сараптамасы бойынша НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулардың талаптары. Медициналық қызмет көрсету сапасына сараптама жүргізу принциптері мен әдістері.</p>

	дұрыстығы үшін. Күрделілігі: жоғары.		
21.3 Медициналық қызмет нәтижелерінің басты көрсеткіштеріне мониторинг жасау			
21.3	Медициналық қызмет нәтижелерінің басты көрсеткіштеріне мониторингін жасау қабілеттілігі. медициналық қызмет нәтижелерінің басты көрсеткіштеріне мониторингін жасау дербестігі. Жауапкершілігі: медициналық қызмет нәтижелерінің басты көрсеткіштеріне мониторингін жасау дұрыстығы үшін. Күрделілігі: жоғары.	Медициналық қызмет нәтижелерінің басты көрсеткіштеріне мониторинг жасаудың бірыңғай жүйесін құру. Басты көрсеткіштер динамикасының мағынасы сараптамасының өзгеруі, жүзеге асыру мерзімін сақтау. Медициналық қызмет нәтижелерінің басты көрсеткіштерін өзгертудің негативтік динамикасының себептерін анықтау.	Денсаулық сақтау туралы заңнаманың негіздері және денсаулық сақтау органдары мен мекемелерінің қызметін белгілетін басшылық құжаттары. Медициналық қызметтер сапасының ішкі және сыртқы сараптамасы бойынша НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулардың талаптары. Медициналық қызмет нәтижелерінің басты көрсеткіштеріне мониторингінң принциптерімен әдістері.
21.4 Денсаулық сақтау субъектісінң есепке алу және есеп беру құжаттамасын талдау			
21.4	Денсаулық сақтау субъектісінң есепке алу және есеп беру құжаттамасын талдау қабілеттілігі. Денсаулық сақтау субъектісінң есепке алу және есеп беру құжаттамасын талдау дұрыстығындағы дербестік. Жауапкершілігі: Денсаулық сақтау субъектісінң есепке алу және есеп беру құжаттамасын талдау дұрыстығы үшін. Күрделілігі: жоғары.	Келесі параметрлер бойынша денсаулық сақтау субъектісінң есепке алу және есеп беру құжаттамасын бағалау: ● анамнез жинау сапасы; ● диагностикалық зерттеулер өткізу қажеттілігі мен толықтығы; ● алғашқы 3 күн бойында ауруханаға дейінгі кезеңде зерттеулер өткізуді есепке алғанда, клиникалық диагнозды қою дұрыстығы, уақытылы және негіздей отырып шығарғандығы; ● емделу, медициналық көмек алу негізділігі (амбулаторлы-поликлиникалық, стационарлы, стационарды алмастырушы); ● мамандар кеңестерінің уақыттылығы мен сапасы; ● емдеу іс-шараларының көлемі, сапасы және	Денсаулық сақтау туралы заңнаманың негіздері және денсаулық сақтау органдары мен мекемелерінің қызметін белгілетін басшылық құжаттары. Медициналық қызметтер сапасының ішкі және сыртқы сараптамасы бойынша НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулардың талаптары. Гастроэнтерологиялық ауруларды емдеу этиологиясы, патогенезі, клиникасы. Медициналық қызмет көрсету сапасына сараптама жүргізу принциптерімен әдістері.

		<p>қажеттілігі, оның ішінде: диспансерлік, алдын алу және оңалту іс-шаралары;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● медициналық араласулардан кейінге асқынулардың дамуы; ● қол жеткізілген нәтиже; ● көрсетілген медициналық қызметтің қанағаттанарлық сапасы; ● медициналық құжаттаманы жүргізу сапасы. 	
21.5. Клиникалық аудит жүргізу			
21.5	<p>Клиникалық аудит жүргізу қабілеттілігі. Клиникалық аудит жүргізуде дербестігі. Жауапкершілігі: клиникалық аудитті дұрыс жүргізу үшін. Күрделілігі: жоғары.</p>	<p>Денсаулық сақтау саласындағы бекітілген стандарттарға сәйкес келетін, өткізілген емдеу-диагностикалық іс-шаралардың ағымдағы және/немесе ретроспективтік сараптамаларын жүргізу жолымен клиникалық аудитті жүргізу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - анамнезді жинау сапасын бағалау; - диагностикалық зерттеулер сәйкестігін бағалау; - клиникалық диагнозды қою және дұрыстығы мен дәлдігін бағалау; - мамандар кеңестерінің уақытылылығын және сапасын бағалау; - тағайындалған емдеу іс-шараларын бағалау; - госпитализациядан бас тартулардың негізділігін бағалау; - стационарлардың қабылдау бөлімшелерінде көрсетілетін медициналық көмектің сапасын бағалау; - жедел жәрдем стансаларымен (бөлімшелерімен) 	<p>Денсаулық сақтау туралы заңнаманың негіздері және денсаулық сақтау органдары мен мекемелерінің қызметін белгілетін басшылық құжаттары. Медициналық қызметтер сапасының ішкі және сыртқы сараптамасы бойынша НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулардың талаптары. Гастроэнтерологиялық аурулардың этиологиясы, патогенезі, клиникасы, емделуі. Медициналық қызмет көрсету сапасына сараптама жүргізу принциптері мен әдістері.</p>

		қатынасын бағалау; - халықтың медициналық көмекке қолжетімділігін бағалау.	
21.6 Тәуекел факторын айқындау және медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын проблемалар туралы басшылықты ақпараттандыру			
21.6	Тәуекел факторын айқындау және медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын проблемалар туралы басшылықты ақпараттандыру қабілеттілігі Тәуекел факторын айқындау және медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын проблемалар туралы басшылықты ақпараттандыру дербестігі. Жауапкершілігі: Тәуекел факторын айқындау және медициналық қызметтердің сапасы саласында туындайтын проблемалар туралы басшылықты ақпараттандырғаны үшін Күрделілігі: жоғары.	Тәуекел факторын айқындау Тәуекелдер мен пайда болатын проблемаларды бағалау, талдау Денсаулық сақтау ұйымының басшылығына тиісті басқару шараларын қабылдау үшін талдау нәтижесінде анықталған проблемалар туралы ақпаратты ұсыну Аурухана ішлік комиссияның жұмысын талдау	Основы законодательства о здравоохранении и директивные документы, определяющие деятельность органов и учреждений здравоохранения. Требования НПА, методических рекомендаций и методических указаний по внешней и внутренней экспертизе качества медицинских услуг
21.7 Медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сыртқы сараптама жүргізу			
21.7	Медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сыртқы сараптама жүргізу қабілеттілігі. Дербестігі: Медициналық қызметтердің көлемі мен сапасына сыртқы сараптаманы сапалы жүргізу. Жауапкершілігі: Медициналық	Денсаулық сақтау ұйымының ішкі қадағалау (аудитінің) қызметімен қабылданған шаралар сайма-сайлығын және тиімділігін, тексеру мерзіміне Денсаулық сақтау ұйымының ішкі бақылау қызметі (аудит) қабылдаған медициналық қызметтердің көлемі мен сапасын ішкі бақылау,	Денсаулық сақтау туралы заңнаманың негіздері және денсаулық сақтау органдары мен мекемелерінің қызметін белгілетін басшылық құжаттары. Медициналық қызметтер сапасының ішкі және сыртқы сараптамасы бойынша НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулардың талаптары.

	<p>қызметтердің көлемі мен сапасына сыртқы сараптаманы сапалы жүргізу үшін. Күрделілігі: жоғары.</p>	<p>қабылданған шаралардың шара қолдануына байланысты қағидаттарын сақтау мәніне тексеріліп жатқан кезеңг сараптама нәтижелерін талдау. Міндетті сараптамаға жататын ішкі сараптама жағдайлары нәтижелерінің сараптамасы. Пациенттер үндеулерін қарастыру жағдайларының сараптамасы. Медициналық қызмет көрсету сапасының сыртқы индекаторларының сараптамасы. Денсаулық сақтау ұйымының сырттай қадағалау қызметінің (аудитінің) жұмыс сапасы мен дұрыстығы туралы қорытынды шығару.</p>	
<p>21.8 «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық көмек көрсету сапасы және медициналық құжаттаманы жүргізу мәселелерінде ішкі істер органдарына, прокуратураға және сотқа, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне консультациялық көмекті ұсыну.</p>			
<p>21.8</p>	<p>«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық көмек көрсету сапасы және медициналық құжаттаманы жүргізу мәселелерінде ішкі істер органдарына, прокуратураға және сотқа, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне консультациялық көмекті ұсыну қабілеттілігі. Дербестігі: «Фтизиатрия (ересектер, балалар)»</p>	<p>Зерттеу объектісін ің сапалы шынайы сипаттамасы. Денсаулыққа тиер зиянның ауырпалық деңгейін сапалы анықтау. Сот медицинасы шеңберінде зерттеулерді ұйымдастыру, жоспарлау және үйлестіру.</p>	<p>Медициналық қызмет көрсету аясында ауруларды диагностикалау және емдеудің клиникалық хаттамалары. Денсаулық сақтау туралы заңнаманың негіздері және денсаулық сақтау органдары мен мекемелерінің қызметін белгілетін басшылық құжаттары. Медициналық қызметтер сапасының ішкі және сыртқы сараптамасы бойынша НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулардың талаптары. Денсаулыққа ауырлықтың түрлі деңгейіндегі зиян келтіру белгілері.</p>

	<p>мамандығы бойынша медициналық көмек көрсету сапасы және медициналық құжаттаманы жүргізу мәселелерінде ішкі істер органдарына, прокуратураға және сотқа, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне консультациялық көмекті ұсыну.</p> <p>Жауапкершілігі: «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық көмек көрсету сапасы және медициналық құжаттаманы жүргізу мәселелерінде ішкі істер органдарына, прокуратураға және сотқа, сондай-ақ басқа да мемлекеттік органдардың қызметкерлеріне консультациялық көмекті ұсыну үшін.</p> <p>Күрделілігі: жоғары</p>		
<p>21.9 Медициналық қызметтердің сапасы мәселелері бойынша медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиялармен өзара іс-қимыл</p>			
<p>21.9.</p>	<p>Медициналық қызметтердің сапасы мәселелері бойынша медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиялармен өзара іс-қимыл жасау қабілеттілігі.</p> <p>Дербестігі: жүйелі түрде бақыланатын медициналық қызметтердің сапасы мәселелері бойынша медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиялармен өзара іс-қимыл жасау.</p> <p>Жауапкершілігі: өзара</p>	<p>Медициналық қызметтердің сапасы мәселелері бойынша медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиялармен мүгедектікті тағайындау және пациенттердің еңбекке жарамдылық деңгейін жоғалту бойынша өзара іс-қимыл жасау.</p>	<p>ҚР Конституциясы, ҚР «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» кодексі, ҚР «Сыбайлас жемқорлықпен күресу туралы», «Қазақстан Республикасындағы тілдер туралы» Заңдары, денсаулық сақтау саласындағы нормативтік құқықтық актілер, әлеуметтік гигиенаның теориялық негіздері, денсаулықты сақтауды басқару жүйесі, халық денсаулығының статистикасы, денсаулық сақтау белгілері мен көрсеткіштері, еңбек</p>

	сапалы медициналық қызметтердің сапасы мәселелері бойынша медициналық-әлеуметтік сараптама комиссиялармен өзара іс-қимыл жасау үшін Күрделілігі жоғары		туралы заңнама, еңбекті қорғау ережелері мен нормалары.
21.10 Медициналық қызметтер ұсынуды регламенттейтін құжаттарды әзірлеу			
21.10	Медициналық қызметтер ұсынуды регламенттейтін құжаттарды әзірлеу қабілеттілігі. Дербестігі: Медициналық қызметтер ұсынуды регламенттейтін құжаттарды сапалы әзірлеуде. Жауапкершілігі: Медициналық қызметтер ұсынуды регламенттейтін құжаттарды әзірлеу сапасы үшін. Күрделілігі жоғары.	Медициналық қызметтер ұсынуды регламенттейтін құжаттарды әзірлеу. Нормативтік құқықтық құжаттарды «әзірлеу бойынша жұмыс топтарын құру.	Денсаулық сақтау туралы заңнаманың негіздері және денсаулық сақтау органдары мен мекемелерінің қызметін белгілетін басшылық құжаттары. Медициналық қызметтерді ұсынуды регламенттейтін құжаттарды әзірлеу әдістері. Медициналық қызметтер сапасының ішкі және сыртқы сараптамасы бойынша НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулардың талаптары.
21.11 Медициналық көмек сапасын қамтамасыз ету мәселелері бойынша ұйымның әлеуетін арттыру			
21.11	Медициналық көмек сапасын қамтамасыз ету мәселелері бойынша ұйымның әлеуетін арттыру қабілеттілігі. Дербестігі: медициналық көмек сапасын қамтамасыз ету мәселелері бойынша ұйымның әлеуетін сапалы арттыруда. Жауапкершілігі: Медициналық көмек сапасын қамтамасыз ету мәселелері бойынша ұйымның әлеуетін арттыру сапасы үшін. Күрделілігі жоғары.	Ресурстарды (кадрлық, қаржы, материалдық емес), кәсіпорын тиімділігі мен көрсетілетін медициналық көмектің сапасын бағалау. Кәсіпорынның ресурстық потенциалды бағалау процедурасын ұйымдастыру. Кәсіпорынның ресурстық потенциалын пайдаланы тиімділігінің өсуіне бағытталған механизмдер мен іс-шаралар әзірлеу және оларды жүзеге асыру.	Денсаулық сақтау туралы заңнаманың негіздері және денсаулық сақтау органдары мен мекемелерінің қызметін белгілетін басшылық құжаттары. Медициналық қызметтер сапасының ішкі және сыртқы сараптамасы бойынша НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулардың талаптары.
21.12 Халыққа қызмет көрсетуге инновациялық технологияларды енгізу.			
21.12	Халыққа қызмет	Ятизиатрия (ересектер,	Денсаулық сақтау туралы

	<p>көрсетуге инновациялық технологияларды енгізу қабілеттілігі. Дербестігі: Халыққа қызмет көрсетуге инновациялық технологияларды сапалы енгізуде. Жауапкершілігі: Халыққа қызмет көрсетуге инновациялық технологияларды енгізу сапасы үшін. Күрделілігі жоғары.</p>	<p>балалар) бойынша медициналық қызметтердің шеңберінде халыққа құрмет көрсетуде инновациялық дәстүрлерді енгізу.</p>	<p>заңнаманың негіздері және денсаулық сақтау органдары мен мекемелерінің қызметін белгілетін басшылық құжаттары. Медициналық қызметтер сапасының ішкі және сыртқы сараптамасы бойынша НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулардың талаптары.</p>
<p>22 «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық көмектің сапасын қамтамасыз ету мәселелері бойынша денсаулық сақтау ұйымдарының персоналды оқытуды және әдістемелік көмек көрсетуді ұйымдастыру.</p>			
<p>22.1 Денсаулық сақтау ұйымдары қызметкерлерінің ой-пікірін зерделеу және ұйымдағы пациенттердің сапасын жақсарту және қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі шаралар туралы персоналды хабардар ету</p>			
<p>22.1</p>	<p>Денсаулық сақтау ұйымдары қызметкерлерінің ой-пікірін зерделеу және ұйымдағы пациенттердің сапасын жақсарту және қауіпсіздігін қамтамасыз ету қабілеттілігі. Дербестігі: денсаулық сақтау ұйымдары қызметкерлерінің ой-пікірін зерделеу және ұйымдағы пациенттердің сапасын жақсарту және қауіпсіздігін қамтамасыз етуде. Жауапкершілігі: денсаулық сақтау ұйымдары қызметкерлерінің ой-пікірін зерделеу және ұйымдағы пациенттердің сапасын жақсарту және қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін.</p>	<p>Ресурстарды (кадрлық, қаржы, материалдық емес), кәсіпорын тиімділігі мен көрсетілетін медициналық көмектің сапасын бағалау. Кәсіпорын қызметінің қаржы сараптамасын жүргізу. Кәсіпорын қызметінің салыстырмалы сараптамасын жүргізу. Кәсіпорынның ресурстық әлеуетті бағалау рәсімін ұйымдастыру. Ресурстық потенциалын пайдалану тиімділігінің өсуіне бағытталған механизмдер мен іс-шаралар әзірлеу және оларды жүзеге асыру.</p>	<p>Денсаулық сақтау туралы заңнаманың негіздері және денсаулық сақтау органдары мен мекемелерінің қызметін белгілетін басшылық құжаттары. Медициналық қызметтер сапасының ішкі және сыртқы сараптамасы бойынша НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулардың талаптары.</p>

	Күрделілігі: жоғары.		
22.2 «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық қызметтердің сапасы саласында медицина персоналын оқыту.			
22.2	<p>«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық қызметтердің сапасы саласында медицина персоналын оқытуды жүргізу қабілеттілігі. Дербестігі: «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық қызметтердің сапасы саласында медицина персоналын оқытуды жүргізуде. Жауапкершілігі: «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық қызметтердің сапасы саласында медицина персоналын оқытуды жүргізу үшін. Күрделілігі: жоғары.</p>	<p>«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық қызметтердің сапасы саласында медицина персоналын оқыту. Фтизиатрия (ересектер, балалар) тренингтер мен мастер-класстар өткізу. Фтизиатрия (ересектер, балалар) саласында тренингтер мен мастер-класстар өткізу бойынша педагогикалық техника.</p>	<p>Медициналық қызмет сапасының ішкі және сыртқы сараптамасы бойынша нормативтік құқықтық актілері. Дипломнан кейінгі білім алу бойынша нормативтік құқықтық актілер. Медициналық қызмет көрсету саласында «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша дипломнан кейінгі білі алууды жүргізу әдістері.</p>
23. Туберкулезді диагностикалау және емдеу алгоритмдерін әзірлеу			
23.1. Қолданыстағы ұқсастарды талдау және туберкулезді диагностикалау және емдеу алгоритмдерін әзірлеу (клинических хаттамалар)			
23.1	<p>Сапалы қолданыстағы ұқсастарды талдау және туберкулезді диагностикалау және емдеу алгоритмдерін әзірлеу (клинических хаттамалар) қабілеттілігі. Дербестігі қолданыстағы ұқсастарды талдау және туберкулезді диагностикалау және емдеу алгоритмдерін сапалы әзірлеу (клинических хаттамалар) Жауапкершілігі: қолданыстағы</p>	<p>Туберкулезді диагностикалау және емдеу алгоритмдерін әзірлеу (клинических хаттамалар) әзірлеу. Туберкулезді диагностикалау және емдеу алгоритмдерін әзірлеу (клинических хаттамалар) әзірлеу бойынша жұмыс тобын құру.</p>	<p>Денсаулық сақтау туралы заңнаманың негіздері және денсаулық сақтау органдары мен мекемелерінің қызметін белгілетін басшылық құжаттары. Медициналық қызметтерді ұсынуды регламенттейтін құжаттар әзірлеу әдістері. Туберкулезді диагностикалау және емдеу алгоритмдері.</p>

	ұқсастарды талдау және туберкулезді диагностикалау және емдеу алгоритмдерін сапасы үшін әзірлеу (клинических хаттамалар) Күрделілігі: жоғары		
23.2. «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық қызметтерді ұсынуды регламенттейтін құжаттарды әзірлеу.			
23.2	«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық қызметтерді ұсынуды регламенттейтін құжаттарды сапалы әзірлеу қабілеттілігі. Дербестігі: «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық қызметтерді ұсынуды регламенттейтін құжаттарды сапалы әзірлеуде. Жауапкершілігі: «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық қызметтерді ұсынуды регламенттейтін құжаттарды әзірлеу сапасы үшін. Күрделілігі: жоғары.	«Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша медициналық қызметтерді ұсынуды регламенттейтін құжаттарды әзірлеу. «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша нормативтік-құқықтық құжаттарды әзірлеу бойынша жұмыстық топтар құру.	Денсаулық сақтау туралы заңнаманың негіздері және денсаулық сақтау органдары мен мекемелерінің қызметін белгілетін басшылық құжаттары. Медициналық қызметтерді ұсынуды регламенттейтін құжаттарды әзірлеу әдістері. Медициналық қызметтер сапасының ішкі және сыртқы сараптамасы бойынша НҚА, әдістемелік ұсынымдар мен әдістемелік нұсқаулардың талаптары.

3.3.3. Күрделіліктің базалық санатындағы функцияларды жүзеге асыру үшін СБШ 7.1 деңгейінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігер (бейінді маман) кәсібінің құзыретіне қойылатын талаптар

Жеке және кәсіби міндеттер	Іскерлігі мен дағдылары	Білімі
<p>Дербестігі: бөлімше басшысының тарапынан жүйелі бақылауды қажет етеді;</p> <p>Жауапкершілігі: Жалпы жай-күйін және клиникалық картинаны бағалау кезінде науқастың</p>	<p>Зерттеудің объективті әдістерін қолдану, аурудың жалпы және спецификалық белгілерін анықтау.</p> <p>Науқастарды зерттеудің құрал-саймандық және зертханалық әдістерінің нәтижелерін хаттамаларға</p>	<p>Фтизиатрия (ересектер, балалар) бойынша нормативтік құқықтық актілер, әдістемелік ұсынымдар және әдістемелік нұсқаулықтар, клиникалық хаттамалардың стандарттары (клиникалық</p>

<p>шағымдарын дұрыс емес және толық емес талдау қауіпін ескере отырып, жоғары;</p> <p>Күрделілігі: Туберкулезбен ауыратын науқастың клиникалық-рентгенологиялық және диагностикалық ерекшеліктерін, аурудың ересатысында клиникалық көріністерді ескере отырып, жоғары. Туберкулез науқастарын емдеу тәжірибесінің болмауы.</p>	<p>сәйкес талдау Зерттеудің қосымша әдістерінің нәтижелерін талдау Туберкулезді диагностикалау алгоритмін жүргізу Ересектерде басқа аурулармен ауыруларға сараланған диагностиканы жүргізу, клиникалық диагнозды негіздеу. Туберкулез диагноз тағайындау, оның үлгісі мен санатын айқындау Хаттамаларға сәйкес бара-бар терапияны тағайындау. Денсаулық бойынша заңнамада көзделген медициналық құжатты ресімдеу. Инфекциялық ауру анықталған кезде қажетті эпидемияға қарсы іс-шараларды жүргізу. Туберкулезге қарсы иммунизацияны жүргізу және тиімділігін бағалау Химия профилактикаға іріктеу жасау, оны жүргізу және тиімділігін бағалау. Дағдылар: Физикалық тексеріп-қарау, пациенттің жай-күйін объективті бағалау; Пациентпен және оның өкілдерімен қарым-қатынастың коммуникативтік дағдылары; Негізгі өмірлік маңызды көрсеткіштерді өлшеу және талдау Өмірге қауіп туғызатын жағдайларда диагностика және алғашқы және шұғыл көмек көрсету; МТБ-ға патологиялық материалдың басқа түрлерін және ликворды зерттеу нәтижелерін талдау; қан тобын, резус факторды</p>	<p>нұсқау). Ересек және баланың ағзаларының және жүйелерінің анатомиялық-функционалдық ерекшеліктер. Әлемде және Қазақстанда туберкулездің эпидемиологиялық ерекшеліктері. МТБ дәрілік тұрақтылығы, түрлері. Өкпе және өкпеден тыс туберкулездің клиникалық формалары. Ересектерде және балаларда туберкулезді анықтау әдістері және диагностика. Туберкулезді диагностикалау алгоритмдері. Туберкулезді диагностикалау стандарттары. Фтизиатрия саласында (ересектер, балалар) сараланған диагноз жүргізу және клиникалық диагноз қою әдістемесі. Туберкулезмен ауыратын науқастарды емдеу қағидаттары. Туберкулезге қарсы диспансерде фтизиатрдың жұмысын бақылау (емдеу мониторингі). Туберкулез қорытындылары. Туберкулезді профилактикалау. Люмбальді және плевральді пункция жүргізу үшін айғақтар мен тәуекелдер. Туберкулезбен ауыратындарды тиімді емдеу қағидаттары. Туберкулез науқастарын ұтымды тамақтандыру қағидаттары. Туберкулез науқастарын оңалту негіздері. Медициналық этика және деонтология. Туберкулезді профилактикалау (өзіндік,</p>
--	--	--

	анықтау, донор мен реципиенттің кандарының сәйкестілігін сынау; Туберкулин сынамасын жүргізу және БЦЖ егу. Фтизиатрия саласында медициналық манипуляциялар жасау.	санитариялық, әлеуметтік). Қоғамдық денсаулық сақтау негіздері. Денсаулық сақтау саласындағы статистика және ғылыми зерттеулердің дизайны; 11. «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» ҚР кодексі
--	---	--

3.3.4. СБШ 7.2 деңгейінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігер (бейінді маман) кәсібінің құзыретіне қойылатын талаптар

Жеке және кәсіби міндеттер	Іскерлігі мен дағдылары	Білімі
<p>Дербестігі: өздігінен денсаулық сақтау жүйесінде мамандандырылған медициналық көмекті сапал өндіру.</p> <p>Жауапкершілігі: денсаулық сақтау жүйесінде көрсетілген мамандандырылған медициналық көмектің сапасы үшін, қауіпсіздік және өз әрекеттерінің этикасы үшін.</p> <p>Күрделілігі: туберкулезбен ауыратын науқастың клиникалық-рентгенологиялық және диагностикалық ерекшеліктерін және туберкулездің клиникалық көріністерінің аздығын ескере отырып мамандандырылған медициналық көмекті көрсетудің күрделілігінің жоғары деңгейі</p>	<p>7.1 құзыретіне толықтыру:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бөлімше басшысының бақылауымен өкпе туберкулезінің клиникалық формасымен ауыратын пациентті зерттеп-қарау және емдеу; 2. Бөлімше басшысының бақылауымен өкпеден тыс туберкулездің клиникалық формасымен ауыратын пациентті зерттеп-қарау және емдеу; 3. Бөлімше басшысының бақылауымен ауыр және асқынған туберкулез формаларымен (менингитпен, деструкциямен және бактерия бөлумен) ауыратын пациентті зерттеп-қарау және емдеу; 4. Бөлімше басшысының бақылауымен ауыр 	<p>7.1 құзыретінің біліміне толықтыру:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зақымдалған ағзаларды КТ клиникалық қолдануды және алынған мәліметтерді талдау және талдаумен визуализация хаттамаларын түсіну 2. Дәлелді медицинаның негіздерін және қағида-тәртіпін білу

	<p>жағдайдағы пациентті зерттеп-қарау және емдеу.</p> <p>5. Өздігінен туберкулезбен ауыратын науқастарды зерттеу нәтижелерін тағайындау және талдау;</p> <p>6. Туберкулин сынамаларының, БЦЖ екпелерінің, өздігінен әртүрлі әдістермен қақырық анализдерін талдау;</p> <p>7. Ғылыми-практикалық мамандандырылған кесдесулерде бірігей мәліметтерді (мақала, тезистер) ұсынумен базалық немесе клиникалық зерттеулерге қатысу.</p>	
--	---	--

3.3.5 Күрделіліктің бірінші санатындағы функцияларды жүзеге асыру үшін СБШ 7.3 деңгейінде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігердің (бейінді маманның) және сарапшы-дәрігердің құзыретіне қойылатын талаптар

Жеке және кәсіби міндеттер	Іскерлігі мен дағдылары	Білімі
<p>Дербестігі: өздігінен сапалы өндіру және мамандандырылған медициналық көмекті тәжірибесі аз әріптестеріне өндіріс бойынша нұсқау</p> <p>Жауапкершілігі: көрсетілген мамандандырылған медициналық көмектің сапасына, қауіпсіздігі мен өз әрекеттерінің этикасы үшін.</p> <p>Күрделілігі: сапа деңгейі әр пациенттің қауіпсіздігі мен салауаттылығын айқындайтын мамандандырылған медициналық көмектің және</p>	<p>7.2 құзыреттеріне толықтыру:</p> <p>1. Өздігінен өкпе және өкпеден тыс, асқынған, таратылған туберкулездің барлық формаларымен ауыратын, дәрілік тұрақтылықтың әртүрлі түрлерімен ауыратын пациенттерді емдеу.</p> <p>2. Зерттеу жұмысы.</p> <p>3. КРІ индикаторының негізінде міндетті бақылаумен тәжірибесі аз әріптестер, орта және кіші</p>	<p>7.2 және 7.1. құзыретінің үздіксіз және тұрақты жетілдірілетін білімі.</p>

өндiрiлетiн технологиялық күрделiлiгiнiң деңгейi	жоғары қызметтер жоғары	медицина персоналына қатысты тәлімгерлік.	
---	-------------------------------	---	--

3.3.6. Күрделiлiктiң жоғары санатындағы функцияларды жүзеге асыру үшін СБШ 7.4 деңгейiнде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша ординатор-дәрігердiң (бейiндi маманның) және сарапшы-дәрігердiң құзыретiне қойылатын талаптар

Жеке және кәсiби мiндеттер	Искерлiгi мен дағдылары	Бiлiмi
<p>Дербестiгi: өздiгiнен сапалы өндiру, өндiрiс бойынша нұсқау, мамандандырылған медициналық көмектi тәжiрибесi аз әрiптестердiң өндiрiсiн бақылау</p> <p>Жауакершiлiгi: көрсетiлген мамандандырылған медициналық көмектiң сапасына, қауiпсiздiгi мен өз әрекеттерiнiң этикасы үшін.</p> <p>Күрделiлiгi: сапа деңгейiн әр пациенттiң қауiпсiздiгi мен салауаттылығын айқындайтын мамандандырылған медициналық көмектiң күрделiлiгiнiң жоғары деңгейi</p>	<p>7.1; 7.2; 7.3В құзыреттерiне толықтыру:</p> <ol style="list-style-type: none"> «Фтизиатрия (ересектер және балалар)» мамандығы бойынша тәуелсiз сараптамаға қатысу; аудан және қала, облыс, республиканың ВКК және ЦВКК қатысу. <p>Резиденттердi, тыңдаушылар мен стажерларды оқыту және тағылымдаман өткiзу мүмкiндiгi.</p>	<p>Денсаулық сақтау жүйесiнде жоғары технологиялық қызметтер өндiру (өнiмдер) қабiлеттiлiгiмен 7.3В, 7.2, 7.1 құзыретiнiң үздiксiз жетiлдiрiлетiн бiлiктi бiлiм және дағдылар.</p>

3.3.7. Күрделiлiктiң жоғары санатындағы функцияларды жүзеге асыру үшін СБШ 8 деңгейiнде «Фтизиатрия (ересектер, балалар)» мамандығы бойынша сарапшы-дәрігердiң құзыретiне қойылатын талаптар

Жеке және кәсiби мiндеттер	Искерлiгi мен дағдылары	Бiлiмi
<p>Дербестiгi: өздiгiнен сапалы өндiру, өндiрiс бойынша нұсқау, мамандандырылған медициналық көмектi тәжiрибесi аз әрiптестердiң немесе денсаулық сақтау саласында жоғары технологиялық қызметтi (өнiмдi) өндiрудi бақылау</p> <p>Жауакершiлiгi: денсаулық сақтау саласында көрсетiлген мамандандырылған медициналық көмектiң</p>	<p>7.1; 7.2; 7.3В, 7.4В құзыретiне қосымша:</p> <ol style="list-style-type: none"> Зерттеу жұмыстары, iргелi зерттеулерге және хаттамаларды және туберкулезбен ауыратын пациенттердi емдеу алгоритмдерiн әзiрлеуге қатысу 	<p>Денсаулық сақтау жүйесiнде жоғары технологиялық қызметтер өндiру (өнiмдер) қабiлеттiлiгiмен 7.4В, 7.3В, 7.2, 7.1 құзыретiнiң үздiксiз жетiлдiрiлетiн бiлiктi бiлiм және дағдылар.</p>

<p>сапасы немесе жоғары технологиялық қызметті өндіргені үшін, қауіпсіздігі мен өз әрекеттерінің этикасы үшін</p> <p>Күрделілігі: сапа деңгейі әр пациенттің қауіпсіздігі мен салауаттылығын айқындайтын мамандандырылған медициналық көмектің және өндірілетін жоғары технологиялық қызметтер күрделілігінің жоғары деңгейі</p>	<p>2. Бірегей зерттеу жұмыстарын ұсынумен халықаралық конференцияларға қатысу</p>	
---	---	--